UCHWAŁA NR XIV/113/2025
RADY MIEJSKIEJ W KROTOSZYNIE

z dnia 27 lutego 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.) oraz art. 14 ust. 1 i art. 19 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krotoszyna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Manista

Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Krotoszyn, 2025

Spis treści

Wprowadzenie ... 4
Powiązania z dokumentami strategicznymi ... 6
Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ... 32
Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji ... 32
Wyniki cząstkowe delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w poszczególnych sferach ... 42
SFERA SPOŁECZNA ... 42
SFERA GOSPODARCZA ... 43
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA ... 44
SFERA ŚRODOWISKOWA ... 45
SFERA TECHNICZNA ... 46
Wskazanie obszaru zdegradowanego ... 47
Wskazanie obszaru rewitalizacji ... 48
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji ... 51
Sfera społeczna ... 51
Sfera gospodarcza ... 64
Sfera przestrzenno-funkcjonalna ... 65
Sfera techniczna ... 73
Sfera środowiskowa ... 76
Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne ... 78
Potencjały, problemy i potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji – synteza szczegółowej diagnozy . 93
Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji ... 97
Cele rewitalizacji i kierunki działań ... 99
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne ... 101
Szczegółowe opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych ... 104
Opisy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ... 135
Mechanizm integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych ... 137
Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych ... 137
Szacunkowe ramy finansowe ... 142
Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko ... 144
Uspołecznienie ... 145
I etap – diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn ... 145
II etap – przygotowanie do opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji ... 147
Opis struktury zarządzania ... 150

Id: 1903649E-9990-465A-8A3B-7FEB90A1D5F4. Podpisany

Zadania interesariuszy wewnętrznych 150
Zadania interesariuszy zewnętrznych 150
Komitet Rewitalizacji 150
Inni interesariusze zewnętrzni 151
Harmonogram realizacji GPR 152
System monitorowania i oceny 153
Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego 156
Specjalna strefa rewitalizacji 158
Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego 159
Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy/planu ogólnego gminy 159
Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany 159
Wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji 160
Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji 161
Spis tabel i rysunków 163

Wprowadzenie

Rewitalizacja (pojęcie pochodzące z jęz. łacińskiego: re + vita – „przywrócenie do życia, ożywienie") stanowi kompleksowy proces wyprowadzania obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego za pomocą zintegrowanych działań na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki. Działania te prowadzone są przede wszystkim przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji i wykazują terytorialne skoncentrowanie.

Celem działań rewitalizacyjnych są korzystne przekształcenia wyodrębnionego (pod względem społecznym, architektonicznym, planistycznym i ekonomicznym) obszaru gminy. Proces rewitalizacji zmierza do wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez podejmowanie działań kompleksowych, co gwarantuje powiązanie ze sobą przedsięwzięć obejmujących kwestie społeczne z kwestiami dotyczącymi innych sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Ponadto działania rewitalizacyjne muszą integrować interwencje na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, być skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany i zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Podstawę działań rewitalizacyjnych stanowi zrozumienie, że kwestie społeczne, przestrzenno-funkcjonalne, gospodarcze, techniczne lub środowiskowe są ze sobą nierozerwalnie powiązane. Kluczowe jest integrowanie działań wspierających lokalne społeczności z działaniami poprawiającymi jakość przestrzeni w której żyją, przy jednoczesnym zapewnianiu warunków do dalszego stałego rozwoju. Istotny element procesu rewitalizacji to partycypacja społeczna obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się m.in. mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Działania rewitalizacyjne w mieście Krotoszynie będą prowadzone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030. Program rewitalizacji to dokument mający na celu zaprogramowanie i realizację procesu rewitalizacji. Stanowi wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego i stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, będący narzędziem planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. Realizacja założonych projektów o charakterze społecznym i infrastrukturalnym pozwoli na osiągnięcie synergii efektów działań rewitalizacyjnych. Wpłynie także na osiągnięcie założonych celów rewitalizacji, a tym samym na rozwiązanie lub zminimalizowanie problemów stanowiących podstawę wyznaczenia obszaru działań rewitalizacyjnych.

Niniejszy Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji oraz jest zgodny z:

- wymogami określonymi dla strategii instrumentów terytorialnych (IIT) w Ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (tzw. ustawie wdrożeniowej),
- zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027,
- Programem Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

W dniu 25 maja 2023 r. Rada Miejska w Krotoszynie podjęła uchwałę nr LV/497/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030. Program opracowany został dla obszaru wyznaczonego uchwałą Rady Miejskiej w Krotoszynie nr LIV/483/2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn. W związku z przystąpieniem przez Radę Miejską w Krotoszynie do opracowania GPR przed uchwaleniem ustawy z dnia 7 lipca 2023 roku o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, która to ustawa wprowadziła zmiany w części przepisów dotyczących ustawy o rewitalizacji, przy opracowaniu GPR stosuje się przepisy sprzed zmiany.

Powiązania z dokumentami strategicznymi

Proces rewitalizacyjny charakteryzuje się podejściem zintegrowanym, które przejawia się włączeniem interesariuszy w odnowę obszarów zdegradowanych w działania w obszarach polityki społeczno-gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej gminy oraz regionu.

Mając na uwadze powyższe oraz zgodnie z wymogiem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 2 Ustawy o rewitalizacji, w poniższym punkcie przeanalizowano powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na szczeblu lokalnym i ponadlokalnym.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest podstawowym dokumentem określającym ramy polityki przestrzennej gminy. Z uwagi na długotrwałą procedurę planistyczną oraz rozległy obszar objęty dokumentem studium jest jednym z najbardziej stałych, stosunkowo rzadko zmienianych i aktualizowanych dokumentów strategicznych na poziomie gmin. Studium ma za zadanie także sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wytyczającym ogólną politykę przestrzenną gminy, a jednocześnie posiada charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krotoszyn zostało przyjęte uchwałą nr XXX/270/2013 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 21 lutego 2013 roku. Jest to podstawowy dokument kształtujący politykę rozwoju przestrzennego miasta. Na obszarze rewitalizacji, zgodnie z kierunkami zagospodarowania przestrzennego miasta, zlokalizowano między innymi obszary takie jak:

- strefę rozwoju zabudowy miejskiej centrotwórczej (C),
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN),
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MN/U),
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami (MW),
- tereny rozwoju działalności gospodarczej, w tym produkcji i składów (P),
- tereny rozwoju usług (U),
- tereny rozwoju usług z dopuszczeniem lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 (UC),
- tereny rozwoju usług oświaty (Uo),
- tereny rozwoju usług sportu i rekreacji, w tym zieleni urządzonej (US),
- tereny rozwoju zieleni urządzonej (parki, skwery, zieleńce) (ZP/U),
- tereny ogródków działkowych (ZD),
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych (W).

W dokumencie przyjęto założenia polityki rewitalizacyjnej miasta i gminy Krotoszyn. Szczególną uwagę należy zwrócić na prowadzone działania w strefie rozwoju zabudowy śródmiejskiej centrotwórczej, w której zakłada się m.in. wdrażania spójnej koncepcji rewitalizacji, w tym rewitalizacji implantacyjnej oraz integracyjnej w przestrzeni miejskiej. Historyczne śródmieście pełni nadrzędną rolę polegającą na centralizowaniu struktury miejskiej, tworzeniu obrazu i nastroju miasta. Ponadto zaleca się zmianę dotychczasowych funkcji, które uległy dekapitalizacji oraz adaptację tych terenów i znajdujących się na

nich obiektów na inne cele. Według zapisów Studium, należy dokonywać także sukcesywnej rewitalizacji terenów powojskowych, w tym zmiany ich dotychczasowej funkcji, adaptacji terenu i obiektów na cele: usługowe, gospodarcze, społeczne, edukacyjne, zdrowotne, rekreacyjne, kulturalne i turystyczne. Jako priorytetowe wyznacza się projekty wprowadzające funkcje gospodarcze i kulturalno-rekreacyjne; tereny powojskowe należy objąć kompleksowymi planami zagospodarowania stwarzającymi harmonijne połączenie z istniejącą tkanka miejską. Należy przeprowadzać sukcesywne modernizacje budynków o wysokiej wartości architektonicznej czy kulturowej, w tym także budynków użyteczności publicznej. Należy dodać, że w zakresie komunikacji kolejowej przewiduje się rewitalizację nieużytkowanych terenów kolejowych w mieście Krotoszyn. Przyjęte w Studium postulaty będą realizowane poprzez Gminny Program Rewitalizacji, a sam GPR pozostaje w zgodzie z ustaleniami Studium.

Rycina 1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta w granicach obszaru rewitalizacji Krotoszyna

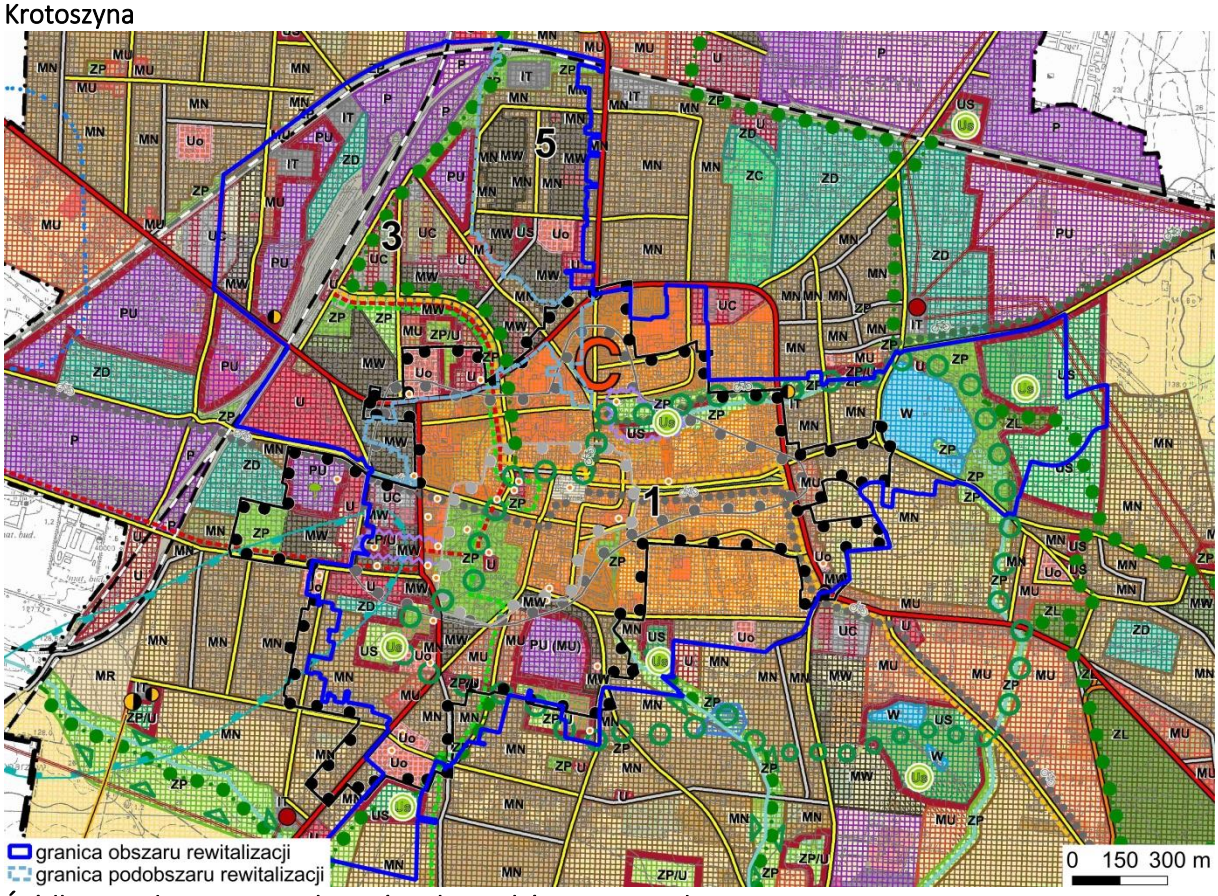

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krotoszyn, zmodyfikowany fragment załącznika graficznego do dokumentu w programie QGiS

Strategia rozwoju gminy

Strategia rozwoju lokalnego to bardzo ważny instrument budowania potencjału rozwojowego gminy. Strategia rozwoju to również kluczowe narzędzie prowadzenia polityki rozwoju, którą określa się jako „zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej” (Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju).

Strategia rozwoju jest nadrzędnym dokumentem programującym rozwój miasta w długofalowej perspektywie czasowej. Strategia stanowi podstawowy instrument wspomagający władze samorządowe w procesie zarządzania rozwojem.

Uchwałą nr LVIII/520/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 3 października 2023 r. została przyjęta Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030. Dokument jest najważniejszym dokumentem planistycznym i strategicznym, zawierającym zespół działań, których celem jest zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy, infrastrukturalny, ekologiczny i przestrzenny. Wizja strategii brzmi: „Miasto i Gmina Krotoszyn ponadlokalnym i wielofunkcyjnym ośrodkiem z wyróżniającą się w południowej Wielkopolsce gospodarką lokalną, atrakcyjną ofertą rekreacyjno-kulturalną oraz rozwiniętym rolnictwem". W strategii przyjęto 3 cele strategiczne, takie jak:

1. Przyjazna przestrzeń do życia,
2. Silna gospodarka lokalna i rozwinięte rolnictwo,
3. Atrakcyjna oferta rekreacyjna, kulturalna i sportowa.

Każdemu z celów strategicznych przypisano programy i projekty strategiczne. W ramach Programu 1.3. „Funkcjonalna przestrzeń publiczna" zaplanowano realizację projektu strategicznego 1.3.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych, a w nim zadania „Opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz „Prowadzenie procesu rewitalizacji na zdegradowanych obszarach Miasta i Gminy". Z kolei w rozdziale „Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Mieście i Gminie Krotoszyn" wskazano „rewitalizację zarówno terenów powojskowych, jak i pustostanów, zaniedbanych obiektów o dużej wartości architektonicznej czy kulturowej" oraz „dalszą rewitalizację terenów powojskowych, nadawanie nowych funkcji obiektom podupadłym". Według zapisów Strategii, do obszaru strategicznej interwencji zalicza się obszar zdegradowany określony w programie rewitalizacji.

Za pomocą Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 będą realizowane postulaty zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030. Program jest z nią zgodny, a przedsięwzięcia w nim zawarte stanowią operacjonalizację celów zawartych w Strategii.

Tabela 1. Powiązania celów strategicznych zawartych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030 z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
Cel strategiczny nr 1. Przyjazna przestrzeń do życia	Program 1.1. Czyste środowìsko naturalne	1.1.1. Edukacja ekologiczna	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań
		1.1.2. Neutralność klimatyczna oraz poprawa jakości powietrza	3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
		1.1.3. Zapewnienie czystości na terenie Miasta i Gminy	3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
		1.1.4. Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury	3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
		1.1.5. Rozbudowa i modernizacja systemu wodno-kanalizacyjnego	-
	Program 1.2. Sprawny system drogowy i komunikacyjny	1.2.1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej	3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego
		1.2.2. Rozwój infrastruktury okołodrogowej	3.7. Poprawa dostępności do miejsc parkingowych na obszarze rewitalizacji
		1.2.3. Dążenie do rozbudowy oraz poprawy stanu i bezpieczeństwa dróg wyższej kategorii	3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego
		1.2.4. Zapewnienie sprawnego systemu publicznego transportu zbiorowego	3.8. Wykreowanie centrum zrównoważonego transportu miejskiego i ponadlokalnego wraz z funkcjami komplementarnymi w rejonie dworca kolejowego i autobusowego

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
	Program 1.3. Funkcjonalna przestrzeń publiczna	1.3.1. Ład przestrzenny na terenie Miasta i Gminy	2.4. Realizacja działań zwiększających atrakcyjność przestrzeni obszaru rewitalizacji dla turystów 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych 3.10. Ochrona dziedzictwa kulturowego śródmieścia i jego adaptacja pod nowe funkcje publiczne i komercyjne
		1.3.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 1.5. Rozwijanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego, w tym monitoringu miejskiego

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
			3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych 3.10. Ochrona dziedzictwa kulturowego śródmieścia i jego adaptacja pod nowe funkcje publiczne i komercyjne
	Program 1.4. Budownictwo wielorodzinne	1.4.1. Rozwój budownictwa czynszowego	3.9. Poprawa stanu technicznego, estetyki i funkcjonalności budynków mieszkalnych wraz z ich otoczeniem
		1.4.2. Budowa i modernizacja budynków komunalnych	3.9. Poprawa stanu technicznego, estetyki i funkcjonalności budynków mieszkalnych wraz z ich otoczeniem
	Program 1.5. Nowoczesna edukacja	1.5.1. Poprawa efektywności i jakości nauczania	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
		1.5.2. Rozwój infrastruktury żłobkowej i przedszkolnej	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
			3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
		1.5.3. Poprawa warunków nauczania w publicznych przedszkolach i szkołach podstawowych	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych 3.5. Poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
	Program 1.6. Skuteczne systemy ochrona zdrowia. usług społecznych oraz bezpieczeństwa	1.6.1. Ochrona zdrowia oraz promowanie zdrowego trybu życia	1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 3.4. Poprawa dostępu do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
		1.6.2. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia w sferze społecznej sprzyjającej integracji i włączeniu społecznemu	1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
			3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
		1.6.3. Bogata oferta dla seniorów	1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej
		1.6.4. Wzmacnianie systemu bezpieczeństwa na terenie Miasta i Gminy	1.5. Rozwijanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego, w tym monitoringu miejskiego
	Program 1.7. Aktywizacja społeczna i sprawne zarządzanie gminą	1.7.1. Wspieranie aktywności i integracji mieszkańców	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku,

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
			integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
		1.7.2. Profesjonalne zarządzanie Gminą oraz cyfryzacja usług publicznych	-
		1.7.3. Realizacja Programu Dostępność Plus świadczonych przez jednostki miejskie	-
		1.7.4. Aktywne partnerstwa Gminy	-
Cel 2. Silna gospodarka lokalna i rozwinięte rolnictwo	Program 2.1. Gmina wspierająca lokalny biznes	2.1.1. Wzmocnienie współpracy lokalnych przedsiębiorców i rolników z samorządem terytorialnym i instytucjami otoczenia biznesu	2.1. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców śródmieścia Krotoszyna 2.2. Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju handlu targowiskowego
		2.1.2. Promocja i rozwój lokalnych produktów i usług	-
	Program 2.2. Gmina atrakcyjna dla inwestorów	2.2.1. Promocja terenów inwestycyjnych i pozyskiwanie inwestorów	2.1. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców śródmieścia Krotoszyna
		2.2.2. Kształtowanie polityki inwestycyjnej i sprawna obsługa inwestora	-
Cel 3. Atrakcyjna oferta rekreacyjna, kulturowa i sportowa	Program 3.1. Atrakcyjna oferta rekreacyjna i turystyki oraz rozwój sportu	3.1.1. Opracowanie i promocja oferty rekreacyjno-turystycznej	2.4. Realizacja działań zwiększających atrakcyjność przestrzeni obszaru rewitalizacji dla turystów 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
		3.1.2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
			3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych 3.5. Poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
		3.1.3. Wspieranie działań na rzecz rozwoju sportu masowego oraz zawodowego	1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 3.5. Poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
	Program 3.2. Atrakcyjna oferta kultury i rozrywki	3.2.1. Bogata oferta kulturalna i rozrywkowa	1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 2.4. Realizacja działań zwiększających atrakcyjność przestrzeni obszaru rewitalizacji dla turystów 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
		3.2.2. Rozbudowa i modernizacja obiektów instytucji kultury	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać

Cele strategiczne zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Programy wskazane w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Nazwa projektu strategicznego wskazanego w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030	Kierunki działań wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
			wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym ramy prowadzenia polityki społecznej gminy w danym okresie czasu, w oparciu o zdiagnozowane problemy, z którymi boryka się lokalna społeczność.

Według art. 17. pkt. 1. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Poza tym zadaniem własnym powiatu, zgodnie z wyżej wspomnianą ustawą, jest „opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami" (art. 19 pkt 1).

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030 została przyjęta Uchwałą Nr XXXVII/335/2021 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 30 grudnia 2021 r.

Na początku opracowania dokumentu pn. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Krotoszyn 2030" sformułowano wizję. Zdaniem autorów dokumentu „wizja jest dobrą wskazówką do wszelkiego działania. Wizja na początku procesu budowania strategii mobilizuje i ukierunkowuje dalsze prace zespołu. Stworzona wizja odzwierciedla najważniejsze wartości, które powinny cechować Gminę Krotoszyn w przyjętym horyzoncie strategicznym roku 2030. Ma to kluczowe znaczenie dla kolejnych podstawowych części dokumentu. Umożliwia ona wyznaczenie głównych kierunków strategicznego rozwiązywania problemów społecznych, sformułowanie celów, a także selekcję przedsięwzięć oraz projektów wspierających".

„Treść **wizji SRPS 2030** zawiera pożądane cechy społeczności lokalnej, decydujące o satysfakcjonującej jakości życia, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób doświadczających różnorodnych problemów społecznych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wyobrażenie ujęte w wizji stanowi syntezę całej koncepcji SRPS 2030".

„Gmina Krotoszyn jest przyjazną dorastaniu i starzeniu się, zaangażowaną i odpowiedzialną społecznie. Prowadzi aktywną politykę społeczną w różnych obszarach. Charakteryzuje się niskim poziomem problemów społecznych, co jest efektem ograniczenia do minimum ich ekonomicznych skutków oraz takiego funkcjonowania publicznego systemu ich rozpoznawania, zapobiegania im i rozwiązywania, który nie pozbawia mieszkańców zdolności do samodzielnego unikania i wychodzenia z problemów społecznych".

„Ma wizerunek gminy nowoczesnej, aktywnej społecznie, o bogatej ofercie, w której chce się mieszkać, pracować, realizować marzenia. Mieszkańcom niezależnie od wieku - od narodzin, przez kolejne etapy życia, aż do późnej starości - zapewnia się swobodę wyboru i dostępność do zróżnicowanej i urozmaiconej oferty usług publicznych".

„Gmina posiada dobrze urządzone i dostępne przestrzenie publiczne, umożliwiające mieszkańcom aktywność kulturalną i sportowo-rekreacyjną".

„Jest gminą sprzyjającą aktywności obywatelskiej. W Gminie Krotoszyn umacnia się trzeci sektor tworzony przez organizacje pozarządowe, działające w różnych obszarach codziennego życia. Swoim mieszkańcom, lokalnym twórcom, animatorom kultury, wolontariuszom, tworzy sprzyjające warunki do aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturowym".

„Mieszkańcy żyją w zdrowiu, lepszej kondycji fizycznej i psychicznej. Potrafią zadbać o swoje zdrowie. Prowadzą aktywny tryb życia bez nałogów".

„Osoby starsze są aktywne, korzystają z różnych możliwości w sferze zawodowej, społecznej i edukacyjnej. Czują się potrzebne rodzinie i społeczeństwu, wykazują inicjatywę, odkrywają oraz realizują swoje pasje. Seniorzy są istotnym partnerem władz samorządowych. Starość nie oznacza bierności, dzięki integracji międzypokoleniowej nie jest odczuwana negatywnie, stanowi czas nowych możliwości".

„Osoby niepełnosprawne, niezależnie od rodzaju dysfunkcji, stopnia niepełnosprawności oraz źródła jej powstania oraz osoby długotrwale chorujące, którym stan zdrowia nie pozwala na podejmowanie aktywności - żyją w godnych warunkach i mają zapewnioną należytą pomoc".

„Rodziny prawidłowo wypełniają funkcje opiekuńczo-wychowawcze, są zaradne i samodzielne, funkcjonują w dobrych warunkach socjalno-bytowych, dbają o wszechstronny rozwój swoich dzieci, świadomie kształtują relacje wewnętrzne oraz kontakty z otoczeniem. Stanowią przekaźnik wartości, norm i postaw społecznych, takich jak bezinteresowność, solidaryzm, zaufanie, kreatywność, zaradność, odpowiedzialność, zdolność do współpracy, otwartość na nową wiedzę oraz dzielenie się nią z innymi. Potrafią zapobiegać sytuacjom problemowym. Rozwinęło się specjalistyczne poradnictwo dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze".

„Problemy bezdomności i zagrożenia bezdomnością są rozpoznawane w profesjonalny i systematyczny sposób, istnieje kompleksowy system przeciwdziałania bezdomności oraz wspierania osób bezdomnych w procesie usamodzielniania się, cechujący się skutecznością pomocy i różnorodnością jej form. Funkcjonuje stabilna sieć współpracujących ze sobą instytucji, organizacji i grup lokalnych na rzecz zapobiegania i rozwiązywania pojawiających się problemów bezdomności".

„Problem przemocy w rodzinie, uzależnienia i inne zachowania aspołeczne występują marginalnie, zaś społeczność lokalna jest bardziej świadoma wagi tych problemów i potrafi skuteczniej na nie reagować. Osoby i rodziny doświadczające trudności życiowych uzyskują specjalistyczne wsparcie, uwzględniające podmiotowość klientów".

„Społeczność Gminy Krotoszyn stanowi świadomą i zintegrowaną wspólnotę, rozwijającą się, twórczą, otwartą, solidarną, wykorzystującą swój potencjał na rzecz dobra wspólnego, pielęgnują lokalne zwyczaje i tradycje. Społeczność jest aktywna, zintegrowana oraz zorganizowana".

Treść misji brzmi: „Wspieranie potencjału ludzkiego, umożliwienie równych szans rozwoju i skuteczne wspomaganie jednostki i grup w realizacji ich celów życiowych, zapewnienie mieszkańcom Gminy Krotoszyn jak najlepszej jakości życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz planowe wdrożenie długoterminowych celów odpowiadających generalnym kierunkom działania, z wykorzystaniem alokacji zasobów, jakie są niezbędne do realizacji przyjętych celów.

Istotnym elementem strategii było wykonanie diagnozy sytuacji społecznej gminy, obejmującej takie elementy jak: położenie i otoczenie gminy, demografię, zasoby i warunki mieszkaniowe, rynek pracy i

bezrobocie, podmioty gospodarcze i przedsiębiorczość, opiekę na dziećmi do lat 3, wychowanie i edukację szkolną, opiekę zdrowotną, bezpieczeństwo publiczne, kulturę i sport, aktywność społeczną mieszkańców oraz działalność MGOPS. Dalej, szczegółowo zidentyfikowano również wybrane problemy społeczne osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych, bezrobotnych i biernych zawodowo, bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, uzależnionymi oraz doświadczających przemocy w rodzinie. Kolejno, zamieszczono informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) opracowania dokumentu. Analiza SWOT kończy rozbudowaną część diagnostyczną ekspertyzy. Część programowa obejmuje najistotniejsze założenia polityki społecznej miasta na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów głównego i strategicznych oraz odpowiadających im kierunków działań w poszczególnych obszarach dla poszczególnych obszarów priorytetowych celu strategicznego wraz z określonymi adresatami tych działań oraz przyjętymi sposobami ich realizacji i finansowania. Ponadto ustalono sposób monitoringu, wdrażania i zarządzania strategią oraz ramy finansowe uzależnione m.in. od możliwości finansowania projektów.

Celem głównym SRPS 2030 jest „Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia umożliwiającego optymalne warunki rozwoju i życia mieszkańców Gminy Krotoszyn w sferze ekonomicznej i społecznej poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu".

Cel strategiczny:

I. Rozwój infrastruktury socjalnej i zwiększenie dostępu do samorządowego systemu pomocy społecznej oraz realizatorów wsparcia.

Kierunki działań:

1.1. Zwiększenie dostępu oraz dostosowanie systemu informacyjnego dotyczącego dostępnych świadczeń oraz usług pomocy społecznej dla mieszkańców gminy.

1.2. Wzmacnianie potencjału instytucji pomocy społecznej i integracji społecznej (publicznych i prywatnych) poprzez poprawę warunków organizacyjnotechnicznych, podnoszenie kompetencji pracowników tych instytucji, oraz mechanizmów koordynacji i współpracy tych instytucji na poziomie lokalnym.

1.3. Rozwój infrastruktury społecznej wsparcia dziennego w celu zabezpieczenia wszechstronnej pomocy dla dorosłych osób starszych, niepełnosprawnych, osób bezdomnych.

1.4. Poprawa dostępności i jakości usług placówek wsparcia dziennego i ośrodków wsparcia.

1.5. Rozwój i poprawa dostępności do oferty usług edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych.

Cel strategiczny:

II. Rozwój zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Kierunki działań:

2.1. Rozwój aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Wdrażanie działań i programów na rzecz reintegracji zawodowej i społecznej osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnością, osób w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

2.2. Realizacja kompleksowego systemu przeciwdziałania, wsparcia i pomocy osobom i rodzinom wykluczonym bądź zagrożonym wykluczeniem społecznym.

2.3. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i zwiększenie udziału organizacji pozarządowych/podmiotów ekonomii społecznej w obszarach profilaktyki, aktywizacji i pomocy osobom wykluczonym społecznie lub zagrożonym wykluczeniem.

2.4. Zapobieganie i ograniczanie występowania zjawiska bezdomności.

2.5. Przeciwdziałanie występowaniu problemów zdrowotnych mieszkańców gminy.

Cel strategiczny:

III. Zintegrowany system wielopłaszczyznowego wsparcia i pomocy rodzinie w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Kierunki działań:

3.1. Przeciwdziałanie występowaniu problemów w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

3.2. Rozwój infrastruktury i oferty usług aktywnych form spędzania wolnego czasu dla rodzin z dziećmi i rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży.

3.3. Wzmacnianie systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

3.4. Rozwój bazy technicznoorganizacyjnej placówek oraz usług realizowanych przez placówki wsparcia dziennego na terenie gminy.

3.5. Rozwój zaplecza organizacyjno-infrastrukturalnego dla działań profilaktycznych i zwiększających szanse edukacyjne dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny:

IV. Zintegrowany system wspierania i pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.

Kierunki działań:

4.1. Diagnoza i wypracowanie nowych form wsparcia oraz pomocy w środowisku lokalnym m.in. poprzez rozszerzenie zakresu opieki sąsiedzkiej, działalność wolontariatu, animatorów, opiekunów osób zależnych.

4.2. Badanie i analiza potrzeb w zakresie dostępności oraz poziomu usług zdrowotnych, specjalistycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz dostosowanie rozwiązań do tych potrzeb.

4.3. Wzrost aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych m.in. poprzez zwiększenie dostępności do ośrodków wsparcia, inicjatyw organizacji pozarządowych oraz lokalnych imprez kulturalnych i programów skierowanych do seniorów.

4.4. Wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania grup samopomocowych rodziców dzieci z niepełnosprawnością oraz dla NGO działających na rzecz tych rodzin.

4.5. Zwiększenie dostępności architektonicznej, cyfrowej i komunikacyjnej lokalnych instytucji publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami (osób z niepełnosprawnością ruchową, niewidomych, słabowidzących, głuchych, głuchoniemych i innych).

4.6. Zwiększenie dostępności do różnych form terapii, rehabilitacji i wsparcia czasowego oraz stacjonarnego dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi (we współpracy z NGO).

Cel strategiczny:

V. Zintegrowany system poprawy bezpieczeństwa publicznego w Mieście i zmniejszenie skali zjawisk uzależnień i przemocy w rodzinie poprzez stworzenie jednolitego systemu przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

Kierunki działań:

5.1. Rozwój zaplecza organizacyjno-infrastrukturalnego dla działań profilaktycznych w szczególności w zakresie problemu uzależnień i przemocy w rodzinie.

5.2. Profesjonalizacja kadr instytucji i organizacji zajmujących się problematyką uzależnień i przemocy w rodzinie.

5.3. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy.

5.4. Rozwój poradnictwa specjalistycznego, wsparcia socjalnego oraz pracy terapeutycznej z dziećmi, osobami dorosłymi i całymi rodzinami doświadczającymi uzależnień (w tym od środków psychoaktywnych i cyberprzestrzeni) i przemocy.

Cel strategiczny:

VI. Popularyzacja inicjatyw społecznych i rozwoju wolontariatu - wsparcie i koordynacja działań instytucji i organizacji pozarządowych.

Kierunki działań:

6.1. Wspieranie innowacyjnych inicjatyw zwiększających dostępność i jakość usług w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym.

6.2. Zwiększenie potencjału mieszkańców w działaniach służących lokalnej społeczności i integracji międzypokoleniowej. Wsparcie liderów w aktywnym i świadomym działaniu.

6.3. Wsparcie aktywności mieszkańców na rzecz projektowania i wdrażania inicjatyw służących lokalnej społeczności oraz rozwiązywaniu problemów społecznych.

Do rewitalizacji odnosi się każdy z wymienionych celów rozwoju i powiązanych z nimi kierunków działań. Istotna jest realizacja przedsięwzięć w każdym ze wskazanych obszarów, ponieważ w sferze społecznej wzajemnie się one uzupełniają i nie mogą stanowić osobnych płaszczyzn działania.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku została przyjęta uchwałą nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 stycznia 2020 roku. Podstawowe założenia modelu rozwoju Wielkopolski do 2030 roku są następujące:

- Zakłada się realizację założeń w zakresie dyfuzji i absorpcji czynników rozwojowych.
- Zgodnie z polityką przyjętą w krajowych dokumentach strategicznych, podkreśla się konieczność podejmowania interwencji służących intensyfikacji działań mających na celu zrównoważony terytorialnie rozwój regionu, w którym wszystkie obszary strategicznej interwencji uznaje się za ważne i równoprawne.
- W większym stopniu zaakcentowana jest kwestia obszarów zmarginalizowanych.
- Wspieranie biegunów wzrostu (regionalnych i lokalnych) nie wystarczy, by pojawiła się dyfuzja na obszary je otaczające. Ważne jest równoczesne wzmacnianie zdolności do odbioru tej dyfuzji. Przestrzeń powinna rozwijać się w wyniku wzajemnie korzystnego oddziaływania biegunów i otoczenia, czyli w wyniku dyfuzji rozwoju z biegunów na otoczenie, ale równocześnie dzięki wzrastającym zdolnościom otoczenia do wchłaniania korzystnego oddziaływania czynników zewnętrznych. Dyfuzja i absorpcja powinny być równoważnymi czynnikami rozwoju.
- Za szczególnie istotne przyjmuje się uznanie biegunów wzrostu, potencjalnych biegunów wzrostu jak i obszarów skumulowanych problemów rozwojowych za ważne i równoprawne.
- Istotne są nie tylko powiązania przestrzenne (między ośrodkami wzrostu/koncentracji potencjałów a ich otoczeniem), ale również powiązania międzysektorowe (ich korzystne oddziaływania, np. transport publiczny – rynek pracy – mobilność mieszkańców; edukacja, rynek pracy – wykluczenie społeczne, aspekty społeczno-ekonomiczne i infrastrukturalne).
- Powiązania terytorialne sprzyjają spójności terytorialnej, ograniczają występowanie konfliktów przestrzennych i różnic potencjałów rozwojowych, a tym samym oddziaływanie i rozprzestrzenianie się negatywnych efektów procesów społeczno-gospodarczych.
- Powiązania międzyinstytucjonalne – ścisła współpraca, współuczestnictwo, odpowiedzialność i solidarność różnych podmiotów, nie tylko administracji regionalnej, ale również innych reprezentujących sfery: polityczną, gospodarczą, naukową oraz społeczną.

Wizja, czyli obraz docelowego stanu województwa w perspektywie 2030 roku brzmi następująco:
Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r określa najważniejsze cele rozwoju województwa. Cel generalny jest tożsamy z wizją rozwoju regionu i będzie realizowany przez cztery cele strategiczne, a w ich obrębie jedenaście celów operacyjnych. Wśród elementów realizacyjnych Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 r. istotne z punktu widzenia procesu rewitalizacji Krotoszyna są w szczególności:

- Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców, w tym:
    - Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu

  - Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia,
  - Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.
- Cel strategiczny 2: Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu, w tym:
  - Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie,
  - Cel operacyjne 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom,
  - Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.
- Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski, w tym:
  - Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa,
  - Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski,
  - Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.
- Cel strategiczny 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem, w tym:
  - Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług
  - Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Poszczególne cele Strategii tworzą spójny i komplementarny system, oparty na horyzontalnych zasadach realizacji: rozwój innowacyjny, rozwój inkluzywny, rozwój z poszanowaniem ładu przestrzennego, rozwój zrównoważony. Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 pod względem przytoczonych celów i kierunków działań zgodny jest z celami określonymi w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. W celu operacyjnym 4.2. w odniesieniu do rozwoju instrumentów terytorialnych stanowiących jeden z kluczowych kierunków interwencji istotna rola została przypisana procesom rewitalizacji obszarów zdegradowanych, które będą wdrażane na poziomie lokalnym przede wszystkim poprzez programy rewitalizacji i zawarte w nich przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Polityka regionalna w tym zakresie będzie realizowana m.in. poprzez wsparcie rewitalizacji ze środków unijnych w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Poniżej w tabeli zaprezentowano szczegółowe powiązania celów operacyjnych określonych w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030.

Tabela 2. Powiązania celów operacyjnych określonych w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Cele operacyjne w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	Kierunki działań w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030
Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	2.1. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców śródmieścia Krotoszyna
Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 2.1. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców śródmieścia Krotoszyna

Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną
Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 3.4. Poprawa dostępu do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań 1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 2.1. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców śródmieścia Krotoszyna 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej 2.3. Wzmocnienie współpracy lokalnych przedsiębiorców z władzami samorządowymi i organizacjami społecznymi na rzecz rewitalizacji 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych 3.10. Ochrona dziedzictwa kulturowego śródmieścia i jego adaptacja pod nowe funkcje publiczne i komercyjne
Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego 3.7. Poprawa dostępności do miejsc parkingowych na obszarze rewitalizacji 3.8. Wykreowanie centrum zrównoważonego transportu miejskiego i ponadlokalnego wraz z funkcjami komplementarnymi w rejonie dworca kolejowego i autobusowego

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych 3.9. Poprawa stanu technicznego, estetyki i funkcjonalności budynków mieszkalnych wraz z ich otoczeniem
Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	2.3. Wzmocnienie współpracy lokalnych przedsiębiorców z władzami samorządowymi i organizacjami społecznymi na rzecz rewitalizacji

Źródło: Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Dokument określa politykę przestrzenną województwa wielkopolskiego określa również model rozwoju przestrzennego, cele polityki przestrzennej i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa oraz rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, a także zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych. Został przyjęty Uchwałą Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r.

Generalnym celem zagospodarowania przestrzeni województwa wielkopolskiego jest „Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju". Realizacja tego celu opierać się będzie na ośmiu celach polityki przestrzennej, uszczegółowionych przez kierunki zagospodarowania i działania:

- Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej,
- Ochrona walorów przyrodniczych,
- Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego,
- Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji,
- Zrównoważony rozwój rolnictwa,
- Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa,
- Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej,
- Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.

Gmina Krotoszyn należy do wyznaczonego w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego wiejskiego obszaru funkcjonalnego, który obejmuje wszystkie jednostki gminne oraz ośrodki powiatowe, które znalazły się poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i subregionalnym. Ustalenia dotyczące polityki przestrzennej, w tym granice i zasady zagospodarowania wiejskiego obszaru funkcjonalnego, zostały określone w Planie. W dokumencie tym określono 6 celów polityki przestrzennej dla tego obszaru funkcjonalnego:

- Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi
- Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
- Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego
- Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
- Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej
- Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej

W celu 1. została sformułowana istotna zasada odnosząca się do rewitalizacji i rekultywacji obszarów zdegradowanych, w ramach której postuluje się m.in. realizację działań rewitalizacyjnych oraz wyznaczanie obszarów rewitalizacji obejmujących przede wszystkim obszary o wysokich wartościach historycznych i kulturowych, szczególnie zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych. W ramach celu 3. wskazano na konieczność kształtowania zagospodarowania obszarów i obiektów stanowiących podstawę kreowania produktów turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego wpływających na tożsamość regionalną i lokalną, ze szczególnym uwzględnieniem charakterystycznych dla Wielkopolski historycznych przestrzeni miast i miasteczek oraz zachowanych tradycji i zwyczajów wielkopolskiej wsi oraz kuchni regionalnej. W celu 4. w ramach rozwoju funkcji pozarolniczych zwraca się uwagę na konieczność dostosowania struktury przestrzennej miast powiatowych dla potrzeb rozwoju usług ponadlokalnych: ochrony zdrowia, w tym lecznictwa specjalistycznego, edukacji, w tym profili branżowych, kultury i sportu. W zakresie dostępności komunikacyjnej (cel 5.) postuluje się modernizację układu dróg lokalnych dla poprawę powiązań wewnętrznych, a także rozbudowę sieci dróg rowerowych, realizację węzłów przesiadkowych integrujących różne środki transportu i integrację komunikacji autobusowej i kolejowej w celu poprawy dostępności do miast subregionalnych i stolicy województwa. Postulaty te są zgodne z GPR i będą realizowane m.in. poprzez rewitalizację miasta Krotoszyna.

Gmina Krotoszyn zgodnie z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego znajduje się również na terenie Południowo-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego będącego jednym z obszarów funkcjonalnych szczególnego zjawiska w skali regionalnej. Głównymi jednostkami osadniczymi Południowo-zachodniego Obszaru Funkcjonalnego (PdZOF) są Gostyń, Krotoszyn i Rawicz. Atutem obszaru jest położenie w pierścieniu zasięgu dużych ośrodków miejskich Poznania, Wrocławia, Kalisza i Leszna.

Gmina Krotoszyn znajduje się również na obszarach interwencji określonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Poniżej zaprezentowano opis treści Planu w zakresie obszarów interwencji, na terenie których znajduje się Gmina Krotoszyn, w tym obszar rewitalizacji. Postanowienia GPR zgodne są z celami polityki regionalnej określonymi dla tych obszarów.

Tabela 3. Obszary interwencji określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, na terenie których znajduje się Miasto i Gmina Krotoszyn, w tym obszar rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn

Obszar interwencji określony w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+	Opis treści Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+ w zakresie obszaru interwencji
Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny	Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny obejmuje tereny położone w południowo-zachodniej części Wielkopolski. Sieć osadniczą stanowi: 14 miast oraz 477 miejscowości wiejskich. Głównymi jednostkami osadniczymi są miasta powiatowe: Rawicz, Gostyń i Krotoszyn. Najważniejszym zasobem naturalnym jest ilość i jakość gleb. Użytki rolne stanowią 78% powierzchni terenu. Najważniejszym działem gospodarki rolnej obszaru jest chów i hodowla zwierząt. Obszar ten wyróżnia wysoka kultura rolna oraz przekazywana z pokolenia na pokolenie tradycja dobrego gospodarowania. W dużej mierze zostały one

	ukształtowane przez działające na tym terenie szkoły rolnicze. Kluczowym celem rozwoju przestrzennego jest ochrona wyjątkowych cech środowiska, które przyczyniły się do wykształcenia gleb o wysokiej przydatności dla rolnictwa. Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej: • Cel 1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej • Cel 2. Poprawa jakości i zasobów wód • Cel 3. Rozwój intensywnej gospodarki rolnej oraz wzmacnianie zaplecza nowoczesnego rolnictwa i potencjału społeczno-gospodarczego • Cel 4. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej W zakresie poprawy dostępności i spójności komunikacyjnej planuje się rozwój i modernizację sieci drogowej m.in. poprzez rozbudowę i podniesienie parametrów technicznych sieci dróg krajowych i wojewódzkich oraz zmniejszanie uciążliwości transportu samochodowego na terenach mieszkaniowych. Ponadto wskazano modernizację układu dróg lokalnych dla poprawy powiązań wewnętrznych. Na opisywanym obszarze przewidziano poprawę efektywności sieci kolejowej polegającą na modernizacji linii kolejowych nr 14 i nr 281 w celu poprawy ich parametrów technicznych. Obszar rewitalizacji nie znajduje się w wiejskiej części Gminy Krotoszyn. W centrum miasta Krotoszyna przebiegają tory kolejowe, znajduje się tu dworzec PKP.
Wiejski obszar funkcjonalny	Gmina Krotoszyn to gmina miejsko-wiejska położona w granicach wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Według zapisów Planu kluczowym celem rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego będzie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru. Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej: • Cel 1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi • Cel 2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej • Cel 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego • Cel 4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego • Cel 5. Poprawa dostępności komunikacyjnej • Cel 6. Rozbudowa systemów infrastruktury technicznej Obszar rewitalizacji nie znajduje się w wiejskiej części Gminy Krotoszyn.
Ośrodki lokalne	Miasto Krotoszyn to ośrodek lokalny. W krajowej sieci jednostek osadniczych źródłami czynników wzrostu, oprócz miast o znaczeniu regionalnym i subregionalnym, są ośrodki lokalne. Spełniają one rolę uzupełniającą. Oferują usługi publiczne podstawowe i ponadlokalne, w szczególności w zakresie kultury, edukacji, administracyjnych, transportu publicznego, usług teleinformatycznych oraz. Ośrodki te mają znaczenie dla obszarów wiejskich, szczególnie jako miejsca koncentracji i kreowania funkcji pozarolniczych, aktywizujących te tereny oraz stanowią dla nich główny rynek pracy. Wśród kierunków działań przypisanych do celów polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in.: • poprawę dostępności komunikacyjnej do większych ośrodków, • poprawa dostępności podstawowych usług, • ograniczenie wykluczenia cyfrowego, • aktywizacja środowisk lokalnych na rzecz rozwoju, • wsparcie lokalnej gospodarki, • wsparcie rozwoju zaplecza usługowego dla rolnictwa. Założenia te mogą iść w parze z działaniami rewitalizacyjnymi w centrum miasta Krotoszyna.

Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych	W granicach obszaru znalazła się (z wyłączeniem obszaru miasta) gmina Krotoszyn. Obszar ten jest znacznie oddalony od najważniejszych ośrodków rozwoju w województwie. Ograniczony dostęp do Poznania powoduje mniejsze możliwości rozwojowe, a tym samym emigrację mieszkańców na tereny bardziej atrakcyjne pod względem gospodarczym i społecznym, powodując depopulację terenów wiejskich. Gmina nie podlega bezpośrednim wpływom najważniejszych ośrodków miejskich. Obszar rewitalizacji nie znajduje się w wiejskiej części Gminy Krotoszyn.
Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej	Rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz prowadzona na gruntach rolnych intensywna produkcja rolnicza to jeden z elementów wyróżniających Wielkopolskę. Na opisywanym terenie znajduje się m.in. Gmina Krotoszyn. Zgodnie z zapisami Planu głównymi istotnym elementem jest zapewnienie i zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa. Jednocześnie należy dążyć do przeciwdziałania presji inwestycyjnej na tereny użytkowane rolniczo, w tym ograniczenie negatywnych skutków urbanizacji. Otwarte tereny rolnicze umożliwiają właściwe funkcjonowanie środowiska, zwłaszcza systemu przyrodniczego. Zachowanie w użytkowaniu rolniczym, np. ekosystemów łąkowych, to ważny element utrzymania stabilności sytemu przyrodniczego, oraz wartości przyrodniczych form ochrony przyrody. Wspieranie działań służących ochronie gleb sprzyja racjonalnemu gospodarowaniu przestrzenią i stanowi narzędzie ochrony innych walorów regionu, np. rekreacyjnych, krajobrazowych. Na analizowanym obszarze zwraca się uwagę na bezpieczeństwo żywnościowe. Wśród kierunków działań przypisanych do celów polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in.: • ograniczanie erozji gleb, • wprowadzanie zadrzewień do przestrzeni rolniczej, zwłaszcza wzdłuż jezior i rzek, mających na celu zabezpieczenie antyerozyjne dla gleb rolniczych i zabezpieczenie przed spływem do wód powierzchniowych substancji biogennych oraz jako refugia dla zwierząt, • budowę i konserwację oraz właściwą eksploatacja urządzeń melioracyjnych, • wsparcie edukacji rolniczej i promocja wysokiej jakości żywności oraz produktów tradycyjnych i regionalnych. W mieście rozciągają się niewielkie grunty rolne.
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy	Obszar interwencji wyznaczony został w oparciu o mapy zagrożenia powodziowego – zakwalifikowano do niego gminy, na obszarze których znajdują się obszary zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ust. 2 ustawy Prawo wodne. Ze względu na specyfikę poszczególnych elementów wyznaczony obszar dzieli się m.in. na: 1. gminy, na których znajdują się obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym p=10%, czyli raz na 10 lat (obszary szczególnego zagrożenia powodzią), 2. gminy, na których znajdują się obszary o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym p=1%, czyli raz na 100 lat (obszary szczególnego zagrożenia powodzią), 3. gminy, na których znajdują się obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym p=0,5%, czyli raz na 500 lat, lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego. Obszary te obejmują m.in. gminę Krotoszyn. Wśród kierunków działań przypisanych celom polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in.:

	• zwiększenie skali sztucznej retencji, zarówno retencji małej poprawiającej zaopatrzenie rolnictwa w wodę, jak i retencji dużej na głównych ciekach wodnych, • prace melioracyjne porządkujące stosunki wodne, ograniczające stany ekstremalne, • odnowę i ochronę ekosystemów wilgotnych, • zadrzewienia i zalesienia, • ochronę wód przed zanieczyszczeniami rolniczymi, • ilościową ochronę wód podziemnych oraz ochronę przed zanieczyszczeniami, • renaturalizację cieków wodnych (w tym odbudowę zdegradowanych środowisk wodnych), • „oddawanie" rzekom terenów zalewowych, • racjonalną gospodarkę wodami opadowymi. W obszarze rewitalizacji nie występuje zagrożenie powodziowe wzdłuż cieku Jawnik.
Obszary cenne przyrodniczo	Spójny system przyrodniczy województwa tworzą obszary o najwyższych poznanych walorach przyrodniczych wraz z łącznikami ekologicznymi. Z poziomu regionalnego element ten ma priorytetowe znaczenie dla prawidłowego zachowania różnorodności biologicznej i funkcjonowania środowiska. System ma charakter hierarchiczny. Dla poziomu województwa określono obszary węzłowe i korytarze ekologiczne o randze: międzynarodowej i krajowej, regionalnej oraz ponadlokalnej. Ponadto, na niższych szczeblach planowania, można wskazać obszary węzłowe oraz korytarze dolin rzecznych o randze lokalnej. Funkcjonowanie systemu zapewniają również m.in. otuliny parków narodowych i krajobrazowych, wyspy i korytarze leśne, tereny zieleni miejskiej, fragmenty dolin rzecznych, ciągi jezior, obszary użytkowane rolniczo. Poza systemem przyrodniczym występują również inne cenne przyrodniczo obszary pełniące funkcje ekologiczno-ochronne. W granicach obszaru znalazły się wszystkie gminy położone na terenie województwa wielkopolskiego, w tym Gmina Krotoszyn. Wśród kierunków działań przypisanych do celów polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in.: • osłabianie negatywnego wpływu działalności człowieka na ekosystemy: usuwanie przyczyn i skutków eutrofizacji, odwadniania ekosystemów, postępującej antropogenizacji flory i fauny, w tym w wyniku suburbanizacji, • ograniczanie likwidacji ekosystemów, ich odtwarzanie, przeciwdziałanie ich fragmentacji oraz przywracanie i utrzymywanie drożności korytarzy ekologicznych, • racjonalizację i wzmocnienie instytucjonalnego i infrastrukturalnego systemu ochrony przyrody, • prowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej, tworzenie planów ochrony przyrody, w tym Priorytetowych Ram działania dla obszarów Natura 2000 oraz wsparcie badań z zakresu różnorodności biologicznej, • ochronę i tworzenie siedlisk wilgotnych.
Obszary ochrony krajobrazów kulturowych	Dziedzictwo kulturowe to istotny element struktury przestrzennej krajobrazu Wielkopolski. Na analizowanym obszarze znajdują się m.in.: • obszary, na których zachowały się obiekty lub obszary o specyficznych i charakterystycznych cechach dla miejscowej tradycji budowlanej, osadniczej i gospodarczej o historyczne układy przestrzenne (rejestr zabytków),

	• obszary, na terenie których przebiegają szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym. Gmina Krotoszyn została zaliczona jako kategorii „gminy, w granicach których znajdują się historyczne układy przestrzenne miast i wsi, w tym: układy przestrzenne objęte ochroną jako Pomnik Historii oraz proponowane do objęcia tą formą ochrony, układy przestrzenne ujęte w rejestrze zabytków, obszary cenne kulturowo związane z kształtowaniem się przestrzeni miast, które proponuje się do objęcia ochroną w formie parków kulturowych". Najważniejsze miejsce w przestrzeni publicznej miasta Krotoszyna stanowi historyczny układ urbanistyczny miasta z XIV/XV – XIX wieku wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa wielkopolskiego (nr rej.: 692/Wlkp/A z 14.08.2008). Gmina Krotoszyn została włączona do grupy „gminy, w granicach których przebiegają szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym". Wśród kierunków działań przypisanych do celów polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in.: • zachęcanie samorządów lokalnych do uwzględnienia kwestii krajobrazowych w odpowiednich dokumentach gminnych, • zrównoważone użytkowanie przestrzeni, ograniczanie przekształcania terenów cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, także nieobjętych ochroną prawną, w tym likwidacji zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, prac zmieniających znacząco rzeźbę terenu, likwidowania i przekształcania zbiorników wodnych oraz obszarów wodnobłotnych, • rekultywację obszarów zdegradowanych.
Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych	Wielkopolska cechuje się niewielkimi zasobami wodnymi. Wielkopolska dysponuje także niedużymi zasobami wód powierzchniowych, co jest spowodowane niewielką ilością opadów atmosferycznych. W granicach obszaru znalazły się wszystkie gminy położone na terenie województwa wielkopolskiego, w tym Gmina Krotoszyn. Wśród kierunków działań przypisanych do celów polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in.: • zwiększenie skali sztucznej retencji, zarówno retencji małej poprawiającej zaopatrzenie rolnictwa w wodę, jak i retencji dużej na głównych ciekach wodnych, • modernizację i rozbudowę budowli hydrotechnicznych zabezpieczających przed zbyt wysokimi stanami powodziowymi oraz łagodzących ich skalę i skutki – rozbudowa systemów wałów i polderów, • wzrost retencji korytowej przez konserwację międzywali bądź teras zalewowych rzek, • prace melioracyjne porządkujące stosunki wodne, ograniczające stany ekstremalne, • odnowę i ochronę ekosystemów wilgotnych, • zadrzewienia i zalesienia, • ochronę wód przed zanieczyszczeniami rolniczymi, • ilościową ochronę wód podziemnych oraz ochronę przed zanieczyszczeniami, • renaturalizację cieków wodnych (w tym odbudowę zdegradowanych środowisk wodnych), • „oddawanie" rzekom terenów zalewowych, • racjonalną gospodarkę wodami opadowymi.
Obszary o najniższej dostępności transportowej	Według Planu Województwa do najczęściej stosowanych wskaźników komunikacyjnych, przy określaniu zasięgu powiązań miast wojewódzkich z

do ośrodków wojewódzkich	otaczającym je obszarem, zalicza się kryteria dostępności czasowej wybranych jednostek osadniczych oraz wskaźniki, świadczące pośrednio o sile powiązań pomiędzy ośrodkami, w postaci liczby połączeń komunikacyjnych w ciągu doby. Gmina Krotoszyn została zaliczona do obszaru o najniższej dostępności transportowej w zasięgu 90 min. od ośrodka wojewódzkiego. Wśród kierunków działań przypisanych do celu polityki przestrzennej w tym obszarze interwencji wskazano m.in. • modernizację podstawowej sieci drogowej, budowę nowych odcinków tworzących i organizujących system oraz scalających i wiążących go z systemami zewnętrznymi, • wzmocnienie lokalnej sieci dróg, szczególnie na obszarach o najniższej dostępności transportowej do ośrodka wojewódzkiego, • modernizację i rozwój systemów drogowych wraz z budową obwodnic, w tym obwodnic śródmiejskich, • budowę spójnego systemu dróg rowerowych i infrastruktury im towarzyszącej.

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Metodyka wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zastosowana metoda delimitacji (wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego i rewitalizacji) musi zapewnić, że wybór obszarów kryzysowych – dysfunkcyjnych będzie adekwatny i obiektywny. Wykorzystanie wskaźników delimitacyjnych na całym obszarze miasta ma za zadanie prowadzić do pozyskania pełnego obrazu, dotyczącego wszystkich jednostek statystycznych miasta, na które zostało ono podzielone oraz wskazania jednostek szczególnie zagrożonych wykluczeniem i predysponowanych do objęcia kompleksowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi. **Jednostkami statystycznymi dla miasta, które w analizie porównawczej zostały zestawione w celu wytypowania obszaru kryzysowego są jednostki analityczne wyodrębnione w poprzednim Lokalnym programie rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023.** Jednostki te zostały opisane w diagnozie, a poszczególne wskaźniki podzielone na sfery społeczną, gospodarczą, funkcjonalno-przestrzenną, środowiskową i techniczną omówione w ujęciu porównawczym.

Jednostkami statystycznymi wykorzystanymi na potrzeby analizy obszarów wiejskich gminy są rejony zaprezentowane na rycinie poniżej. W skład poszczególnych rejonów wchodzą sołectwa: Baszyny, Benice, Biadki, Bożacin, Brzoza, Chwaliszew, Durzyn, Duszna Górka, Dzierżanów, Gorzupia, Janów, Jasne Pole, Kobierno, Lutogniew, Nowy Folwark, Orpiszew, Osusz, Raciborów, Romanów, Roszki, Różopole, Smoszew, Świnków, Tomnice, Unisław, Ustków, Wielowieś, Wronów oraz Wróżewy.

Rycina 2. Rozmieszczenie przestrzenne rejonów wsi wykorzystanych na potrzeby przeprowadzenia badania delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

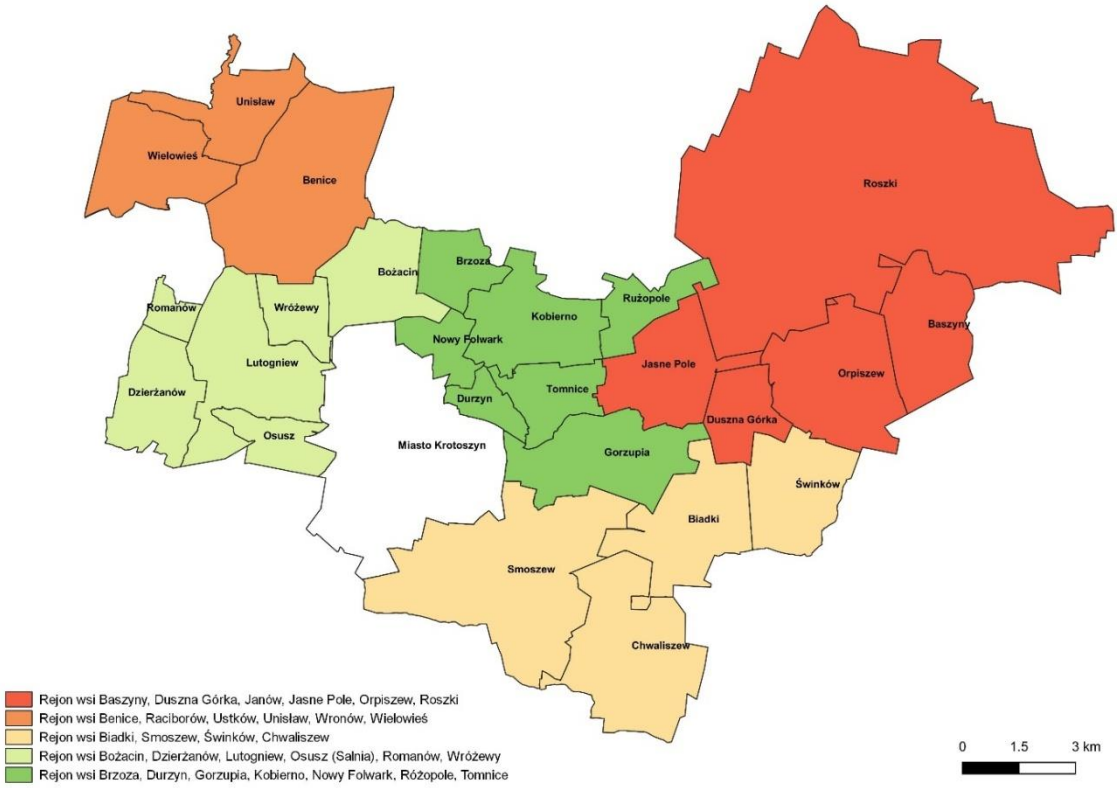

Źródło: opracowanie własne. Podkład mapy: Open Street Map

Miasto Krotoszyn zostało podzielone na 8 obszarów zamieszkałych, których granice zostały wyznaczone zarówno w oparciu o strefy funkcjonalne zabudowy, jak i wzdłuż granic przestrzennych (torów kolejowych, dróg zbiorczych, granic miasta). Wyznaczając granice obszarów starano się zachować podział obszarów zbliżony do podziału użytego na potrzeby poprzednich programów rewitalizacji - Lokalnego programu rewitalizacji na lata 2011-2018 oraz Lokalnego program rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023.

Rycina 3. Podział obszaru miasta Krotoszyn na jednostki analityczne wykorzystane na potrzeby przeprowadzenia badania delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

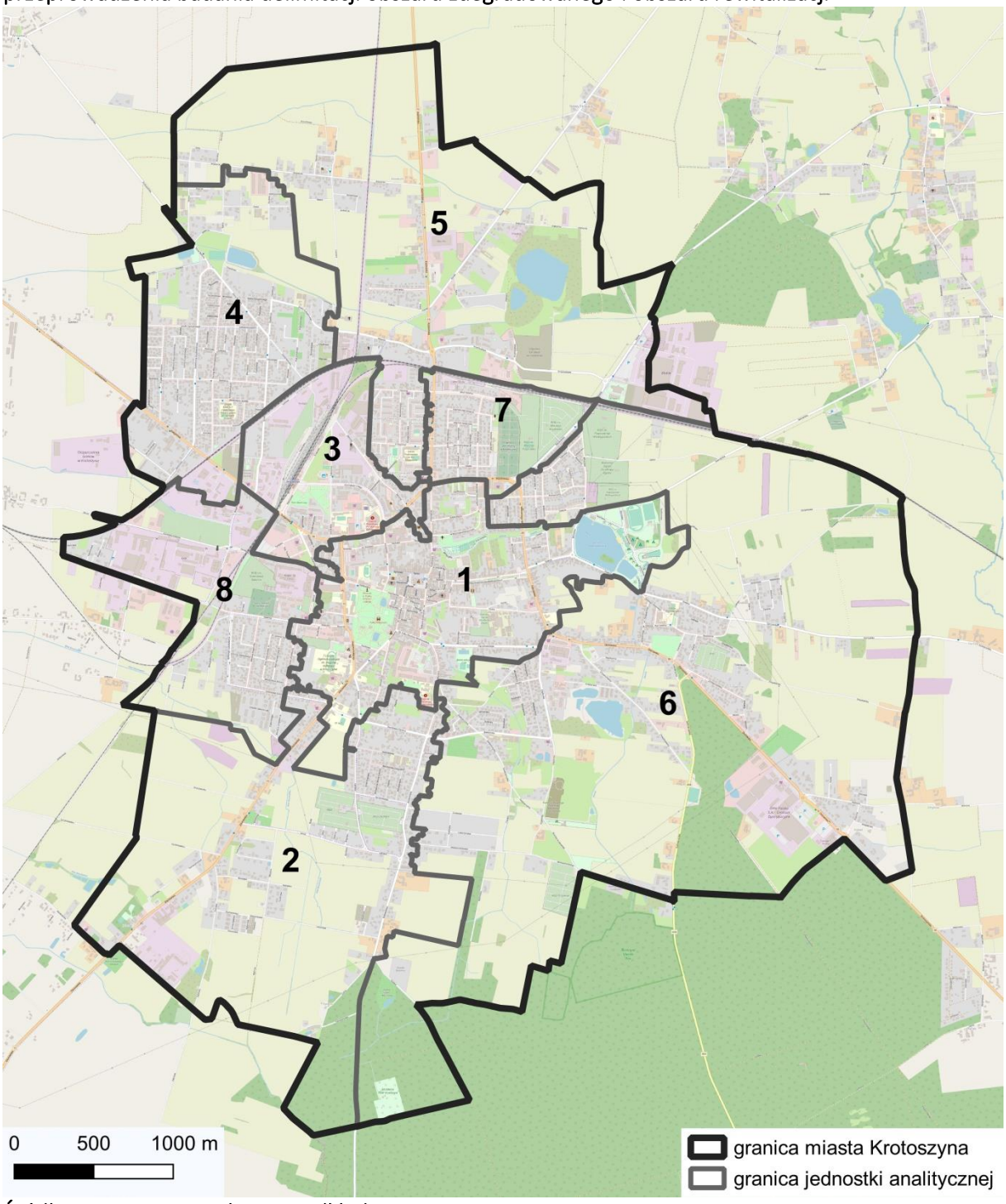

Źródło: opracowanie własne. Podkład mapy: Open Street Map

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 48), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, który dodatkowo cechuje się występowaniem negatywnych zjawisk:

- gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę powyższe przyjęte na potrzeby niniejszego opracowania kryteria (wskaźniki) służące wskazaniu obszarów zdegradowanych zostały przypisane pięciu podsystemom: społecznemu, gospodarczemu, przestrzenno-funkcjonalnemu, środowiskowemu i technicznemu. Na potrzeby wykonania analizy wskaźnikowej służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji zebrano dane rejestrowe, których dysponentami są jednostki administracji publicznej. Pełna lista zastosowanych wskaźników została zaprezentowana w tabeli poniżej.

Tabela 4. Lista wskaźników delimitacyjnych

Sfera	Wskaźniki	Źródło danych	Typ wskaźnika
społeczna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym [0-17] w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
społeczna	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	stymulanta
społeczna	Dynamika zmian liczby ludności ogółem w latach 2015-2021 [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
społeczna	Udział ludności korzystający z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. [%]	Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych	stymulanta
społeczna	Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2015-2021 [%]	Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych	stymulanta
społeczna	Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. [%]	Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie	stymulanta
społeczna	Udział ludności długotrwale bezrobotnej w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w 2021 r. [%]	Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie	stymulanta
społeczna	Dynamika zmian ogólnie bezrobotnych w latach 2015-2021 [%]	Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie	stymulanta

społeczna	Liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców w 2021 r.	Komenda Powiatowa Policji Krotoszyn	stymulanta
społeczna	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w 2021 r. [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
społeczna	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z matematyki w 2021 r. [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
społeczna	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka obcego w 2021 r. [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
społeczna	Frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w 2018 roku [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
społeczna	Zmiana frekwencji w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w latach 2014-2018	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
gospodarcza	Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności w 2021 r. [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
gospodarcza	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 1000 mieszkańców na dzień 31.07.2022	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej	destymulanta
gospodarcza	Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych ogółem w latach 2015-2021 [%]	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
przestrzenno-funkcjonalna	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	Komenda Powiatowa Policji Krotoszyn	stymulanta
przestrzenno-funkcjonalna	Liczba obiektów infrastruktury kulturalnej i sportowej na 1000 mieszkańców w 2021 r.	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
przestrzenno-funkcjonalna	Liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców w 2021 r.	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
środowiskowa	Masa azbestu do utylizacji [Mg] na 100 mieszkańców w 2021 r.	Urząd Miejski w Krotoszynie	stymulanta
środowiskowa	Dostępność do sieci kanalizacyjnej w 2021 r.	Urząd Miejski w Krotoszynie	destymulanta
techniczna	Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców w latach 2016-2021 [%]	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego https://wyszukiwarka.gunb.gov.pl/[1]	destymulanta
techniczna	Liczba wydanych nakazów rozbiórki przypadająca na 100 mieszkańców w latach 2016-2022	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego https://wyszukiwarka.gunb.gov.pl/[2]	stymulanta

Źródło: Opracowanie Lider Projekt Sp. z o.o.

Zgodnie z przyjętymi założeniami w ustawie o rewitalizacji i obraną metodyką obszar zdegradowany musi się charakteryzować wyższą intensywnością negatywnych zjawisk opisanych przyjętymi wskaźnikami niż średnia intensywność tych zjawisk dla całej gminy. Metodą, która pozwala na ocenę i selekcję obszarów gminy o najwyższym stopniu degradacji jest standaryzacja przyjętego zestawu wskaźników i na tej podstawie stworzenie indeksów zbiorczych (wskaźników sumarycznych) w każdej sferze. Standaryzacja wskaźników polega na odjęciu od nominalnej wartości wskaźnika dla danego obszaru średniej wartości dla wszystkich jednostek statystycznych i podzieleniu przez odchylenie

[1] Na dzień 31.07.2022
[2] Na dzień 31.07.2022.

standardowe. Poniżej przedstawione zostały wzory działań matematycznych niezbędnych dla wyliczenia wskaźników wystandaryzowanych.

Wzór na obliczenie średniej arytmetycznej, gdzie $\bar{x}$ oznacza średnią arytmetyczną, n – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\bar{x} = \frac{1}{n}\sum_{i=1}^{n} x_i$$

Wzór na obliczenie odchylenia standardowego populacji, gdzie: σ oznacza odchylenie standardowe, $\bar{x}$ – średnią arytmetyczną, N – liczbę zmiennych, x – wartości zmiennych

$$\boldsymbol{\sigma} = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{N}(x_i - \bar{x})^2}{N}}$$

Wzór na obliczenie wskaźnika wystandaryzowanego - z , gdzie σ oznacza odchylenie standardowe, $\bar{x}$ – średnią arytmetyczną, x – wartość zmiennej niewystandaryzowanej

$$\boldsymbol{z} = \frac{\boldsymbol{x} - \bar{x}}{\boldsymbol{\sigma}}$$

Wystandaryzowane wskaźniki oznaczają odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość 0 i mogą przyjmować wartości dodatnie lub ujemne[3]. Przejście odchylenia od wartości 0 do wartości dodatniej wskazuje, które obszary odznaczają się wskaźnikiem degradacji wyższym od przeciętnej dla gminy. Z kolei wartości ujemne odchylenia ukazują obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu z przeciętną dla gminy odznaczają się mniejszym natężeniem. Zabieg ten pozwala także na zsumowanie wartości wystandaryzowanych wskaźników i stworzenie indeksu zbiorczego (wskaźnika sumarycznego lub inaczej zwanego wskaźnikiem syntetycznym) dla poszczególnych sfer i wskaźnika sumarycznego dla wszystkich sfer łącznie.

Wzór na obliczenie wskaźnika sumarycznego (indeksu zbiorczego) – WS, gdzie $\boldsymbol{z_i}$ oznacza wartości zmiennych wystandaryzowanych

$$\boldsymbol{WS} = \sum_{i=1}^{n} \boldsymbol{z_i}$$

Schemat postępowania analitycznego dla jednej sfery został przedstawiony na rycinie poniżej.

[3] W wyniku standaryzacji zmienna uzyskuje średnią wartość oczekiwaną równą zero i odchylenie standardowe równe jeden.

Rycina 4. Schemat postępowania analitycznego dla jednej sfery

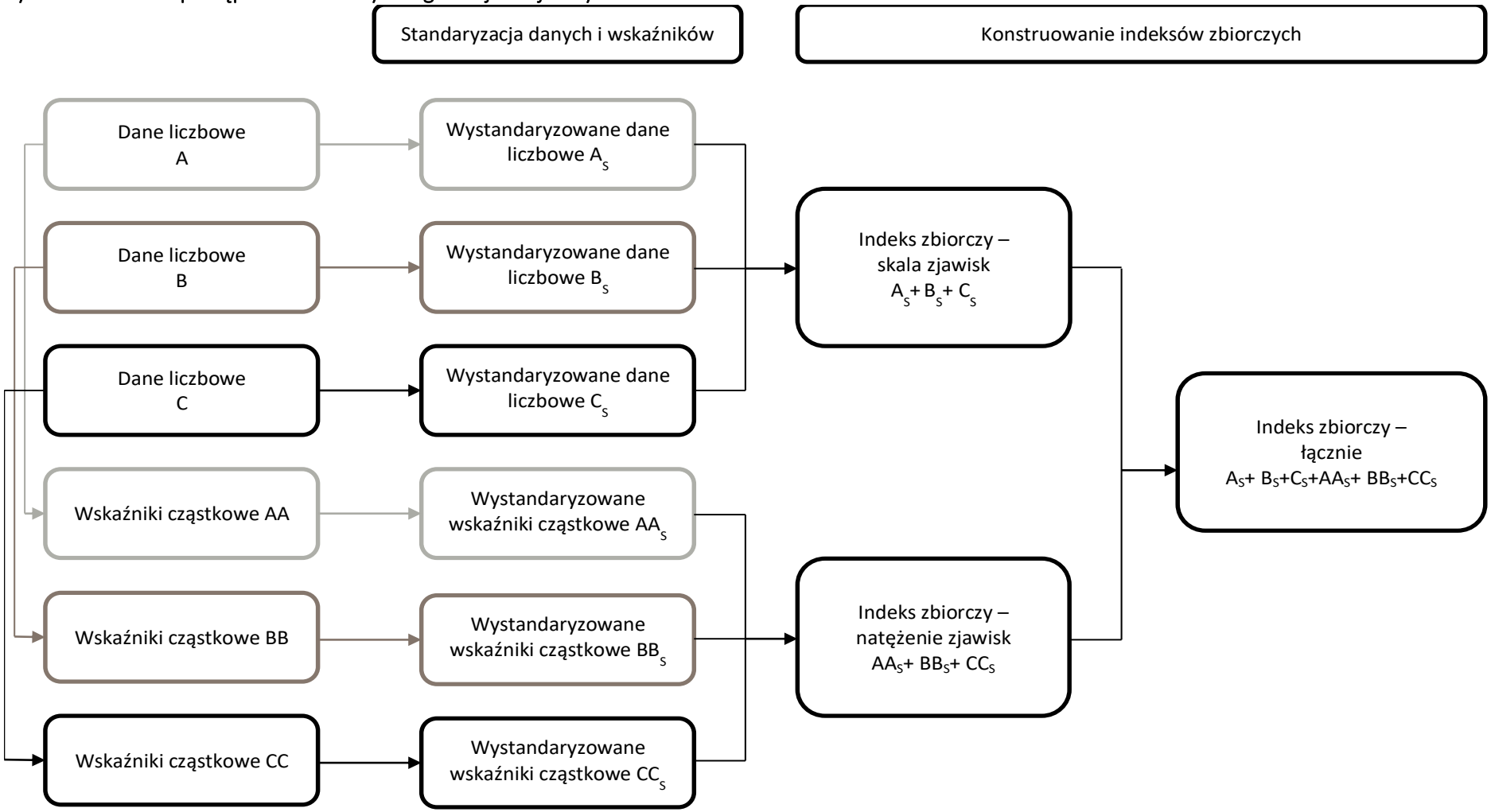

Źródło: Opracowanie Lider Projekt Sp. z o.o.

Stworzone zostały następujące indeksy zbiorcze dla poszczególnych sfer rozwojowych gminy.

Tabela 5. Konstrukcja indeksów zbiorczych

Sfera	Nazwa indeksu zbiorczego	Dane składające się na indeks zbiorczy
społeczna	Natężenie zjawisk	• Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym [0-17] w ogólnej liczbie ludności • Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności • Dynamika zmian liczby ludności ogółem w latach 2015-2021 • Udział ludności korzystający z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności • Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej • Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności • Udział ludności długotrwale bezrobotnej w ogólnej liczbie osób bezrobotnych • Dynamika zmian ogólnie bezrobotnych w latach 2015-2021 • Liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców • Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego • Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z matematyki • Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka obcego • Frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w 2018 roku • Zmiana frekwencji w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w latach 2014-2018
	Skala zjawisk	• Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym • Liczba ludności korzystającej z pomocy społecznej • Liczba bezrobotnych • Liczba ludności długotrwale bezrobotnej • Liczba przestępstw
	Łącznie	Suma indeksu zbiorczego natężenie zjawisk i skala zjawisk w sferze społecznej
gospodarcza	Natężenie zjawisk	• Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności • Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 1000 mieszkańców • Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych ogółem w latach 2015-2021
	Skala zjawisk	• Liczba ludności w wieku produkcyjnym • Liczba podmiotów gospodarczych ogółem

	Łącznie	Suma indeksu zbiorczego natężenie zjawisk i skala zjawisk w sferze gospodarczej
funkcjonalno-przestrzenna	Natężenie zjawisk	• Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców • Liczba obiektów infrastruktury kulturalnej i sportowej na 1000 mieszkańców • Liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców
	Skala zjawisk	• Liczba zdarzeń drogowych
	Łącznie	Suma indeksu zbiorczego natężenie zjawisk i skala zjawisk w sferze przestrzenno-funkcjonalnej
środowiskowa	Natężenie zjawisk	• Masa azbestu do utylizacji [Mg] na 100 mieszkańców • Dostępność do sieci kanalizacyjnej
	Skala zjawisk	• Masa azbestu do utylizacji [Mg]
	Łącznie	Suma indeksu zbiorczego natężenie zjawisk i skala zjawisk w sferze środowiskowej
techniczna	Natężenie zjawisk	• Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców • Liczba wydanych nakazów rozbiórki przypadająca na 100 mieszkańców w latach 2016-2022
	Skala zjawisk	• Liczba wydanych pozwoleń na budowę • Liczba wydanych nakazów rozbiórki
	Łącznie	Suma indeksu zbiorczego natężenie zjawisk i skala zjawisk w sferze technicznej
wszystkie sfery	Łącznie	Suma indeksu zbiorczego natężenie zjawisk i skala zjawisk we wszystkich sferach

Źródło: Opracowanie Lider Projekt Sp. z o.o.

Indeksy zbiorcze dotyczące skali zjawisk zostały przeliczone przez wagę 0,5. Waga dla indeksów zbiorczych dotyczących natężenia zjawisk równa jest 1. Należy uznać, że z punktu widzenia analizy, której rezultatem jest wskazanie obszarów o wysokiej koncentracji problemów, natężenie zjawisk jest bardziej istotne niż skala zjawisk.

Przy obliczaniu wskaźników wystandaryzowanych w poszczególnych sferach zastosowano wagi przeliczeniowe dla wskaźników cząstkowych. Zastosowanie wag uzasadniono w tabeli poniżej.

Tabela 6. Wagi przyjęte dla obliczenia wystandaryzowanych wskaźników

Sfera	Wskaźniki	Waga	Uzasadnienie dla przyjętej wagi
społeczna	Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym [0-17] w ogólnej liczbie ludności [%]	0,33	W delimitacji uwzględniono trzy grupy wiekowe
	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	0,33	W delimitacji uwzględniono trzy grupy wiekowe
	Dynamika zmian liczby ludności ogółem w latach 2015-2021 [%]	1	Wskaźnik istotny w delimitacji

	Udział ludności korzystający z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Dynamika zmian liczby osób korzystających z pomocy społecznej [%]	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
	Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Udział ludności długotrwale bezrobotnej w ogólnej liczbie osób bezrobotnych [%]	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
	Dynamika zmian ogólnie bezrobotnych w latach 2015-2021 [%]	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
	Liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego [%]	0,33	W delimitacji uwzględniono wyniki z trzech części egzaminu
	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z matematyki [%]	0,33	W delimitacji uwzględniono wyniki z trzech części egzaminu
	Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka obcego [%]	0,33	W delimitacji uwzględniono wyniki z trzech części egzaminu
	Frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w 2018 roku [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Zmiana frekwencji w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w latach 2014-2018	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
gospodarcza	Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności [%]	0,33	W delimitacji uwzględniono trzy grupy wiekowe
	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem na 1000 mieszkańców	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych ogółem w latach 2015-2021 [%]	0,5	Wskaźnik mniej istotny w ocenie sytuacji
przestrzenno-funkcjonalna	Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Liczba obiektów infrastruktury kulturalnej i sportowej na 1000 mieszkańców [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi

środowiskowa	Masa azbestu do utylizacji [Mg] na 100 mieszkańców [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Dostępność do sieci kanalizacyjnej	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
techniczna	Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 mieszkańców [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi
	Liczba wydanych nakazów rozbiórki przypadająca na 100 mieszkańców w latach 2016-2022 [%]	1	Brak przesłanek do obniżenia wagi

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o.

Dla danych wykorzystanych na potrzeby stworzenia indeksów dotyczących skali zjawisk, z wyjątkiem liczby osób bezrobotnych i liczby osób długotrwale bezrobotnych, ustalono wagę równą 1. Dla liczby osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych waga wynosi 0,5.

Obszarem zdegradowanym będzie zatem każda jednostka analityczna w gminie, dla której łącznie:

- wskaźnik sumaryczny (indeks zbiorczy) w sferze społecznej łącznie jest dodatni,
- przynajmniej jeden wskaźnik sumaryczny (indeks zbiorczy) w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej lub technicznej łącznie jest dodatni.

Obszarem rewitalizacji będzie część obszaru zdegradowanego, który nie przekracza 30% liczby mieszkańców i 20% powierzchni gminy, który cechuje się bardzo wysokim wskaźnikiem degradacji we wszystkich sferach łącznie (wskaźnik sumaryczny dla wszystkich sfer przyjmuje wysoką wartość dodatnią), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Wyniki cząstkowe delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w poszczególnych sferach

SFERA SPOŁECZNA

Bardzo ważnym etapem pracy przy opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest analiza wskaźnika sumarycznego w sferze społecznej. Z uwagi na dużą dynamikę ubytku liczby ludności na obszarach zwartej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w centrum miasta, największą koncentrację problemów demograficzno-społecznych odnotowano w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 1, gdzie wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej liczył 14,88. Wraz z procesami odpływu ludności miejskiej, zazwyczaj zamożniejszej warstwy społecznej (w tym młodej), potęgują się procesy starzenia się społeczeństwa. Jednostka Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 cechuje się dużym natężeniem i skalą problemów społecznych, które wynikają między innymi z wysokiego udziału osób bezrobotnych, przede wszystkim długookresowo pozostającej bez zatrudnienia. W obszarze nr 1 zarejestrowano największy udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności. Obszar ten charakteryzuje się dość wysokim poziomem przestępczości na tle miasta. Mimo spadku liczby osób długotrwale bezrobotnych, problem ten stanowi poważną barierę w aktywizacji społecznej populacji. W starych osiedlach miejskich mieszka mniejsza liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co często w warunkach niżu demograficznego przekłada się na niskie wyniki egzaminu ósmoklasisty. Bardzo niepokojący sygnał widoczny jest szczególnie w zdawalności egzaminu ósmoklasisty z matematyki. Z przeprowadzonej analizy wynika, że istnieje współzależność pomiędzy niskim poziomem wyników nauczania z języka polskiego a pozostałymi przedmiotami (matematyka, język obcy – najczęściej angielski). Obszar centrum miasta cechuje się niższymi wynikami edukacyjnymi w porównaniu do pozostałej części miasta Krotoszyna. Ponadto ludność zamieszkująca ten obszar wykazuje mniejszą chęć uczestnictwa w życiu publicznym, co potwierdzają wyniki frekwencji wyborczej, np. do rady miejskiej. Niekorzystne wyniki dla jednostki analitycznej nr 1 uzyskano również podczas przeprowadzenia diagnozy dla sfery społecznej przy opracowaniu Lokalnego programu rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2016-2023. Stosunkowo niekorzystne wartości wskaźnika sumarycznego w sferze społecznej zaobserwowano w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 5 i 3, gdzie dość wysoki odpływ ludności miejskiej spowodował wykształcenie się niekorzystnej struktury ekonomicznej mieszkańców według wieku (mała liczba dzieci, coraz większa liczba osób w wieku poprodukcyjnym). Z kolei w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 7 zarejestrowano najwyższy poziom przestępczości w mieście (o ok. 7,0 punktów więcej zarejestrowanych przestępstw w porównaniu do jednostki Miasto Krotoszyn Rejon nr 1). W jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 3 rejestruje się nadal dość wysoki udział ludności korzystającej z pomocy społecznej, idący w parze z problemem długotrwałego bezrobocia. Najbardziej korzystną sytuację demograficzno-społeczną potwierdzono na zachodnich (Miasto Krotoszyn Rejon nr 4) i południowych obrzeżach miastach (Miasto Krotoszyn Rejon nr 2 i 6), gdzie przeważa w strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Mimo korzystniejszej struktury ekonomicznej ludności według wieku w porównaniu do strefy centralnej miasta i mniejszej skali problemów społecznych na obrzeżach miasta, w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 4 i 6 coraz więcej osób korzysta z pomocy społecznej. Ponadto mniej problemów społecznych odnotowano w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 8.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźników sumarycznych (indeksów zbiorczych) w sferze społecznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn.

Tabela 7. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	SFERA SPOŁECZNA - NATĘŻENIE	SFERA SPOŁECZNA - SKALA	SFERA SPOŁECZNA - ŁĄCZNIE
Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	9,97	4,91	14,88
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5	1,33	1,80	3,12
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	2,50	0,46	2,96
Miasto Krotoszyn Rejon nr 7	1,35	-0,91	0,44
Rejon wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki	1,27	-1,55	-0,29
Rejon wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś	1,40	-1,78	-0,38
Miasto Krotoszyn Rejon nr 6	-1,97	1,44	-0,53
Rejon wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew	-0,83	-0,54	-1,37
Miasto Krotoszyn Rejon nr 4	-2,15	0,43	-1,72
Miasto Krotoszyn Rejon nr 8	-2,59	-0,78	-3,36
Rejon wsi Bożacin, Dzierżanów, Lutogniew, Osusz (Salnia), Romanów, Wróżewy	-2,67	-1,46	-4,13
Miasto Krotoszyn Rejon nr 2	-3,95	-0,77	-4,72
Rejon wsi Brzoza, Durzyn, Gorzupia, Kobierno, Nowy Folwark, Różopole, Tomnice	-3,66	-1,26	-4,91

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA GOSPODARCZA

Bardzo ważne miejsce w opracowaniu diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego zajmuje przedstawienie zróżnicowania przestrzennego wskaźnika sumarycznego w sferze gospodarczej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn. Największe wartości wskaźnika odnotowano w rejonie wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś, gdzie przyjął on wartość 3,19. Natomiast w mieście niewielka skala problemów gospodarczych wystąpiła w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 3 i 5, w których wskaźnik sumaryczny liczył odpowiednio 1,63 i 1,19. Jednostka Miasto Krotoszyn Rejon nr 3 to obszar o dominującej zabudowie wielorodzinnej, z zabudową przemysłowo-magazynową, skupiającą większe podmioty gospodarcze. Jednostka Miasto Krotoszyn Rejon nr 5 to zaś obszar o zabudowie jednorodzinnej, w tym znacznym udziale gospodarstw rolnych. Niekorzystne wyniki dla jednostki analitycznej nr 5 uzyskano również podczas przeprowadzenia diagnozy dla sfery gospodarczej przy opracowaniu Lokalnego programu rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2016-2023. Tereny te cechują się niskim poziomem przedsiębiorczości na tle miasta Krotoszyna, ale także mniejszym udziałem ludności w wieku produkcyjnym podejmującą działalność gospodarczą. Należy pamiętać, że do diagnozy gospodarczej lokalnego programu rewitalizacji w 2016 roku wykorzystano inne wskaźniki niż w aktualnie przygotowanej diagnozie, co ma wpływ na końcowe wyniki delimitacji i ewentualne porównanie wyników analizy wskaźnikowej. Należy dodać, że wśród kryteriów gospodarczych koncentrację niekorzystnych zjawisk zaobserwowano również w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 7.

Najwyższym poziomem przedsiębiorczości, mierzonym wskaźnikiem prezentującym rozmieszczenie liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, cechuje się jednostka Miasto Krotoszyn Rejon nr 1, co wynika z administracyjnego centrum i z monokultury gospodarczej. Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 to teren centrum miasta, które z uwagi na swoje funkcjonalne znacznie, skupia liczne instytucje publiczne jak i podmioty usługowe i handlowe. Warto dodać, że ich liczba systematycznie spada na obszarach zwartej zabudowy wielorodzinnej, gdzie

potęgują się zjawiska starzenia populacji miejskiej. I tak wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 liczył -2,56. Relatywnie jego wartości wystąpiły również w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 6, gdzie liczył -2,45. Z otrzymanych danych wynika, że jednostka Miasto Krotoszyn Rejon nr 6 cechuje się najwyższym udziałem ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, ale wciąż niewielkim dodatnim przyrostem liczby podmiotów gospodarczych.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze gospodarczej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn.

Tabela 8. Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	SFERA GOSPODARCZA - NATĘŻENIE	SFERA GOSPODARCZA - SKALA	SFERA GOSPODARCZA - ŁĄCZNIE
Rejon wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś	1,92	1,27	3,19
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	1,36	0,27	1,63
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5	1,67	-0,49	1,19
Rejon wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew	0,94	0,06	1,00
Rejon wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki	-0,36	0,95	0,59
Rejon wsi Bożacin, Dzierżanów, Lutogniew, Osusz (Salnia), Romanów, Wróżewy	-0,06	0,61	0,55
Miasto Krotoszyn Rejon nr 7	-0,94	1,06	0,13
Rejon wsi Brzoza, Durzyn, Gorzupia, Kobierno, Nowy Folwark, Różopole, Tomnice	-0,54	0,17	-0,36
Miasto Krotoszyn Rejon nr 4	0,33	-1,13	-0,80
Miasto Krotoszyn Rejon nr 8	-1,24	0,33	-0,91
Miasto Krotoszyn Rejon nr 2	-1,59	0,41	-1,19
Miasto Krotoszyn Rejon nr 6	-0,74	-1,71	-2,45
Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	-0,75	-1,81	-2,56

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Istotną częścią każdej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest interpretacja wyników obliczonego wskaźnika sumarycznego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Największą koncentrację problemów w tej sferze odnotowano w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 1, w której wartość wskaźnika liczyła 3,48. Znaczne bariery przestrzenno-funkcjonalne zaznaczyły również w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 2 i 6, w których wskaźnik przyjął odpowiednio wartość 1,95 i 1,67. Poza tym niewielkie natężenie problemów przestrzenno-funkcjonalnych zaobserwowano także w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 7 i 4. Na obszarach wiejskich występuje mniejsza koncentracja barier przestrzenno-funkcjonalnych niż na obszarze miejskim.

Tabela 9. Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA - NATĘŻENIE	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA - SKALA	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA - ŁĄCZNIE
Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	2,12	1,36	3,48
Miasto Krotoszyn Rejon nr 2	1,33	0,62	1,95

Miasto Krotoszyn Rejon nr 6	1,32	0,36	1,67
Miasto Krotoszyn Rejon nr 7	1,10	-0,14	0,96
Miasto Krotoszyn Rejon nr 4	0,79	-0,10	0,69
Rejon wsi Bożacin, Dzierżanów, Lutogniew, Osusz (Salnia), Romanów, Wróżewy	0,16	-0,09	0,08
Miasto Krotoszyn Rejon nr 8	0,02	-0,21	-0,19
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	-0,64	0,05	-0,59
Rejon wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew	-0,50	-0,19	-0,69
Rejon wsi Brzoza, Durzyn, Gorzupia, Kobierno, Nowy Folwark, Różopole, Tomnice	-0,76	-0,23	-0,99
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5	-1,18	-0,36	-1,54
Rejon wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś	-1,53	-0,55	-2,08
Rejon wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki	-2,23	-0,53	-2,76

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA ŚRODOWISKOWA

Nieodłącznym składnikiem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest opisanie wyników obliczonego wskaźnika sumarycznego w sferze środowiskowej na obszarze wiejskim gminy miejsko-wiejskiej Krotoszyn. Z uzyskanych obliczeń natężenia problemów środowiskowych wynika, że w mieście Krotoszynie problemy te zaznaczają w zdecydowanie mniejszym stopniu niż na obszarach wiejskich. I tak największe wartości wskaźnika sumarycznego w tej sferze wśród obszarów wiejskich odnotowano w rejonie wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki oraz Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew, w których jego wartości wynosiły odpowiednio 5,04 i 4,01.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze środowiskowej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn.

Tabela 10. Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	SFERA ŚRODOWISKOWA - NATĘŻENIE	SFERA ŚRODOWISKOWA - SKALA	SFERA ŚRODOWISKOWA - ŁĄCZNIE
Rejon wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki	4,23	0,81	5,04
Rejon wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew	2,97	1,04	4,01
Rejon wsi Brzoza, Durzyn, Gorzupia, Kobierno, Nowy Folwark, Różopole, Tomnice	1,31	0,64	1,96
Rejon wsi Bożacin, Dzierżanów, Lutogniew, Osusz (Salnia), Romanów, Wróżewy	1,45	0,15	1,60
Rejon wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś	0,69	-0,41	0,29
Miasto Krotoszyn Rejon nr 2	-0,65	-0,08	-0,73
Miasto Krotoszyn Rejon nr 6	-1,09	0,08	-1,01
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5	-1,33	-0,21	-1,54
Miasto Krotoszyn Rejon nr 4	-1,45	-0,32	-1,77

Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	-1,51	-0,36	-1,87
Miasto Krotoszyn Rejon nr 7	-1,47	-0,44	-1,92
Miasto Krotoszyn Rejon nr 8	-1,51	-0,43	-1,94
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	-1,63	-0,48	-2,11

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

SFERA TECHNICZNA

Nieodłącznym składnikiem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego jest opisanie również wyników obliczonego wskaźnika sumarycznego w sferze technicznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn. Największą koncentrację problemów technicznych wśród jednostek w mieście Krotoszynie odnotowano w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 1, w którym wskaźnik kształtował się na poziomie 3,56. Sytuacja ta wynika z dużej liczby nakazanych rozbiórek i dużej liczby pustostanów. Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 stanowi centrum miasta z częściową zabudową historyczną - kamienicami skoncentrowanymi wokół rynku, uzupełnianą na południu i zachodzie zabudową blokową i jednorodzinną z różnych okresów. Relatywnie wysokie wartości wskaźnika zaznaczyły się również w rejonie wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki - wskaźnik tu przyjął wartość 2,25. Wśród obszarów miejskich bariery techniczne wystąpiły także w przypadku jednostki Miasto Krotoszyn Rejon nr 5 i 7, w których wskaźnik wynosił odpowiednio 0,84 i 0,70. Poza tym niekorzystną sytuację pod tym względem stwierdzono też w rejonie wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew, a wskaźnik liczył tu 0,95.

W tabeli poniżej zaprezentowano wyniki obliczenia wskaźnika sumarycznego w sferze technicznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn.

Tabela 11. Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	SFERA TECHNICZNA - NATĘŻENIE	SFERA TECHNICZNA - SKALA	SFERA TECHNICZNA - ŁĄCZNIE
Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	1,99	1,57	3,56
Rejon wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki	1,75	0,51	2,25
Rejon wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew	0,74	0,22	0,95
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5	0,43	0,42	0,84
Miasto Krotoszyn Rejon nr 7	0,44	0,26	0,70
Rejon wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś	-0,25	-0,08	-0,34
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	-0,36	0,02	-0,34
Miasto Krotoszyn Rejon nr 6	-0,34	-0,41	-0,75
Rejon wsi Bożacin, Dzierżanów, Lutogniew, Osusz (Salnia), Romanów, Wróżewy	-0,44	-0,40	-0,84
Miasto Krotoszyn Rejon nr 4	-0,55	-0,37	-0,92
Rejon wsi Brzoza, Durzyn, Gorzupia, Kobierno, Nowy Folwark, Różopole, Tomnice	-0,57	-0,55	-1,12
Miasto Krotoszyn Rejon nr 2	-1,31	-0,57	-1,88
Miasto Krotoszyn Rejon nr 8	-1,53	-0,60	-2,12

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Wskazanie obszaru zdegradowanego

Wyniki analizy wskaźnikowej we wszystkich sferach zostały zaprezentowane zbiorczo w tabeli poniżej. Z przeprowadzonych badań wynika, że w czterech obszarach zaobserwowano koncentrację problemów społecznych. Należą do nich jednostki analityczne Miasto Krotoszyn Rejon nr 1, Miasto Krotoszyn Rejon nr 3, Miasto Krotoszyn Rejon nr 5, Miasto Krotoszyn Rejon nr 7. Zdecydowanie najwyższy wskaźnik sumaryczny **dodatni**, czyli najtrudniejsza sytuacja w sferze społecznej cechuje Miasto Krotoszyn Rejon nr 1. Należy jednocześnie zaznaczyć, że jest to jednostka analityczna o największej dynamice ubytku ludności w ścisłym centrum miasta. Dużo mniejszą koncentracją problemów społecznych charakteryzują się obszary Miasto Krotoszyn Rejon nr 3, Miasto Krotoszyn Rejon nr 7 i Miasto Krotoszyn Rejon nr 3. W jednostkach Miasto Krotoszyn Rejon nr 1, Miasto Krotoszyn Rejon nr 3, Miasto Krotoszyn Rejon nr 5, Miasto Krotoszyn Rejon nr 7, gdzie występuje koncentracja problemów społecznych, zaobserwowano jednocześnie występowanie koncentracji problemu przynajmniej w jednej z pozostałych sfer. I tak na przykład w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 zaznacza się wyraźna koncentracja problemów technicznych i barier przestrzenno-funkcjonalnych. Z kolei w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 3 zauważono skupienie problemów w sferze gospodarczej. Dalej, w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 5 pojawiają się problemy w sferze gospodarczej i technicznej. Natomiast w jednostce Miasto Krotoszyn Rejon nr 7 zidentyfikowano bariery przestrzenno-funkcjonalne oraz w mniejszym stopniu problemy w sferze technicznej i gospodarczej. W związku z tym jednostki te można zakwalifikować do obszaru zdegradowanego miasta Krotoszyna. *W Lokalnym programie rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023 wśród obszarów zdegradowanych w granicach miasta wskazano tylko teren tworzący śródmieście tj. obszar nr 1 oraz obszar nr 3.*

Wyznaczony w ramach diagnozy **obszar zdegradowany** obszaru miejskiego gminy miejsko-wiejskiej Krotoszyn obejmuje:

- Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 - rejon „Centrum miasta",
- Miasto Krotoszyn Rejon nr 5,
- Miasto Krotoszyn Rejon nr 3 – rejon „Konstytucji 3 Maja i Fabrycznej",
- Miasto Krotoszyn Rejon nr 7.

Tabela 12. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach i łącznie w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	SFERA SPOŁECZNA - ŁĄCZNIE	SFERA GOSPODARCZA - ŁĄCZNIE	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA - ŁĄCZNIE	SFERA ŚRODOWISKOWA - ŁĄCZNIE	SFERA TECHNICZNA - ŁĄCZNIE	ŁĄCZNIE
Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	14,88	-2,56	3,48	-1,87	3,56	17,49
Miasto Krotoszyn Rejon nr 2	-4,72	-1,19	1,95	-0,73	-1,88	-6,57
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	2,96	1,63	-0,59	-2,11	-0,34	1,55
Miasto Krotoszyn Rejon nr 4	-1,72	-0,80	0,69	-1,77	-0,92	-4,52
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5	3,12	1,19	-1,54	-1,54	0,84	2,07
Miasto Krotoszyn Rejon nr 6	-0,53	-2,45	1,67	-1,01	-0,75	-3,07
Miasto Krotoszyn Rejon nr 7	0,44	0,13	0,96	-1,92	0,70	0,31
Miasto Krotoszyn Rejon nr 8	-3,36	-0,91	-0,19	-1,94	-2,12	-8,52
Rejon wsi Baszyny, Duszna Górka, Janów, Jasne Pole, Orpiszew, Roszki	-0,29	0,59	-2,76	5,04	2,25	4,84

Rejon wsi Benice, Raciborów, Ustków, Unisław, Wronów, Wielowieś	-0,38	3,19	-2,08	0,29	-0,34	0,68
Rejon wsi Biadki, Smoszew, Świnków, Chwaliszew	-1,37	1,00	-0,69	4,01	0,95	3,91
Rejon wsi Bożacin, Dzierżanów, Lutogniew, Osusz (Salnia), Romanów, Wróżewy	-4,13	0,55	0,08	1,60	-0,84	-2,74
Rejon wsi Brzoza, Durzyn, Gorzupia, Kobierno, Nowy Folwark, Różopole, Tomnice	-4,91	-0,36	-0,99	1,96	-1,12	-5,43

Źródło: Opracowanie własne Lider Projekt Sp. z o.o. na podstawie zebranych danych

Wskazanie obszaru rewitalizacji

Na części lub całości obszaru zdegradowanego można wyznaczyć obszar rewitalizacji. Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji obszar ten nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i jednocześnie zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji powinien koncentrować się szczególną koncentracją problemów społecznych. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji jest to obszar, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Wyznaczony w ramach diagnozy **obszar rewitalizacji** obejmuje jednostki analityczne – **Miasto Krotoszyn Rejon nr 1 i 3**. Biorąc pod uwagę fakt, że jednostka analityczna nr 1 i 3 została wskazana jako obszar rewitalizacji w ramach „Lokalnego programu rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023", jednostki te zostały ponownie wskazane jako obszar rewitalizacji. W wyborze tym kierowano się, prócz wyników analizy, także zasadą koncentracji środków i kontynuacji działań rewitalizacyjnych. **Do obszaru rewitalizacji włączono także część jednostki zwanej Miasto Krotoszyn Rejon nr 5, na zachód i południe od linii kolejowej nr 14,** z uwagi na planowane tam przez gminę działania o charakterze rewitalizacyjnym.

Tabela 13. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn

Nazwa obszaru	Powierzchnia [km^2]	Liczba ludności ogółem w 2021 roku
Miasto Krotoszyn Rejon nr 1	2,0663	4715
Miasto Krotoszyn Rejon nr 3	0,9183	2854
Miasto Krotoszyn Rejon nr 5 (częściowo - na południe od linii kolejowej nr 14)	0,2516	3021
Obszar rewitalizacji	**3,2362**	**10590**
Miasto Krotoszyn	22,5357	26553
gmina	**255,7693**	**37981**

Źródło: Obliczenia własne w programie Excel

Obszar rewitalizacji zamieszkuje 27,88% ogólnej liczby ludności gminy miejsko-wiejskiej Krotoszyn i zajmuje 1,26% powierzchni gminy.

Rycina 5. Zasięg obszaru zdegradowanego w mieście Krotoszynie

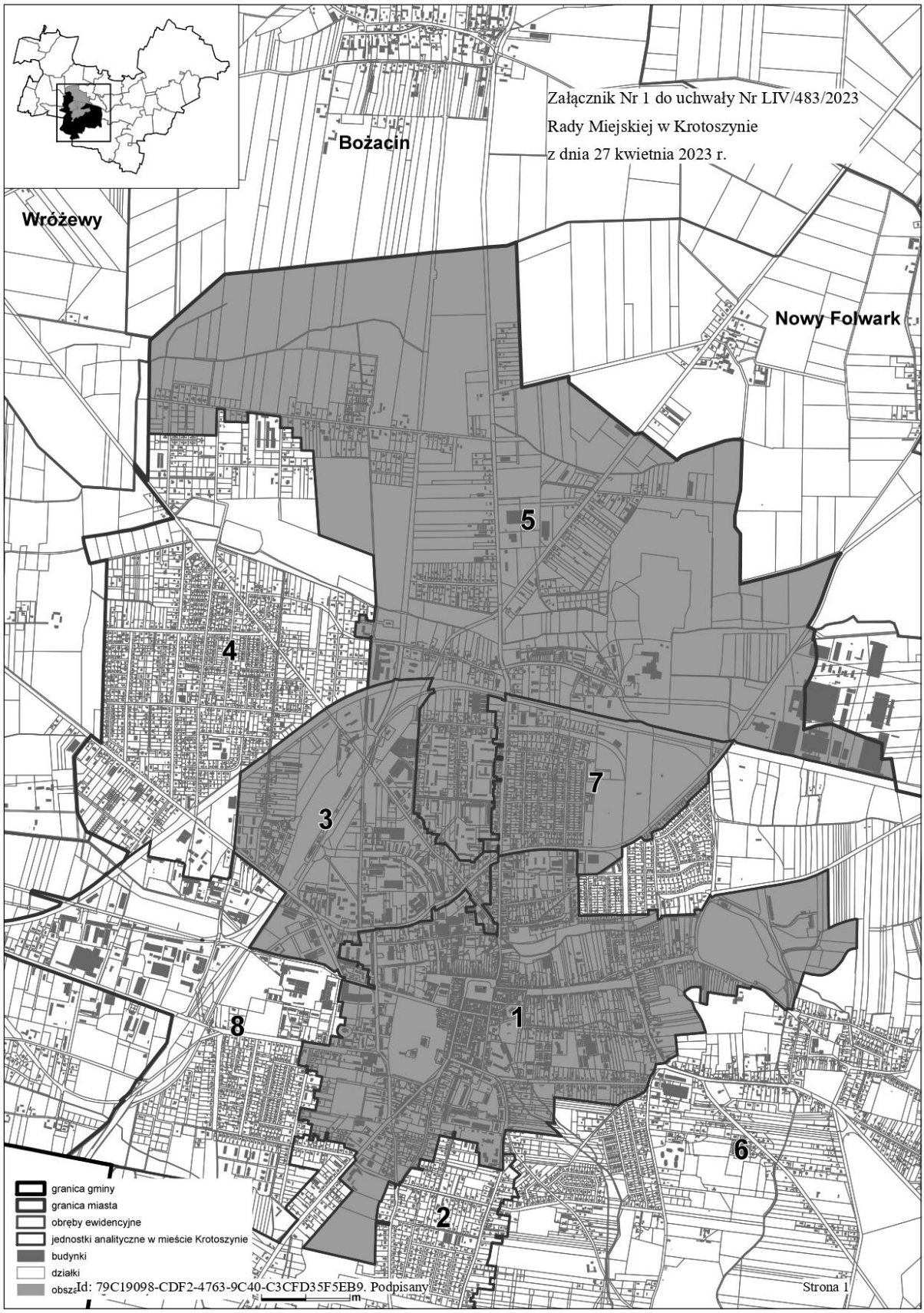

Źródło: Uchwała nr LIV/483/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn

Rycina 6. Zasięg obszaru rewitalizacji w mieście Krotoszynie

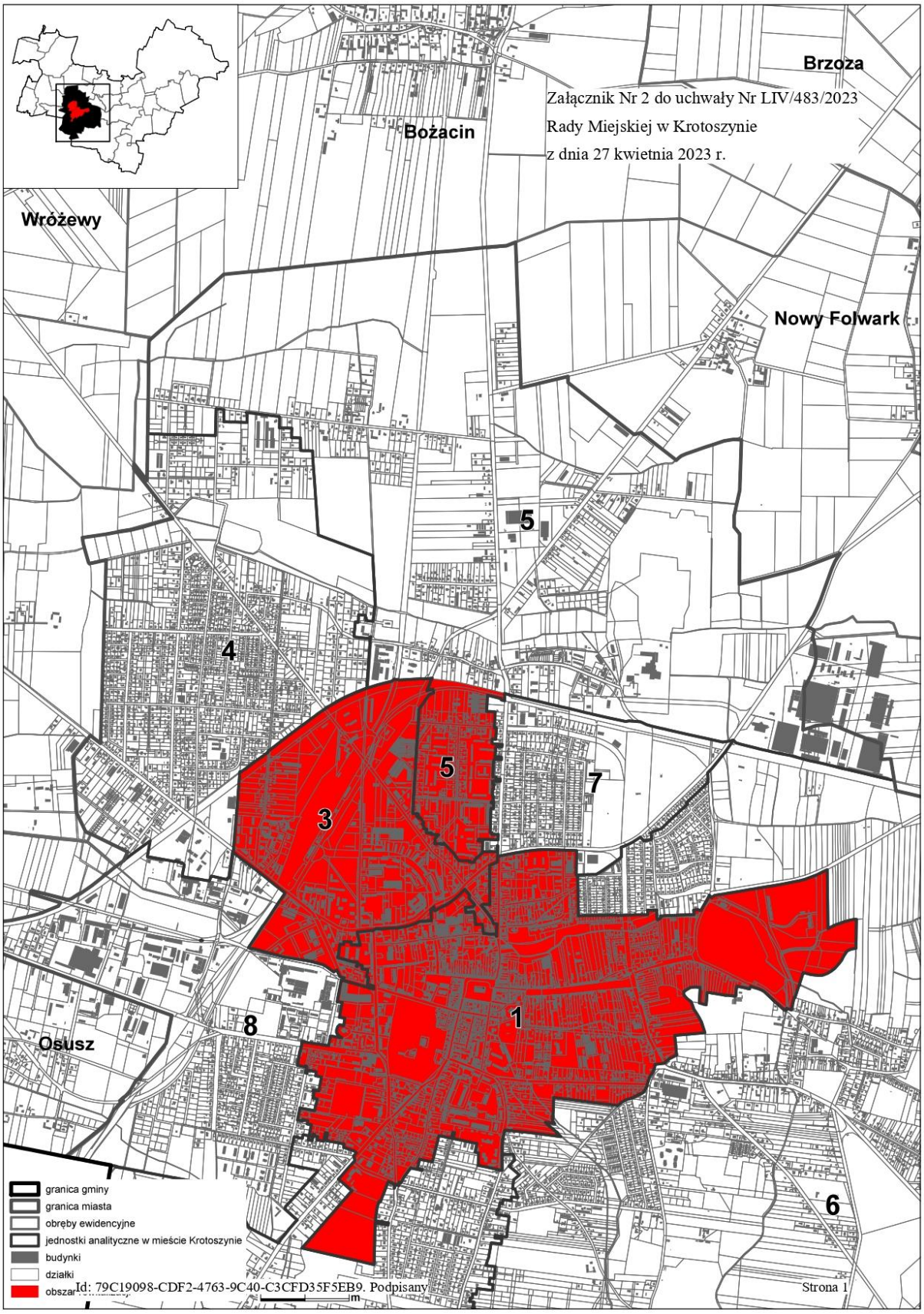

Źródło: Uchwała nr LIV/483/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn

Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

Sfera społeczna

Obszar wskazany do rewitalizacji na terenie miasta Krotoszyn stanowi ścisłe historyczne i funkcjonalne centrum Krotoszyna, w którym wytworzył się historyczny układ przestrzenny miasta, a współcześnie zlokalizowane są najważniejsze obiekty zabytkowe oraz większość obiektów użyteczności publicznej. Reprezentacyjny charakter tego obszaru i jego potencjał nie jest w pełni pożytkowany z uwagi na fakt, iż obszar ten cechuje się koncentracją zjawisk niekorzystnych społecznie, co wpływa na obniżenie jego atrakcyjności osiedleńczej i negatywny odbiór przez mieszkańców. Do obszaru rewitalizacji włączono również obszary zwartej zabudowy mieszkaniowej blokowej pomiędzy torami kolejowymi a ulicą Koźmińską.

Według danych z Urzędu Miasta i Gminy Krotoszyn, w 2021 r. na obszarze rewitalizacji było zarejestrowanych 10 590 osób, co daje 27,88% wszystkich mieszkańców gminy Krotoszyn. Odnosząc liczbę populacji obszaru rewitalizacji do powierzchni jednostki analitycznej obliczono gęstość zaludnienia, która w przypadku analizowanego terenu liczyła 3278,63 os./km^2, przy średniej wartości dla miasta równej 1180,13 os./km^2. Oznacza to, że w centrum miasta koncentracja populacji jest zdecydowanie większa niż w samym mieście. Jednocześnie dane statystyczne pokazują również, że na przestrzeni ostatnich lat widoczny staje się ubytek liczby ludności miejskiej, w szczególności w centralnej części miasta Krotoszyna. I tak w latach 2015-2021 na obszarze rewitalizacji spadek liczby mieszkańców wynosił -12,71%, podczas gdy w mieście Krotoszynie na poziomie -5,99%. A w samej gminie wskaźnik dynamiki zmiany liczby ludności osiągnął -4,27, lecz na jego wartości wpływ mogą mieć procesy suburbanizacji w strefie podmiejskiej ośrodka miejskiego. Powodem jest z jednej strony relatywnie niska atrakcyjność obszaru i powiązany z tym odpływ bardziej zamożnych mieszkańców na obrzeża miasta, z drugiej zaś widoczne zmiany struktury demograficznej i postępujące starzenie się społeczeństwa. Zmiana struktury wiekowej dokonująca się także na obszarze rewitalizacji pociąga za sobą liczne skutki natury społecznej i gospodarczej, jak np. wzrost obciążenia demograficznego, czy też konieczność zabezpieczenia rosnących potrzeb natury infrastrukturalnej i usługowej, w tym medycznej i opiekuńczej, dostosowanej do potrzeb osób w wieku emerytalnym.

W ostatnich latach w Polsce obserwowane są znaczące zmiany w strukturze ludności według wieku i płci. Zgodnie z metodyką Głównego Urzędu Statystycznego struktura ludności według ekonomicznych grup wiekowych obejmuje: wiek przedprodukcyjny (kobiety i mężczyźni: poniżej 17 roku życia), wiek produkcyjny (kobiety: 18 – 59 lat; mężczyźni: 18 – 64 lat), wiek poprodukcyjny (kobiety: powyżej 60 roku życia; mężczyźni: powyżej 65 roku życia).

Do opisu sytuacji demograficznej w diagnozie pogłębionej obszaru rewitalizacji wykorzystano cząstkowy wskaźnik statystyczny, jakim jest udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, prezentujący potencjał demograficzny analizowanego terenu. Im wyższa jego wartość, tym bardziej korzystna struktura demograficzna. Według danych z Urzędu Miasta i Gminy Krotoszyn, w 2021 r. w ewidencji ludności odnotowano 1670 osób w wieku przedprodukcyjnym. Dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 0-17 lat stanowiły 15,77% liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji, a w mieście 17,74%. Natomiast w gminie udział populacji najmłodszej kształtował się na poziomie 19,05%.

Kluczowy wskaźnik, analizowany pod kątem potencjalnej dostępności pracowników na lokalnym rynku pracy, w opracowaniu gminnego programu rewitalizacji, to udział ludności w wieku produkcyjnym w

Id: 1903649E-9990-465A-8A3B-7FEB90A1D5F4. Podpisany

ogólnej liczbie ludności.[4] Większa liczba osób w wieku produkcyjnym przekładać się będzie na dynamiczniej rozwijającą się gospodarkę. W 2021 roku na obszarze rewitalizacji mieszkało 5 613 osób w tym wieku, tj. 53,00% ogólnej liczby ludności tego obszaru. Udział ten był o 2,31 p.p. mniejszy w porównaniu do średniej wartości wskaźnika dla miasta Krotoszyna (liczącego 55,31%).

Demograficzne starzenie się społeczeństwa definiuje się jako proces, który prowadzi do zwiększenia populacji w wieku poprodukcyjnym w momencie zmiany tradycyjnej na nowoczesną reprodukcję społeczeństwa (Meier, 2015).[5] Wiele osób postrzega proces starzenia się społeczeństwa jako najważniejsze zjawisko XXI wieku, które wpłynie na gospodarkę i relacje społeczeństwa. W skali „mikro" starość nie wiążę się z pogorszeniem stanu zdrowia, gdy się jest do niej odpowiednio przygotowanym. Dla każdego oznacza to nową fazę życia, do której poszczególna jednostka społeczna się zakwalifikuje. Na poziomie makro starość traktuje się jako kategorię wyzwania" (Szukalski, 2011).[6] Dlatego też władze samorządowe zmierzą się z wyzwaniem stworzenia wysokiej jakości przestrzeni publicznej dla osób w wieku poprodukcyjnym (starszych), włączając ich i aktywizując społecznie.

Zjawisko starzenia się społeczeństwa przeanalizowano za pomocą wskaźnika, jakim jest współczynnik starości demograficznej, który obrazuje relację liczby ludności w starszym wieku (kobiety i mężczyźni: 60 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności. W okresie ostatnich lat zaznacza się systematyczny proces starzenia się społeczeństwa, który wynika w ośrodkach miejskich z odpływu ludności młodej do gmin wiejskich w strefie podmiejskiej dużych i średnich miast, przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby urodzeń. Starzejąca się struktura demograficzna miast stanowi negatywny trend obecny w większości europejskich i polskich miast, będąc jednym z głównych wyzwań samorządów w sferze społecznej. W 2021 r. na obszarze rewitalizacji zarejestrowano 3308 osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowiło 31,23% całej populacji tego terenu. Z kolei w ośrodku miejskim wskaźnik ten przyjął wartość 26,95%. Natomiast w gminie Krotoszyn udział osób najstarszych wynosił 25,11%. Można więc stwierdzić, że w centrum miasta zachodzą znacznie bardziej intensywne procesy starzenia się populacji.

Starzejące się społeczeństwo tworzy szereg problemów i obowiązków dla władz samorządowych, takich jak m.in. umożliwienie nieskrępowanego poruszania się osobom starszym poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań architektonicznych i technicznych w miejscach publicznych i obiektach użyteczności publicznej, konieczność zabezpieczenia odpowiedniej opieki społecznej i medycznej nad osobami starszymi, czy tworzenie miejsc służących aktywizacji osób w wieku emerytalnym i ich zaangażowania w życie lokalnej społeczności. Z drugiej strony na obszarze rewitalizacji należałoby utworzyć miejsca aktywizacji społecznej również dla dzieci i młodzieży, w szczególności pochodzących z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa dochodowego ściśle powiązanym z bezrobociem.

Potrzeby osób w wieku emerytalnym były zgłaszane przez uczestników spotkań konsultacyjnych organizowanych w ramach procesu konsultacji dokumentu „Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2017-2023". Mieszkańcy wskazywali wtedy na niedogodności w dostępie do usług medycznych i opiekuńczych wysokiej jakości, a także, mimo dotychczas podejmowanych działań przez samorząd czy też stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku mieszczące się w Krotoszyńskiej Bibliotece Publicznej (ul.

[4] Wskaźnik ten jest wykorzystywany także w sferze gospodarczej.
[5] Maier M., 2015. Starzejące się społeczeństwo jako wyzwanie dla polityki społecznej i rodzinnej. Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Nr 40. s. 267-274.
[6] Szukalski P., 2011. Starzenie się ludności; http://dspace.uni.lodz.pl:8080/xmlui/han-dle/11089/5423 (dostęp: 25.04.2022).

Benicka 9) oraz dalszego poszerzenia oferty ukierunkowanej na aktywizację społeczną, ruchową i kulturalną tej grupy wiekowej. Największym problemem seniorów (zaraz po problemach zdrowotnych) jest osamotnienie i poczucie „bezużyteczności". Powszechnie następuje marginalizacja osób starszych, czego przejawem jest stopniowe wycofywanie się z aktywnego życia społecznego w momencie przekraczania granicy wieku emerytalnego. Negatywnym skutkiem takiego stanu rzeczy są m.in. różne choroby cywilizacyjne (w tym depresja), które w obliczu starzenia się społeczeństwa nabierają coraz większego znaczenia. Podejmowanie działań służących aktywizacji osób w wieku emerytalnym oraz ich włączenia w życie społeczne dzielnicy i miasta, stanowi jedno z głównych wyzwań prowadzonej polityki społecznej i kulturalnej na obszarze centrum miasta. Bardzo cennym zasobem miasta w kontekście polityki senioralnej jest funkcjonujący w centrum, na obszarze rewitalizacji, przy ulicy Kobierskiej 7 Dzienny Dom „Senior+". Utworzenie tej placówki było postulatem zawartym w Lokalnym programie rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023. Należy utrzymać i rozwijać usługi dla osób starszych w tej placówce. Ważnym kierunkiem działań w aspekcie polityki senioralnej powinna stać się realizacja projektów międzypokoleniowej współpracy, które uczą wzajemnego szacunku, wymiany doświadczeń, zrozumienia przedstawicieli innej generacji, a także daje osobom starszym poczucie „bycia potrzebnym". Wsparciem dla działań „miękkich" powinna stać się stopniowa poprawa infrastruktury przestrzeni publicznych, zgodna z zasadą uniwersalnego projektowania, a także tworzenie miejsc integracji i wypoczynku dostosowanych do potrzeb osób starszych (domów dziennego pobytu, siłowni napowietrznych, skwerów, elementów małej architektury, itp.). Zaangażowanie seniorów w życie społeczne generuje konieczność wyjścia z domu, zadbania o wygląd i kondycję, a także stwarza warunki do kontaktów z innymi ludźmi i wpływa na zwiększenie poczucia własnej wartości. Integracja i wykorzystanie uśpionego potencjału seniorów jest warunkiem koniecznym do przeprowadzenia pełnej rewitalizacji Krotoszyna.

Zgodnie z art. 4. pkt 1. ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, „powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy". Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie, w 2021 r. na obszarze rewitalizacji było zarejestrowanych 221 osób bezrobotnych. Z kolei w ośrodku miejskim bez pracy pozostawało 483 mieszkańców.

Najważniejszy miernik rozwoju społeczno-gospodarczego to stopa bezrobocia, która przedstawia relację pomiędzy liczbą bezrobotnych przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym. Dane statystyczne wskazują, że obszar rewitalizacji cechuje się niestabilną sytuacją na lokalnym rynku pracy. I tak na opisywanym terenie wskaźnik ten osiągnął 3,94% i był o 0,65 p.p. większy w porównaniu do miasta Krotoszyna. Natomiast w samej gminie skala problemu była znacznie mniejsza, gdyż wartość wskaźnika wynosiła 2,93%. Wśród podobszarów rewitalizacji najwyższy poziom bezrobocia odnotowano w rejonie miejskim nr 1 (4,92%). Relatywnie wysokie natężenie zjawiska zanotowano również w rejonie nr 3 (3,62%). Znacznie mniejsza koncentracja problemu była widoczna w rejonie miejskim nr 5 (wskaźnik wynosił tu 2,55%). Pozytywnym aspektem jest też wyraźne zmniejszenie poziomu bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat. Tak więc pomiędzy 2021 a 2015 rokiem wskaźnik dynamiki zmian liczby osób bezrobotnych na obszarze rewitalizacji przyjął wartość -46,49%. Dla porównania w mieście wskaźnik dynamiki kształtował się na poziomie -40,87%. W gminie Krotoszyn nastąpił także ubytek liczby mieszkańców pozostających bez zatrudnienia – bowiem o 42,09%.

Wskaźnik bezrobocia długotrwałego pozwala ocenić stopień złożoności i trwałości problemów występujących na lokalnym rynku pracy. Bezrobocie długotrwałe stanowi podstawowy problem

społeczny, wpływający na wiele aspektów życia mieszkańców. Przeciągający się stan braku zatrudnienia w znacznej części przypadków prowadzi do pogorszenia się kondycji psychicznej osoby bezrobotnej, pojawienia się apatii, zniechęcenia do poszukiwania pracy, a także zanikania posiadanych kwalifikacji, przy jednoczesnym pogorszeniu warunków bytowych rodziny (długotrwały brak stałego wynagrodzenia, uzależnienie od transferów pomocy społecznej). Czynniki te pogłębiają stan wykluczenia zawodowego i społecznego, często prowadząc do pojawienia się zjawisk niekorzystnych społecznie: patologii, zatrudnienia w „szarej strefie" czy bezdomności.

Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Krotoszynie na koniec grudnia 2021 r., na obszarze rewitalizacji udział ludności długotrwale bezrobotnej w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wynosił 61,99%. Natomiast w mieście Krotoszynie wskaźnik ten kształtował się na poziomie 54,03%. Należy dodać, że w gminie Krotoszyn udział ten liczył z kolei 54,82%. Wśród podobszarów rewitalizacji największe wartości wskaźnika zarejestrowano w centralnej części miasta, w jednostce nr 1, w której kształtował się on na poziomie 63,03%. Ponadto wysokim poziomem bezrobocia długookresowego cechowały się jednostki nr 5 i 3, gdzie wskaźnik ten liczył odpowiednio 61,54% i 57,29%.

Wysokie nasilenie problemu bezrobocia na obszarze rewitalizacji wskazuje na konieczność zintegrowania działań podejmowanych przez powiatowy urząd pracy, miejski ośrodek pomocy rodzinie oraz inne instytucje społeczne i stworzenia programów pomocy skoncentrowanych na wsparciu osób i rodzin zamieszkujących tą część miasta. Pomoc i realizacja programów musi obejmować także pomoc pozostałym członkom rodzin, gdyż przebywanie w rodzinie dysfunkcyjnej utrwala pewne wzorce i rzutuje na ich przyszłe postępowanie w sytuacjach życiowych, zawodowych czy społecznych. Wsparcie to musi być szczególnie skierowane na edukację i aktywizację dzieci i młodzieży, zapobiegając występowaniu zjawiska tzw. „dziedziczenia biedy". Ponadto ważną rolę w doradztwie i pośrednictwie pracy mogą pełnić organizacje pozarządowe.

Bezrobocie mieszkańców stanowi także główny czynnik hamujący wzrost gospodarczy, wpływając na powstawanie napięć i konfliktów społecznych. Planując i prowadząc działania rewitalizacyjne należy zatem dążyć do wytworzenia impulsów infrastrukturalnych i społecznych, które przełożą się na wzrost gospodarczy i poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Do zadań własnych gminy należą sprawy opieki zdrowia i pomocy społecznej. Wydłużenie przeciętnego trwania długości życia to czynnik powiązany ściśle z tą opieką. Poza tym kompetentnie działająca podstawowa opieka zdrowotna i socjalna w dużej mierze zwiększa poczucie bezpieczeństwa ludności oraz gwarantuje należyty poziom i warunki życia. Pomoc społeczna polega w szczególności na udzielaniu przewidzianych ustawą świadczeń (pieniężnych i niepieniężnych), pracy socjalnej, prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy. Objęcie ludności wsparciem z pomocy społecznej w formie zasiłków pozwala wskazać na obszary o wyższych potrzebach w zakresie prowadzonej polityki społecznej. Główną jednostką organizacyjną w strukturze miasta, wykonującą zadania zlecone i własne w zakresie pomocy społecznej jest Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych, które powstało na mocy Uchwały Nr LXII/577/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej pod nazwą „Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych" poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie oraz nadania statutu Krotoszyńskiemu Centrum Usług Społecznych.

Wraz z ubytkiem populacji młodej z centrum miasta, najczęściej do strefy podmiejskiej, nasilają się procesy starzenia się społeczeństwa miejskiego i pogłębiają się problemy natury społecznej. Powszechnie stosowany wskaźnik służący ocenie poziomu ubóstwa dochodowego to udział ludności korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności. Bardzo wysokimi wartościami wskaźnika cechowały się obszary o wysokiej koncentracji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w formie kamienic i blokowisk. Według danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krotoszynie (obecnie Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych), w 2021 r. na obszarze rewitalizacji z pomocy tej korzystało 383, co stanowiło 3,62% łącznej liczby jego mieszkańców. Wśród podobszarów rewitalizacji największe natężenie zjawiska zanotowano w rejonie miejskim nr 1 (5,56%). Natomiast w samym mieście Krotoszynie systemem tym było objętych 674 mieszkańców, tj. 2,54% ogólnej ich liczby w ośrodku miejskim. Dla porównania w gminie Krotoszyn udział ten wynosił 2,49%, czyli podobnie jak w samym mieście. Oznacza to, że obszar rewitalizacji charakteryzuje się dużo większym poziomem ubóstwa dochodowego na tle miasta i gminy. Z drugiej strony na obszarze rewitalizacji pomiędzy 2015 a 2021 r. nastąpił spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej o 16,01%. W gminie Krotoszyn zmniejszyła się z kolei liczba mieszkańców korzystająca z tej pomocy o 7,01%. Stan ten świadczy o postępującej poprawie sytuacji społecznej na obszarze rewitalizacji. Sytuacja ta wskazuje jednocześnie na konieczność kontynuacji jak i podjęcia dodatkowych działań i inicjatyw społecznych w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, a także przeciwdziałaniu marginalizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących obszar rewitalizacji. Działania społeczne powinny zostać ukierunkowane na kształtowaniu umiejętności samodzielnego życia rodzinnego, społecznego, zawodowego. Alternatywą dla instytucjonalnych form pomocy, przeznaczonych dla osób, które ze względu na szczególną sytuację życiową potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, mogą okazać się mieszkania chronione. Utworzenie takich mieszkań połączone z treningiem umiejętności społecznych, może pozwolić osobom wykluczonym częściowo lub całkowicie się usamodzielnić i uniezależnić od pomocy zewnętrznej. Obecnie Miasto i Gmina Krotoszyn nie posiada lokali tego typu, co ogranicza działalność Krotoszyńskiego Centrum Usług Społecznych (KCUS) w tym zakresie.

Na wysoki udział osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej wpływ może mieć fakt, iż znaczna część tych obszarów miasta zamieszkiwana jest przez dużą liczbę osób starszych, a tym samym posiadających relatywnie wyższe potrzeby w zakresie usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych, a przede wszystkim obszary te cechują się wysokimi wskaźnikami bezrobocia, w tym bezrobocia długotrwałego, co przekłada się na wyższy poziom ubóstwa mieszkańców, zwiększone potrzeby socjalne, jak i wyższe ryzyko wystąpienia zjawisk negatywnych społecznie: uzależnień, przemocy domowej czy przestępczości.

Istotnym elementem aspektu przestrzenno-funkcjonalnego jest wyposażenie w infrastrukturę społeczną, w szczególności żłobki. Działalność opieki żłobkowej i placówek wychowania przedszkolnego to ważne elementy działalności społecznej, które przyczyniają się do rozwoju kapitału ludzkiego. Dzięki ich funkcjonowaniu kobiety mogą realizować swoje zawodowe aspiracje, łącząc je z życiem prywatnym. W czasach współczesnych kobiety stają się coraz bardziej mobilne, podejmują decyzję o kształceniu się na uczelniach wyższych w Polsce. Dlatego przesuwa się grupa wieku zawierania małżeństwa i urodzenia pierwszego dziecka przez matkę. Rozwój opieki żłobkowej może pozytywnie wpływać na wzrost liczby urodzeń, a tym samym procesy odmładzania się społeczeństwa.

Przeciwdziałanie negatywnym zmianom demograficznym powinno być równocześnie oparte na stworzeniu odpowiedniego zaplecza dla młodych rodzin, szczególnie w sferze usług opiekuńczych,

przedszkolnych i edukacyjnych o odpowiednim standardzie i jakości nauczania (opieki). Konieczne jest doinwestowanie istniejących placówek, aby liczba miejsc odpowiadała liczbie dzieci chcących uczęszczać do danego żłobka, przedszkola czy szkoły. Jest to tym bardziej istotne, iż do placówek oświatowych położonych w centrum miasta uczęszczają nie tylko dzieci z obszaru rewitalizacji, ale także te zamieszkujące inne obszary miasta i gminy. Na obszarze rewitalizacji jedyny żłobek znajduje się na Osiedlu Sikorskiego, w którym liczba miejsc wynosi 59.

Tabela 14. Wykaz żłobków w mieście Krotoszynie

Lp	Nazwa	Lokalizacja	Limit miejsc
1	Żłobek "Miś" w Krotoszynie	os. Sikorskiego 7	59
2	Niepubliczny Żłobek "Smerfuś"	ul. Wojciechowskiego 3	84
3	Żłobek Montessori w Krotoszynie	ul. Kołłątaja 3a	18
4	Niepubliczny Żłobek Kacper i Przyjaciele	ul. Rawicka 8	23
5	Niepubliczny Żłobek Wesołe Safari	ul. Zdunowska 177	75

Źródło: https://krotoszyn.pl/strona-39-zlobki.html

Opieka przedszkolna to także kluczowy element polityki społecznej. Obszar rewitalizacji cechuje wysokie skupienie placówek wychowania przedszkolnego.

Na opisywanym terenie znajduje się 9 przedszkoli, w tym 7 publicznych. Większość przedszkoli publicznych prowadzonych jest przez Miasto i Gminę Krotoszyn. Należy dodać, że działalność dwóch placówek koordynują instytucje kościelne.

Tabela 15. Wykaz przedszkoli w mieście Krotoszynie

Lp	Nazwa	Lokalizacja	Status placówki
Obszar rewitalizacji			
1	Przedszkole nr 1 w Krotoszynie - MIŚ USZATEK	ul. Piastowska 32	publiczna
2	Przedszkole nr 2 w Krotoszynie - BIEDRONKA	ul. Zdunowska 67	publiczna
3	Przedszkole nr 5 w Krotoszynie - WESOŁA GROMADKA	ul. Ogrodowskiego 26	publiczna
4	Przedszkole nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie - KUBUŚ	ul. Sienkiewicza 10	publiczna
5	Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie - MACIUŚ	os. Janusza Korczaka; os. gen. Sikorskiego 7	publiczna
6	Publiczne Przedszkole „Bajka" przy Rzymskokatolickiej Parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Krotoszynie	al. Powstańców Wlkp. 18	publiczna
7	Publiczne Przedszkole prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr św. Elżbiety - SŁONECZKO	ul. Zdunowska 58	publiczna
8	Niepubliczne Przedszkole Kacper i Przyjaciele	ul. Rawicka 8	niepubliczna
9	Przedszkole MONTESSORI	ul. Kołłątaja 3A	niepubliczna
Poza obszarem rewitalizacji			
10	Niepubliczne Przedszkole „SMERFUŚ"	ul. Wojciechowskiego 3	niepubliczna
11	Niepubliczne Przedszkole „U ZUZI"	ul. Zielona 4	niepubliczna

Źródło: https://krotoszyn.pl/strona-38-przedszkola.html

Fot. Przedszkole Nr 7, ul. Janusza Korczaka 10

Źródło: Zbiory własne

Fot. Przedszkole i żłobek Montessori, ul. Kołłątaja 3A

Źródło: Zbiory własne

Fot. Przedszkole Bajka i Kino Przedwiośnie, Aleja Powstańców

Źródło: Zbiory własne

Fot. Przedszkole Słoneczko, ul. Zdunowska 58

Źródło: Zbiory własne

Miasto i Gmina Krotoszyn realizuje inwestycje służące zwiększeniu dostępności do opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego. I tak aktualnie trwa budowa przedszkola i żłobka w sąsiedztwie na terenie sąsiadującym ze Szkołą Podstawową nr 5 w Krotoszynie, która zakończy się w październiku 2024 r. Nowe przedszkole zapewni miejsce dla 40 dzieci w wieku żłobkowym (2 oddziały) i 270 dzieci w wieku przedszkolnym (11 oddziałów przedszkolnych, w tym jeden integracyjny).

Systematycznie zmieniające się uwarunkowania demograficzne powodują zmiany cech kapitału ludzkiego, mierzonego często wynikami edukacyjnymi. System oświaty ulega w Polsce w ostatnich latach systematycznym zmianom prawnym. Znaczny wpływ na reorganizację struktury szkolnictwa miała reforma oświatowa z 2017 roku, przywracająca dwustopniowy system kształcenia (sprzed 1999 roku). Organizacja egzaminów zewnętrznych wynika z ustaleń reformy systemu oświatowej z 2017 roku, która zakładała między innymi przywrócenie ośmiu klas szkoły podstawowej w miejsce stopniowo wygaszanych szkół gimnazjalnych do 2019 roku. Egzamin ósmoklasisty składa się z języka polskiego, matematyki i języka obcego (uczniowie najczęściej wybierają język angielski). Przystąpienie do niego jest obowiązkowe, aby ukończyć program kształcenia na szczeblu podstawowym i dalej kształcić się w wybranej przez absolwenta szkoły podstawowej ścieżce naukowo-zawodowej (liceum ogólnokształcące, technikum, szkoła branżowa I stopnia). Dane dotyczące egzaminu ósmoklasisty pochodzą z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu. Uczniowie kształcący się w szkołach podstawowych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji osiągają niższe wyniki z egzaminu ósmoklasisty na tle miasta Krotoszyna. I tak na obszarze rewitalizacji średni wynik z języka polskiego wynosił 62%, z matematyki –

48%, a z języka angielskiego – 62%. Bardzo niepokojącym stanem jest systematyczne uzyskiwanie przez uczniów szkół podstawowych niskich wyników edukacyjnych z matematyki w porównaniu do innych przedmiotów szkolnych. Z zebranych danych wynika, że najlepsze wyniki edukacyjne otrzymują uczniowie kształcący się w Szkole Podstawowej nr 8. Zdecydowanie najbardziej niekorzystne wyniki z egzaminu ósmoklasisty uzyskują ósmoklasiści w Szkole Podstawowej nr 1 i Szkole Podstawowej nr 4, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie śródmieścia.

Tabela 16. Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych zlokalizowanych w granicach obszaru rewitalizacji w roku szkolnym 2022/2023

Lp.	Nazwa szkoły	Lokalizacja	język polski [%]	matematyka [%]	język angielski [%]
1	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Wlkp. w Krotoszynie	al. Powstańców Wlkp. 13	58	50	58
2	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Wojska Polskiego w Krotoszynie	ul. Sienkiewicza 9	60	39	56
3	Szkoła Podstawowa nr 5 im. Mikołaja Kopernika w Krotoszynie	ul. Zdunowska 83	64	51	69
4	Szkoła Podstawowa nr 8 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Marii Skłodowskiej-Curie w Krotoszynie	ul. 23 Stycznia 20	66	52	66
-	Miasto Krotoszyn	-	62	49	61
-	Średnia dla miast od 20 000 do 100 000 w województwie wielkopolskim	-	63	51	66

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu

Wyniki edukacyjne nie zawsze przesądzają o poziomie nauczania kadr pedagogicznych, mogą także świadczyć o ograniczonym dostępie dzieci do zajęć pozalekcyjnych, poszerzających lub uzupełniających ich wiedzę i zainteresowania. Badania ankietowe pokazują, że oferta edukacyjnych zajęć pozaszkolnych adresowana dla dzieci i młodzieży nie jest atrakcyjna. Poza tym osoby wypełniające kwestionariusz ankiety oceniają, że w centrum ośrodka miejskiego powstało niewiele miejsc, w których dzieci mogą realizować swoje zainteresowania.

Odnosząc wyniki edukacyjne do innych czynników społecznych zauważyć można pewną korelację pomiędzy wysokim nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych jak wysokie wskaźniki bezrobocia, czy wysoka liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej, a wynikami edukacyjnymi najmłodszych uczniów. Jest to zjawisko niepokojące, mogące wskazywać na pewne zaburzenia w funkcjonowaniu części rodzin zamieszkujących obszar rewitalizacji. Brak dbałości o prawidłowy rozwój edukacyjny dzieci, może przełożyć się na pogłębienie wykluczenia części społeczności, a także wysoce negatywne zjawisko jakim jest tzw. „dziedziczenie biedy". Dla wyrównania szans uczniów kształcących się w szkołach podstawowych zlokalizowanych w centrum miasta niezbędne jest stworzenie nowoczesnej i dobrze wyposażonej szkoły z bogatą ofertą zajęć pozalekcyjnych rozwijających sprawność intelektualną i ruchową uczniów. Ważne jest stworzenie komplementarnych projektów rewitalizacyjnych o charakterze edukacyjnym, które mogą służy wzmocnieniu potencjału uczniów pochodzących z mniej zamożnych rodzin. Wsparcie placówek oświatowych jest niezwykle istotne, biorąc pod uwagę także fakt, iż osiągnięcia uczniów szkół podstawowych odbiegają od

przeciętnego poziomu dla miasta. Osoby o wyższym statusie materialnym mają możliwość finansowania zajęć dodatkowych i korepetycji dla swoich dzieci, co prowadzi do powstawania pewnych nierówności w dostępie do edukacji w stosunku do uczniów z rodzin mniej zamożnych. Stworzenie odpowiedniego, ogólnodostępnego zaplecza infrastrukturalnego i edukacyjnego w placówkach oświatowych położonych na obszarze rewitalizacji, umożliwiającego prowadzenie zajęć dodatkowych i wyrównawczych doprowadziłoby do zmniejszenia dysproporcji edukacyjnych, a tym samym ułatwiło uczniom rozwój zainteresowań i kompetencji kluczowych, niezbędnych dla dalszego rozwoju społecznego i zawodowego. Oprócz tego skutecznym działaniom w obszarze przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu powinna sprzyjać edukacja i przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy, w tym głównie poprzez profesjonalne doradztwo zawodowe, które powinno odbywać się już na etapie szkoły podstawowej.

Tabela 17. Ocena oferty dla dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest bogata oferta edukacyjnych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży.	25%	33%	28%	14%	1%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest wiele miejsc, w których dzieci mogą realizować swoje zainteresowania (ośrodki kultury, kluby osiedlowe, świetlice pozaszkolne)	24%	38%	18%	18%	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji znajduje się wiele placówek edukacyjnych szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego. Ich stan techniczny jest różny. Część wymaga remontów i zagospodarowania otoczenia.

Fot. Szkoła Podstawowa nr 1, Aleja Powstańców Wielkopolskich 13

Źródło: Zbiory własne

Fot. Szkoła Podstawowa nr 4, ul. Sienkiewicza 9

Źródło: Zbiory własne

Fot. Szkoła Podstawowa nr 5, ul. Zdunowska 83

Źródło: Zbiory własne

Fot. Szkoła Podstawowa nr 5, niszczejące ogrodzenie, ul. Zdunowska 83

Źródło: Zbiory własne

Fot. Szkoła Podstawowa nr 8, ul. 23 Stycznia 20

Źródło: Zbiory własne

Fot. Szkoła Podstawowa nr 8, lokalizacja potencjalnego wjazdu na teren szkoły, ul. 23 Stycznia 20

Źródło: Zbiory własne

Fot. I Liceum Ogólnokształcące, ul. Kołłątaja 1

Źródło: Zbiory własne

Fot. I Liceum Ogólnokształcące, niszczejące ogrodzenie, ul. Kołłątaja 1

Źródło: Zbiory własne

Kolejnym wskaźnikiem wykorzystanym do opracowania pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji jest frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w 2018 roku, czyli stosunek liczby oddanych głosów (ważnych kart do głosowania) do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania. Frekwencja wyborcza zależy nie tylko od mobilizacji elektoratu, ale także od stopnia zaangażowania społeczności lokalnej w sprawy publiczne. Niektóre społeczeństwa unikają aktywności obywatelskiej, a inne chętniej angażują się w życie publiczne. Sytuacja ta wynika z poziomu rozwoju norm obywatelskich, z tradycji historyczno-kulturowych, sposobu wyłaniania elit i ich wpływu na życie

społeczno-polityczne, kultury debaty politycznej, a także nastawienia mediów, mających współcześnie największy wpływ na percepcję i nastroje polityczne (poster prof. IGiPZ PAN Przemysława Śleszyńskiego).[7]

Fot. Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 1, ul. Mickiewicza 11

Źródło: Zbiory własne

Fot. Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 2, plac Jana Pawła II 5

Źródło: Zbiory własne

Fot. Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3, ul. Zdunowska 81

Źródło: Zbiory własne

Do oceny poziomu kapitału społecznego obszaru rewitalizacji wykorzystano aktywność społeczną (poziom uczestnictwa w życiu publicznym), mierzoną frekwencją wyborczą w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie w 2018 roku. Stanowi ona bardzo ważny wskaźnik obrazujący stopień zaangażowania obywatelskiego mieszkańców oraz stopnia ich świadomości o kształtowaniu polityki miejskiej w procesie wyborczym. W 2018 r. na obszarze rewitalizacji w wyborach samorządowych swój głos oddało 49,59% uprawnionych mieszkańców do głosowania. Natomiast frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. w mieście wynosiła 52,15%. Oznacza to, że ludność zamieszkująca obszar rewitalizacji niezbyt chętnie angażuje się w uczestnictwo w wyborach samorządowych. Jednak na analizowanym terenie frekwencja ta była o ok. 7 p.p. wyższa w stosunku do 2014 roku. Wśród podobszarów rewitalizacji najniższą frekwencję odnotowano w rejonie miejskim nr 1 (48,32%) i nr 3 (48,88%). W diagnozie społecznej Lokalnego programu rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023 zwrócono już uwagę, że występowanie negatywnych zjawisk społecznych na obszarach nr 1 i 3 przekłada się na niskie zaangażowanie obywatelskie mieszkańców (m.in. najniższy poziom frekwencji w wyborach samorządowych).

[7] https://rcin.org.pl/Content/208669/WA51_242836_PANB5061-r2018_Frekwencja-wyborcza.pdf.

Na obszarze rewitalizacji zachodzi matematyczna współzależność pomiędzy poziomem zaangażowania obywatelskiego, mierzonego poziomem frekwencji w wyborach samorządowych a ogólnym poziomem rozwoju społecznego. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wykazującego wysoki poziom bezrobocia oraz udział osób korzystających z usług pomocy społecznej najmniej chętnie korzystają z przysługującego im czynnego prawa wyborczego. Zależność ta świadczy o braku zainteresowania życiem publicznym znacznej części lokalnej społeczności oraz brakiem przekonania o możliwości pośredniego kreowania zmiany poziomu życia w gminie dzięki demokratycznym wyborom własnych przedstawicieli do organów samorządu lokalnego, może wynikać z poczucia rezygnacji i wykluczenia wśród mieszkańców wykazujących zachowania dysfunkcyjne lub nie radzących sobie w życiu zawodowym i społecznym.

Istotnym aspektem wpływającym na jakość życia mieszkańców jest poczucie bezpieczeństwa. Problemy natury społecznej mieszkańców znajdują swoje potwierdzenie w zwiększonej przestępczości na terenie centrum miasta. Miernikiem, który umożliwia zobrazowanie stopnia bezpieczeństwa danej jednostki analitycznej jest liczba przestępstw stwierdzonych w danym roku przypadająca na 1000 ludności. Według danych z Komendy Powiatowej Policji w Krotoszynie, w 2021 roku na obszarze rewitalizacji na każde 1 000 mieszkańców przypadało 3,68 stwierdzonych przestępstw. Dla porównania w samym ośrodku miejskim wskaźnik ten kształtował się na poziomie 3,54. Najwyższy poziom przestępczości zarejestrowano w centralnej części miasta, w obszarze nr 1 (5,01 przypadki/1 000 osób), co z jednej strony wynika z zachodzących na tym obszarze negatywnych zjawisk społecznych, a z drugiej ze śródmiejskiego charakteru obszaru, w którym koncentrują się funkcje handlowo-usługowe, rekreacyjne i rozrywkowe, zwiększając tym samym ryzyko wystąpienia zdarzeń niezgodnych z prawem (np. bójek, kradzieży mienia, włamań). Wiele z nich jest nieudokumentowanych, dlatego też warto rozwijać sieć monitoringu miejskiego, który umożliwi bieżące śledzenie porządku publicznego na terenie miasta jak i rejestrowanie występków i czynów karalnych, co umożliwi skuteczną i szybką reakcję służb porządkowych. Nie bez znaczenia jest również prewencyjna funkcja sieci kamer monitoringu miejskiego, która odstrasza potencjalnych sprawców, przez co pośrednio wpływa na poprawę bezpieczeństwa w mieście. Potrzeby te podkreślają również niektórzy ankietowani.

W badaniu ankietowym poproszono mieszkańców obszaru rewitalizacji o ocenę poziomu bezpieczeństwa publicznego. Większość ankietowanych (62%) czuje się zdecydowanie bezpiecznie w miejscu swojego zamieszkania. Poza tym na podstawie wyników tego badania trudno powiedzieć, czy ludność zameldowana w centrum spotyka przypadki kradzieży i akty wandalizmu – w postaci zniszczonych ławek, przystanków czy połamanych drzew. Jednak ankietowani zauważają często osoby pijące alkohol w miejscach publicznych. Tego typu niepożądane zdarzenia w przestrzeni miejskiej obserwuje 63% mieszkańców. Oprócz tego osoby miejscowe nie spotykają raczej osób żebrzących lub zaczepiających przechodniów, tak jak ma to miejsce w większych miastach. Według ich opinii, kierowcy coraz częściej łamią przepisy ruchu drogowego. Obserwują niekiedy hałasujące grupki młodzieży w porze nocnej.

Tabela 18. Ocena poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
Czuję się bezpiecznie w okolicy mojego miejsca zamieszkania.	5%	15%	18%	54%	8%

W okolicy mojego miejsca zamieszkania zdarzają się częste kradzieże.	7%	24%	42%	21%	6%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania w nocy często hałasują grupki młodzieży.	12%	28%	12%	23%	25%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania często zdarzają się przypadki wandalizmu: zniszczone ławki, przystanki, połamane drzewa.	9%	32%	18%	24%	17%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania w miejscach publicznych często widuję osoby pijące alkohol.	7%	17%	13%	34%	29%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania w miejscach publicznych często widuję osoby żebrzące lub zaczepiające przechodniów.	24%	35%	16%	15%	10%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania kierowcy często łamią przepisy.	6%	25%	18%	24%	28%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że zdecydowana grupa mieszkańców (63%) wyraża zadowolenie z warunków życia w centrum Krotoszyna. Większość z nich (70%) czuje się związana z okolicą swojego miejsca zamieszkania. Poza tym większe grono ankietowanych (53%) chciałoby namówić swoich bliskich do osiedlenia się w tej części miasta. Jednocześnie wiele osób miejscowych (bowiem aż 70%) próbuje nawiązywać kontakty międzysąsiedzkie. Jednak w przestrzeni miejskiej brakuje miejsc, w których społeczność lokalna mogłaby spotkać się i rozmawiać z sąsiadami. Problem ten dostrzega 53% respondentów. Według opinii społeczności lokalnej, aranżowanych zostaje również mało inicjatyw społecznych, w których mogą uczestniczyć. Sytuację tę obserwuje 62% osób miejscowych. Ponadto, ich zdaniem, organizowanych jest niewiele wydarzeń społeczno-kulturalnych lub rozrywkowych. Aż 56% ankietowanych potwierdza ten fakt. Nie biorą oni także raczej częstego udziału w nich.

Tabela 19. Ocena więzi społecznych oraz miejsc integracji i kultury na obszarze rewitalizacji

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
Jestem zadowolona(y) z życia w okolicy mojego miejsca zamieszkania.	10%	14%	12%	54%	9%
Czuję się mocno związana(y) z okolicą miejsca zamieszkania.	4%	5%	21%	38%	32%
Chciał(a)bym, żeby w przyszłości moi bliscy mieszkali tu w okolicy miejsca zamieszkania.	4%	13%	30%	36%	17%
Utrzymuję kontakty międzysąsiedzkie.	3%	12%	16%	49%	21%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania są miejsca, w których mogę spotkać się z sąsiadami i swobodnie porozmawiać.	21%	32%	12%	28%	7%

W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest wiele inicjatyw społecznych, w które mogę się zaangażować.	24%	38%	27%	10%	1%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest organizowanych wiele wydarzeń społeczno-kulturalnych lub rozrywkowych.	26%	40%	9%	19%	6%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania często biorę udział w wydarzeniach społeczno-kulturalnych.	21%	32%	16%	28%	4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Sfera gospodarcza

Gospodarka lokalna to ważny czynnik wyznaczania korzystnych możliwości rozwojowych poszczególnych gmin. Atrakcyjność miejsc pracy oraz zapewnienie jej przez podmioty gospodarcze to kluczowy komponent planowania strategicznego, który finalnie ma przyczyni się do wzrostu efektywności gospodarczej i poprawy jakości życia ludności (Parysek, 2015).[8] Wielkość i typ lokalnej działalności gospodarczej warunkuje określoną liczbę miejsc pracy (w poszczególnych sekcjach według PKD 2007), w efekcie czego społeczeństwo staje się bardziej zamożne (np. ma większe zarobki ze stosunku pracy).

Według danych z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na koniec lipca 2022 r., w mieście Krotoszynie było zarejestrowanych 2105 podmiotów gospodarczych, z czego najwięcej w centralnej części miasta na obszarze rewitalizacji – bowiem 744. Co ważne, w latach 2015-2022 na obszarze rewitalizacji odnotowano ich ubytek o 8,15%. Problem spadku aktywnych podmiotów gospodarczych dotyczy w szczególności Śródmieścia. Dla porównania w mieście Krotoszynie wskaźnik dynamiki zmian tych podmiotów wynosił -0,53%. A w samej gminie ich liczba zwiększyła się o 3,07%, zwłaszcza w strefie podmiejskiej ośrodka miejskiego.

Skalę aktywności gospodarczej oceniono na podstawie wskaźnika przedsiębiorczości, wyrażonego liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W lipcu 2022 r. na obszarze rewitalizacji wskaźnik ten wynosił 70,27, a w mieście Krotoszynie – 79,28. Należy jednak podkreślić, że na jego końcowe wartości na obszarze rewitalizacji wpływa niewielka liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w rejonie nr 5 i 3, w których opisywany wskaźnik wynosił odpowiednio 49,22 i 58,51. Poza tym jak wskazują wyniki analizy statystycznej zawartej w dokumencie pn. „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn", najwyższym poziomem przedsiębiorczości spośród jednostek analitycznych wyróżniał się obszar nr 1, gdzie niniejszy wskaźnik liczył 101,38. Obszar nr 1 to teren ścisłego centrum miasta, który z uwagi na swoje funkcjonalne znacznie, skupia liczne instytucje publiczne, podmioty usługowe i handlowe. Jednak z uwagi na ich główne skoncentrowanie w sektorze usług o niskiej wartości dodanej jak i niewielkiego handlu detalicznego, ich efektywność jest relatywnie niska. Konieczne jest zatem tworzenie inicjatyw,

[8] Parysek J. J., 2015. Rola lokalnego samorządu terytorialnego w rozwoju społeczno-gospodarczym i przestrzennym gmin. Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny, nr 77 (3), s. 27-46.

które promowałyby nowe formy kooperacji i współdziałania pomiędzy przedsiębiorcami, a także promowały lokalne firmy na rynku lokalnym i zewnętrznym. Z kolei wśród zabudowy mieszkaniowej blokowej stwierdzono deficyt tych podmiotów. Sytuacja ta ma również swoje odzwierciedlenie w łącznej wartości wskaźnika sumarycznego w sferze gospodarczej.

Obszar rewitalizacji, jak wskazują wyniki badania ankietowego, cechuje niewielka koncentracja punktów gastronomicznych (restauracji, kawiarni, lodziarni). Ponadto zdaniem mieszkańców, znajduje się tutaj niewiele małych sklepów nienależących do dużych sieci. Na opisywanym terenie brakuje również zakładów rzemieślniczych, np. szewskich, krawieckich, jubilerskich, fotograficznych.

Tabela 20. Ocena dostępności do sklepów i rzemiosła na obszarze rewitalizacji

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest sporo kawiarni i restauracji.	34%	24%	7%	30%	5%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest dużo małych sklepów, które nie należą do dużych sieci.	30%	37%	9%	21%	3%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest wiele zakładów rzemieślniczych (krawiec, zegarmistrz, fotograf, jubiler, szewc, itp.)	45%	34%	5%	14%	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Istotną kwestią dla rozwoju gospodarczego obszaru i gminy jest także stworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego dla prowadzenia działalności gospodarczej. Ważnym aspektem w tym kontekście jest poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie targowiska miejskiego, którego wyposażenie ulega stopniowej degradacji, a warunki sanitarne nie odpowiadają obecnym standardom. Szansą dla rozwoju rynku pracy i wzrostu gospodarczego całego miasta jest wykorzystanie terenów typu brownfield i stworzenie atrakcyjnej oferty dla lokalizowania się nowych przedsiębiorstw. Przyciągnięcie nowych inwestorów rozwiązałoby problem nieużytkowanych terenów gospodarczych, zwiększając tym samym ład przestrzenny miasta, a także wytworzyłoby impuls rozwojowy na lokalnym rynku pracy.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Obszar rewitalizacji wyróżnia największa koncentracja instytucji kultury i obiektów sportowych w mieście. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowano łącznie 5 obiektów kulturalnych i 16 obiektów sportowych, a ich liczba na 1000 mieszkańców wynosiła 1,89. W samym ośrodku miejskim wskaźnik przedstawiający ich liczbę w odniesieniu do 1000 osób wynosił 1,13. Należy dodać, że największa koncentracja obiektów tego typu występuje zdecydowanie w rejonie nr 1 (wskaźnik przyjął wartość 2,97 na 1000 mieszkańców), co wynika głównie z funkcji tego rejonu miasta – lokalizacji usług publicznych. W rejonie miejskim nr 1 mieszczą się też wszystkie instytucje kultury. Krotoszyński Ośrodek Kultury funkcjonuje w zaadaptowanych obiektach powojskowych, jednak nadal nie dysponuje pomieszczeniem przeznaczonym do realizacji działań kulturalnych i społecznych. Posiada jedynie dużą salę kinową na 357

stacjonarnych miejsc, niedostosowaną do organizacji tego typu wydarzeń w sposób ciągły. Budynek po byłym klubie żołnierskim obecnie pozostaje niezagospodarowany i nieużytkowany. Przy Krotoszyńskiej Bibliotece Publicznej stworzono dobrze urządzony skwer, jednak z drugiej strony budynku funkcjonuje źle zagospodarowany plac parkingowy, który wymaga modernizacji.

Tabela 21. Wykaz instytucji kultury na obszarze rewitalizacji

Lp.	Nazwa instytucji kultury	Lokalizacja obiektu
1	Krotoszyński Ośrodek Kultury	ul. 56 Pułku Piechoty Wlkp. 18
2	Kino „Przedwiośnie”	al. Powstańców Wlkp. 18
3	Krotoszyńska Biblioteka Publiczna	ul. Benicka 9
4	Muzeum Regionalne w Krotoszynie, Galeria „Refektarz”	ul. Mały Rynek 1

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Krotoszyn

Fot. Krotoszyńska Biblioteka Publiczna, ul. Szosa Benicka 9

Źródło: Zbiory własne

Fot. Skwer przy Krotoszyńskiej Bibliotece Publicznej

Źródło: Zbiory własne

Fot. Krotoszyński Ośrodek Kultury, ul. 56 Pułku Piechoty 18

Źródło: Zbiory własne

Fot. Kino Przedwiośnie, główna sala kinowa, Aleja Powstańców Wielkopolskich 18

Źródło: Zbiory własne

Fot. Krotoszyński Ośrodek Kultury, budynek po klubie żołnierskim, ul. 56 Pułku Piechoty 18

Fot. Muzeum Regionalne im. H. Ławniczaka, Mały Rynek 1

Źródło: Zbiory własne

Źródło: Zbiory własne

Istotnym elementem infrastruktury transportowej jest stopień koncentracji ścieżek rowerowych. Według opinii respondentów badania ankietowego, obszar rewitalizacji cechuje się niewielką długością ścieżek rowerowych. I tak rozciągają się one m.in. wzdłuż ulicy ul. Konstytucji 3 Maja (540 m), Alei Powstańców Wielkopolskich (500 m), promenady (870 m) oraz częściowo w rejonie ulicy Fabrycznej (250 m), Polnej (7 m) i Masłowskiego (100 m).[9] Zgodnie z założeniami Studium, w centrum miasta planuje się stworzenie spójnej sieci tych dróg. Należy dodać, że na obszarze miasta powstała sieć rowerów miejskich „Roovee Park", składająca się z 8 stacji. Na obszarze rewitalizacji zlokalizowano je m.in. w pobliżu Rynku, ul. Sportowej, Hali Olimpijskiej, Dworca PKS, ul. Konstytucji 3 Maja, Parku Wojska Polskiego, ul. Zamkowej.[10]

[9] https://www.komoot.com/pl-pl/guide/2634566/trasy-rowerowe-w-krotoszynie
[10] https://krotower.pl/

Rycina 7. Rozmieszczenie ścieżek rowerowych w mieście Krotoszynie

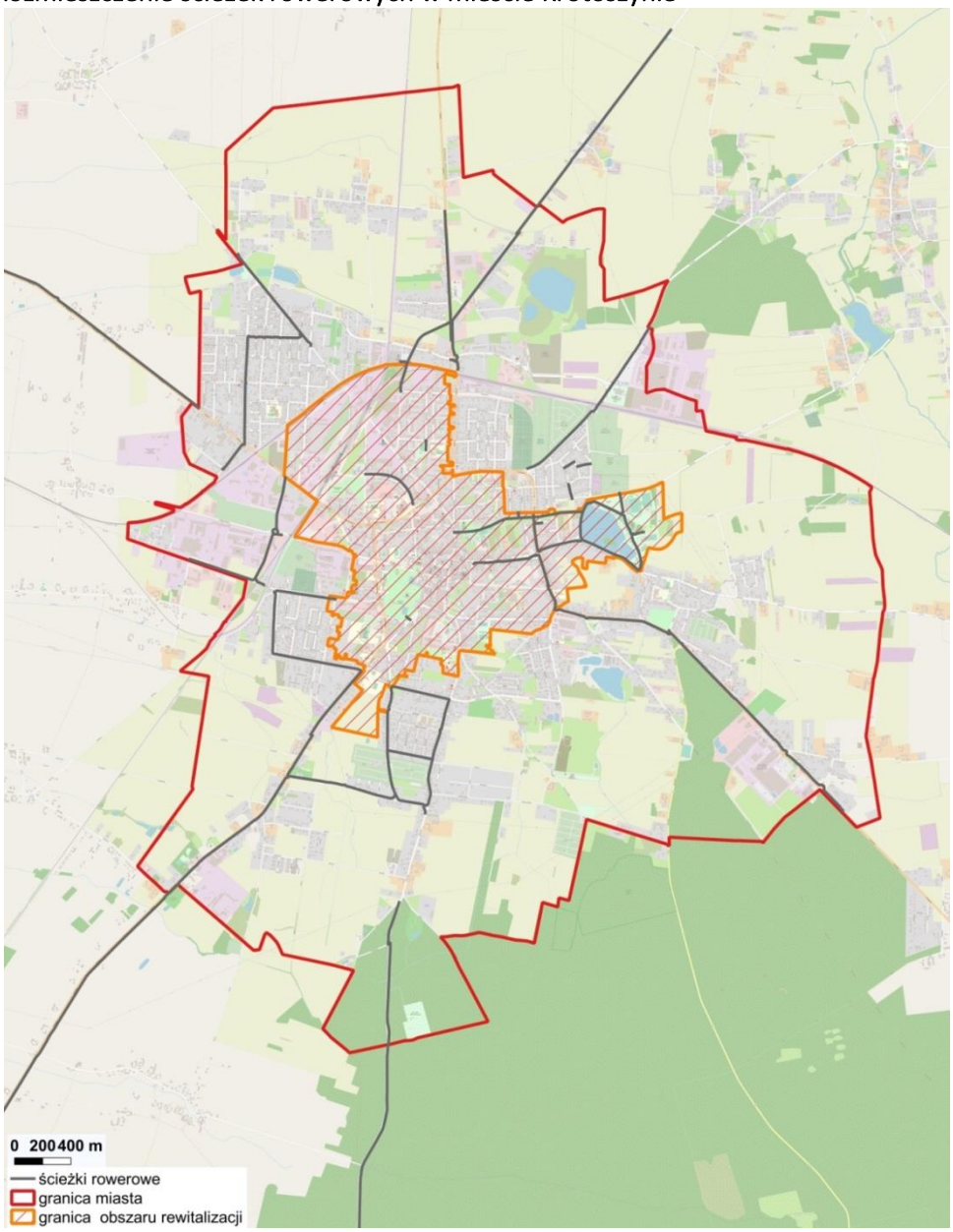

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Krotoszyn oraz podkładu Open Street Map

Liczba zdarzeń drogowych przypadająca na każde 1 000 mieszkańców pozwala w sposób pośredni dokonać oceny bezpieczeństwa ruchu drogowego i stanu rozwiązań komunikacyjnych w granicach ośrodka miejskiego. Na obszarze rewitalizacji występuje największe natężenie zjawisk drogowych na tle miasta. I tak na opisywanym obszarze wskaźnik ten kształtował się na poziomie 12,75, przy średniej wartości dla miasta Krotoszyna wynoszącej 12,08. Jednak wpływ na relatywnie wysoki poziom występowania zdarzeń drogowych w centrum miasta ma przede wszystkim wysokie natężenie ruchu pojazdów, spowodowane nagromadzeniem licznych instytucji publicznych, punktów handlowo-usługowych oraz miejsc rekreacyjnych, a także zły stan nawierzchni wielu odcinków dróg. Dobrym przykładem zagospodarowania ciągu komunikacyjnego jest Aleja Powstańców Wielkopolskich.

Fot. Ulica Kościuszki – zły stan nawierzchni

Fot. Ulica Poprzeczna – zły stan nawierzchni

Źródło: Zbiory własne

Źródło: Zbiory własne

Fot. Ulica Piastowska – zły stan nawierzchni

Źródło: Zbiory własne

Fot. Ulica Polna – zły stan ciągów pieszych

Źródło: Zbiory własne

Analizie poddano również dostępność mieszkańców obszaru rewitalizacji do placówek ochrony zdrowia. Na opisywanym terenie wskaźnik prezentujący liczbę lekarzy w przeliczeniu na 1000 osób wynosił 1,32. Podobną jego wartość uzyskano w przypadku gminy Krotoszyn – bowiem 1,37. Natomiast w samym mieście Krotoszyn przyjął wartość 1,88. Wśród podobszarów rewitalizacji zdecydowanie najlepszą sytuację w zakresie opieki zdrowotnej odnotowano w rejonie nr 3, gdzie niniejszy miernik kształtował się na poziomie 3,85. Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest bardzo niekorzystny dostęp społeczności lokalnej do specjalistów w ścisłym centrum miasta w rejonie nr 1 (wskaźnik osiągnął tutaj 0,32 na 1000 mieszkańców). Zatem, z jednej strony powoduje to konieczność zabezpieczenia odpowiedniej infrastruktury komunikacji publicznej, umożliwiającej dogodny dostęp do placówek medycznych wszystkim mieszkańcom miasta, z drugiej zaś zwiększa obciążenie podmiotów ochrony zdrowia i konieczność zabezpieczenia odpowiedniej liczby etatów kadr medycznych oraz niezbędnej infrastruktury. Sam budynek Szpitala Powiatowego w Krotoszynie przy ul. Bolewskiego może zostać zaadaptowany na Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Zakład Opieki Paliatywnej.

Fot. Budynki usług zdrowia przy ul. Bolewskiego

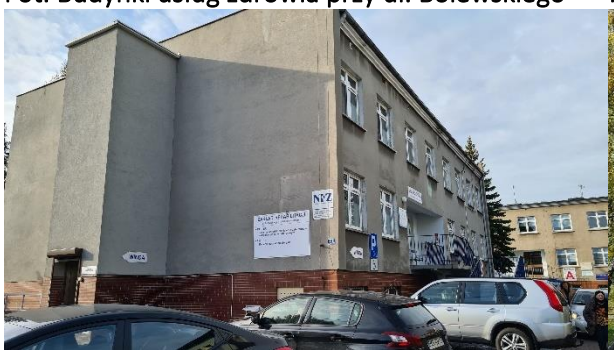

Fot. Budynki usług zdrowia przy ul. Bolewskiego

Źródło: Zbiory własne Źródło: Zbiory własne

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym wskazują, że w ścisłym centrum ośrodka miejskiego brakuje odpowiednich miejsc, w których mogą łatwo zrelaksować się i skorzystać z urządzeń infrastruktury sportowej w wolnym czasie. Poza tym 57% ankietowanych wskazuje, że w przestrzeni miejskiej znajdują się miejsca, w których dzieci mogą spędzać czas na świeżym powietrzu, np. w Parku Wojska Polskiego. Wyniki badania ankietowego sugerują, że elementy infrastruktury rekreacyjnej są raczej dobrze oceniane. Do miejsc wypoczynku należą m.in. tereny zieleni ogólnodostępnej, w tym zieleni parkowej.

Tabela 22. Ocena miejsc odpoczynku i relaksu na obszarze rewitalizacji

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania są miejsca, w których mogę spędzić czas wolny, uprawiając sport.	21%	32%	14%	27%	5%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania są miejsca, w których mogę zrelaksować się, odpocząć.	23%	31%	15%	26%	5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji cechuje się dużym stopniem nasycenia zieleni miejskiej. Na terenie miasta znajduje się m.in. Park Wojska Polskiego i Park Dworcowy. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji zgadzają się, że w okolicach ich miejsca zamieszkania rozciąga się dużo terenów zieleni. Aspekt ten potwierdza aż 56% ankietowanych. Ponadto 49% osób miejscowych wskazuje, iż tereny zieleni są ładne i zadbane.

Tabela 23. Ocena stanu infrastruktury rekreacyjnej i terenów zieleni

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest dużo terenów zieleni.	14%	18%	12%	43%	13%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania tereny zieleni są ładne i zadbane.	8%	26%	17%	38%	11%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest wiele miejsc, w których dzieci mogą spędzać czas na powietrzu (place zabaw, boiska, parki, itp.)	12%	24%	7%	40%	17%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania infrastruktura wypoczynkowa – parki i place zabaw – są zadbane.	14%	23%	17%	41%	4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Rycina 8. Rozmieszczenie terenów zieleni na obszarze rewitalizacji

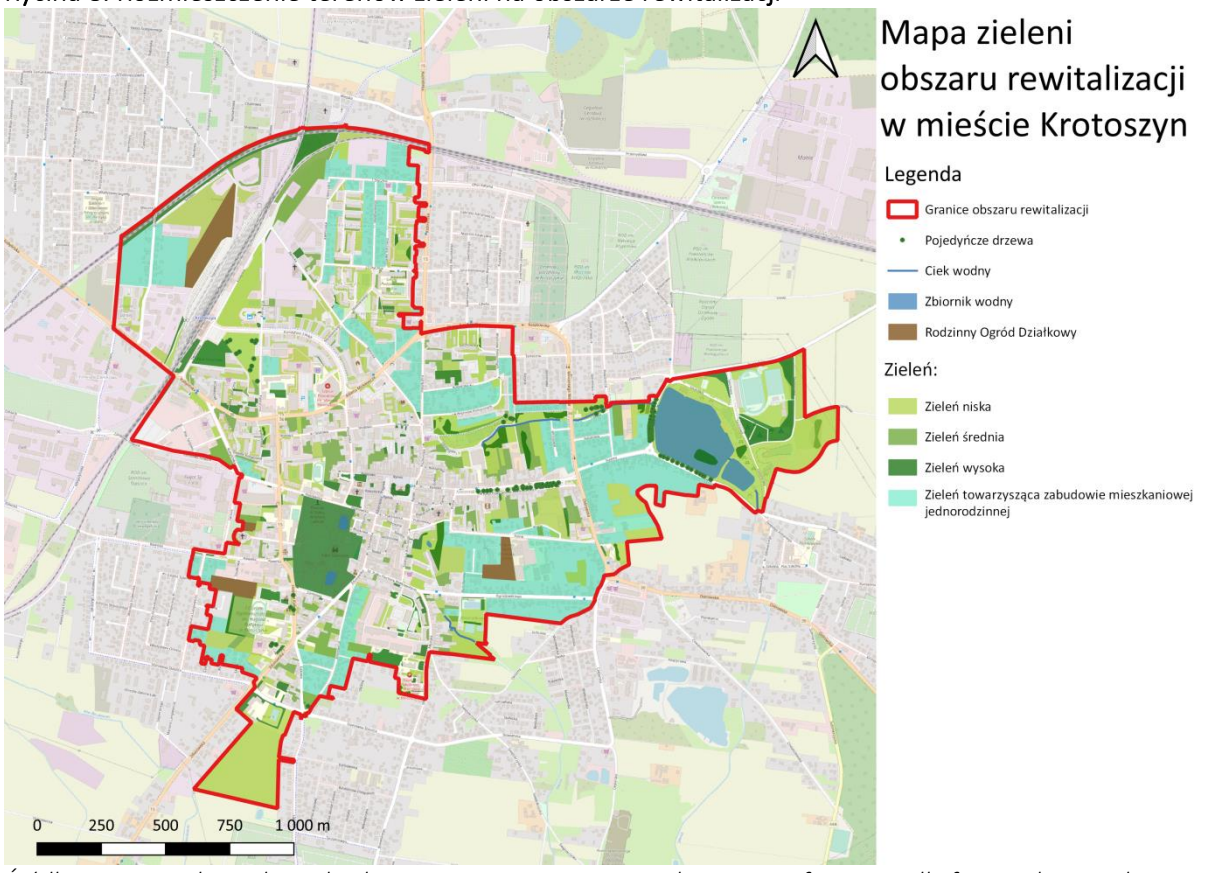

Źródło: Opracowała Emilia Ledwolorz w programie QGiS na podstawie ortofotomapy dla firmy Lider Projekt Sp. z o.o.

Fot. Park Miejski im. Wojska Polskiego

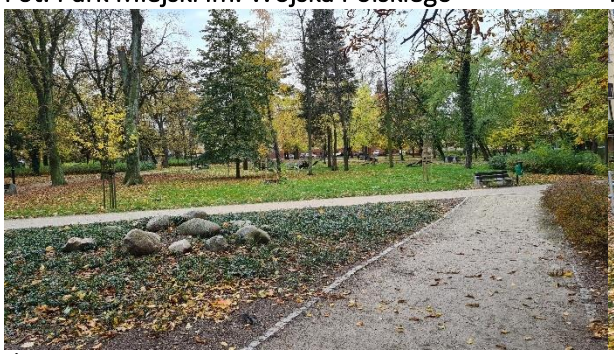

Źródło: Zbiory własne

Fot. Park Dworcowy

Źródło: Zbiory własne

Fot. Skwer przy Krotoszyńskiej Bibliotece Publicznej

Fot. Teren zieleni przy dworcu kolejowym do zagospodarowania pod park

Źródło: Zbiory własne

Źródło: Zbiory własne

Obszar rewitalizacji jest najlepiej skomunikowany z innymi rejonami miejskimi. W rejonie nr 3 znajduje się dworzec autobusowy MZK i stacja kolejowa Krotoszyn. Badania ankietowe pokazują, że 53% mieszkańców nie zgadza się, że może łatwo korzystać z komunikacji miejskiej. Natomiast 26% społeczeństwa lokalnego nie odczuwa trudności w przemieszczaniu się publicznym transportem zbiorowym.

Tabela 24. Ocena skomunikowania obszaru rewitalizacji publicznym transportem zbiorowym

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania można łatwo skorzystać z komunikacji miejskiej.	36%	17%	21%	24%	2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Fot. Dworzec Kolejowy, ul. Dworcowa

Źródło: Zbiory własne

Fot. Dworzec autobusowy

Źródło: Zbiory własne

Obowiązkowym zadaniem własnym powiatu, według ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, jest wykonanie zadania publicznego o charakterze ponadgminnym w zakresie administracji architektoniczno-budowlanej. Do oceny poziomu aktywności budowlanej pozyskano dane dotyczące liczby wydawanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych i niemieszkalnych ze strony internetowej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. Aktywność budowlaną oceniono na podstawie wskaźnika prezentującego rozmieszczenie przestrzenne liczby wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób. Na obszarze rewitalizacji wydano łącznie 127 pozwoleń na budowę, na które na 100 mieszkańców

przypadało ich 1,20. W mieście średnia wartość wskaźnika osiągnęła zaś 3,3. Z uwagi na wysoki poziom zagęszczenia zabudowy mieszkaniowej, niskimi wartościami wskaźnika cechowały się tereny położone w centralnej części miasta w rejonie miejskim nr 1 (wskaźnik przyjął tu wartość 1,71). Z kolei w rejonie miejskim nr 3 miernik kształtował się na poziomie 1,37. Niewielką liczbę pozwoleń na budowę wydano w północnej części miasta, w rejonie miejskim nr 5, gdzie wskaźnik wynosił 0,26.

Sfera techniczna

Obszar rewitalizacji cechuje się szczególnym nagromadzeniem instytucji publicznych takich jak szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, Szpital Powiatowy im. Marcela Nenckiego, Biblioteka Publiczna im. Arkadego Fiedlera, Starostwo Powiatowe, Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Sąd Rejonowy, Powiatowy Urząd Pracy, Prokuratura Rejonowa, Urząd Skarbowy. Część tych obiektów nie może w pełni efektywnie pełnić swoich funkcji z uwagi na ograniczenia architektoniczne i potrzeby remontowe, szczególnie w zakresie termomodernizacji i uporządkowania otoczenia, w tym zwiększenia dostępności miejsc parkingowych.

Śródmieście Krotoszyna cechuje się wysoką koncentracją komunalnych budynków mieszkalnych. Łącznie na obszarze rewitalizacji zlokalizowanych jest 75 takich obiektów, co stanowi 63% łącznego zasobu gminy. Budynki te wykazują znaczne potrzeby remontowe. Wszystkie budynki zostały wybudowane przed 1989 r., a 97% z nich wciąż jest ogrzewanych paliwem stałym w oparciu o indywidualne źródła ciepła (piece/kotłownie). W znacznej mierze głównym surowcem opałowym jest węgiel, którego spalanie przyczynia się do powstawania zjawiska, tzw. niskiej emisji, szczególnie dotkliwej dla mieszkańców w okresie zimowym i wysoce szkodliwej dla zdrowia i życia. Biorąc pod uwagę, iż łącznie 75% wszystkich budynków mieszkalnych w Śródmieściu zostało wybudowanych przed 1989 r., a znaczną część stanowią kamienice, to można założyć, iż skala budynków posiadających przestarzałe technologicznie instalacje grzewcze, opalane paliwami stałymi jest wysoka. Spalanie nieefektywnego środowiskowo opału, a także znaczna koncentracja ruchu drogowego na obszarze ścisłego centrum miasta, przy ograniczonej przepustowości ulic przekładają się na negatywny efekt środowiskowy i występowanie znacznych zapyleń i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Degradację stanu technicznego obiektów budowalnych oceniono na podstawie wskaźnika, jakim jest liczba wydanych nakazów rozbiórki budynków przypadająca na 100 mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji wskazano łącznie do wyburzenia 31 budynków. Natomiast wskaźnik ten kształtował się tutaj na poziomie 0,29. Najgorsza sytuacja pod tym względem w mieście Krotoszynie wystąpiła w jednostce nr 1, gdzie do rozbiórki przeznaczono 27 obiektów, na które na 100 mieszkańców przypadało ich 0,56. Średnia wartość wskaźnika dla miasta wynosiła 0,26. Bardzo niewielka skala zjawiska była widoczna w rejonie miejskim nr 3 i 5, w których miernik nie przekroczył 0,10.

Obszar rewitalizacji cechuje znaczne zróżnicowanie stanu technicznego budynków mieszkalnych. Na obszarze rewitalizacji można zauważyć m.in. niszczejące niektóre elewacje zabudowy kamienicznej i obiektów powojskowych pełniących funkcję mieszkaniową. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym oceniają wysoko estetykę elewacji budynków mieszkalnych. Stan ten potwierdza 52% respondentów badania. Inaczej wygląda zaś ocena ich wnętrz. Wyniki ankiety internetowej wskazują, że tylko 38% ankietowanych uważa, że są one ładne i zadbane. Aż 41% osób miejscowych nie ma zdania w tym aspekcie. Według ich opinii, podwórza obiektów budowlanych nie są do końca uporządkowane. Poza tym ocena wyglądu ulic i przestrzeni przed budynkami mieszkalnymi wypada dobrze wśród 53% osób biorących udział w badaniu ankietowym. Należy dodać, że niektóre budynki wielorodzinne

wzniesione przed 1989 rokiem znajdujące się w zasobie komunalnym Miasta i Gminy Krotoszyn lub będące wspólnotą mieszkaniową powinny być poddane termomodernizacji wraz z wymianą źródeł ogrzewania.

Fot. Budynek komunalny w złym stanie technicznym, ul. 56 Pułku Piechoty 2-4-6

Źródło: Zbiory własne

Fot. Budynek komunalny w złym stanie technicznym, ul. Fabryczna 10a

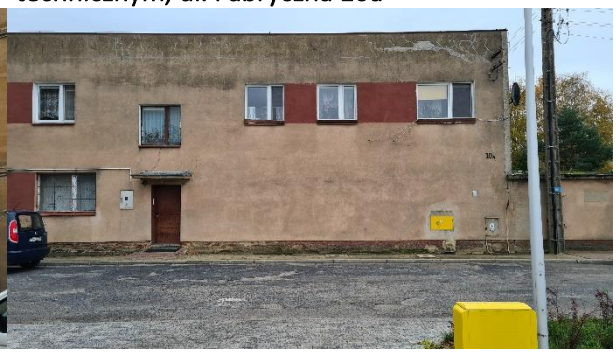

Źródło: Zbiory własne

Fot. Budynek niszczejący, ul. Sienkiewicza 14

Źródło: Zbiory własne

Fot. Budynek komunalny w złym stanie technicznym, ul. Zdunowska 58B

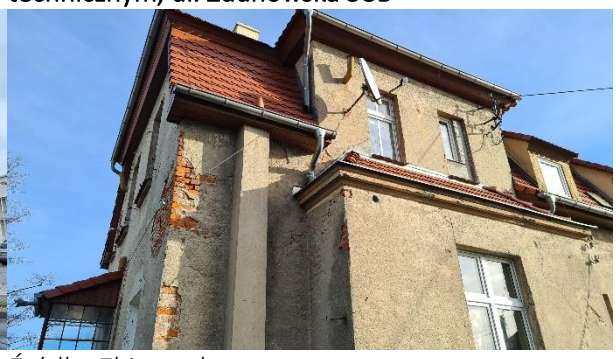

Źródło: Zbiory własne

Fot. Budynki mieszkalne powojskowe wymagające modernizacji, ul. Młyńska

Źródło: Zbiory własne

Fot. Budynek komunalny w złym stanie technicznym, ul. Słodowa 5

Źródło: Zbiory własne

Tabela 25. Ocena stanu technicznego budynków mieszkalnych i ich otoczenia

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się

		zgadzam się			
W okolicy mojego miejsca zamieszkania elewacje budynków mieszkalnych są ładne i zadbane.	14%	20%	14%	42%	10%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania wnętrza budynków mieszkalnych są ładne i zadbane.	6%	14%	41%	30%	8%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania ulice i przestrzeń przed budynkami są ładne i zadbane.	14%	19%	15%	46%	7%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania podwórza kamienic są ładne i zadbane.	16%	16%	47%	21%	1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Respondenci badania ankietowego dokonali oceny potencjalnego istnienia barier architektonicznych w przestrzeni miejskiej. Wyniki ankiety internetowej pokazują, że 53% społeczeństwa miejskiego zidentyfikowało wiele przeszkód w przemieszczaniu się osób starszych i z niepełnosprawnościami. I tak na przykład do budynku Szpitala Powiatowego przy ulicy Bolewskiego prowadzi wewnętrzna, spękana droga z płyt betonowych. W trakcie ciągów pieszych widać również liczne zapadanie się chodnika, np. przy wjeździe. Ponadto z uwagi na dużą powierzchnię budynku szpitala, osoby starsze mogą odczuć problemy z przemieszczaniem się na jego terenie.

Wzmożony ruch komunikacyjny spowodowany jest głównie skoncentrowaniem w centrum miasta najważniejszych instytucji i placówek publicznych i komercyjnych, świadczących usługi na poziomie ogólnogminnym, a nawet ponadlokalnym. W godzinach szczytu uciążliwym problemem jest odnalezienie wolnego miejsca parkingowego w pobliżu głównych punktów obsługi mieszkańców (urzędów, placówek medycznych, szkół). Jest to znacząca niedogodność zwłaszcza dla osób starszych i z niepełnosprawnościami, ale i innych osób odwiedzających centrum miasta. Obciążenie ruchem komunikacyjnym wpływa również na stan jakościowy nawierzchni dróg i infrastruktury drogowej, które wykazują liczne ubytki, często wymagając pilnych prac remontowych. Respondenci badania ankietowego oceniają źle sam stan techniczny jezdni dla samochodów osobowych. Podczas spaceru terenowego zauważono także zły stan techniczny wąskich, bocznych ulic w pobliżu Rynku i Parku Wojska Polskiego, np. ul. Podgórna, Poprzeczna, Woskowa. Sytuacja ta przyczynia się nie tylko do obniżenia poczucia bezpieczeństwa ulicznego, ale również zniechęca potencjalnych przedsiębiorców do lokowania działalności gospodarczej w tej części miasta. Ponadto kompleksowej przebudowy wymagają ulice Piastowska, Kościuszki czy Zdunowska, które posiadają starą, spękaną nawierzchnię bitumiczną. Niektórzy ankietowani odczuwają uciążliwość ruchu ulicznego w okolicach swojego miejsca zamieszkania.

Miasto i Gmina Krotoszyn realizuje przedsięwzięcia rewitalizacyjne służące poprawie warunków bezpieczeństwa ulicznego w otoczeniu szkół podstawowych. I tak na przykład w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 8 planuje się utworzenie mini-ronda w rejonie ulicy 23 Stycznia i Karola Masłowskiego.

Tabela 26. Ocena istnienia potencjalnych barier architektonicznych w przestrzeni miejskiej

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]

	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest wiele barier architektonicznych dla osób starszych i z niepełnosprawnościami (np. trudnych przejść przez ulicę, trudno dostępnych wejść do budynków).	10%	20%	27%	23%	20%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Ważnym elementem liniowej infrastruktury transportowej jest stan techniczny chodników. Zdaniem większej grupy respondentów badania ankietowego większość chodników znajduje się w złym stanie technicznym. Są one też, ich zdaniem, zbyt wąskie. Obecnie znaczna części nawierzchni ciągów pieszych i rowerowych jest zniszczona, widoczne są popękane płyty chodnikowe, urządzenia infrastruktury podziemnej w chodniku powodują nierówności, co ogranicza w sposób znaczący komfort poruszania się osobom starszym, niepełnosprawnym czy osobom spacerującym z dzieckiem w wózku. W niektórych miejscach nie ma możliwości poruszania się rowerami pomimo szerokości chodnika, która to umożliwia, gdyż nie zostały wytyczone odpowiednie trasy wraz ze stosownym oznakowaniem. Wobec tego istotnym kierunkiem działań w sferze przestrzenno-funkcjonalnej jest również dbałość o komfort oraz bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów. Przykładem może być ul. Konstytucji 3 Maja, ul. Floriańska czy też ul. Stawna.

Tabela 27. Ocena stanu oraz funkcjonalności jezdni i chodników

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się
W okolicy mojego miejsca zamieszkania chodniki są w dobrym stanie technicznym.	35%	24%	7%	27%	7%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania chodniki są odpowiednio szerokie.	22%	31%	9%	34%	4%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jezdnie dla samochodów są w dobrym stanie technicznym.	33%	23%	8%	30%	6%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest dużo dróg rowerowych.	45%	31%	9%	12%	3%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania ruch uliczny jest uciążliwy.	4%	26%	16%	23%	31%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Sfera środowiskowa

Aby ocenić stopień czystości powietrza atmosferycznego na obszarze rewitalizacji, zestawiono strukturę źródeł ogrzewania na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB)

udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy Krotoszyn. Analiza statystyczna pokazuje, że źródła ogrzewania na paliwa stałe stanowią 40% wszystkich źródeł ogrzewania. Aż 41% mieszkańców zadeklarowało, że posiada kocioł gazowy, bojler gazowy, podgrzewacz gazowy przepływowy lub kominek gazowy. Ok. 21% społeczeństwa wskazała, że ich budynek wyposażony jest w kocioł na paliwo stałe. Dość znaczny udział stanowi również ogrzewania lub bojler elektryczny (11%) oraz piec kaflowy na paliwo stałe (10%).

Tabela 28. Struktura źródeł ogrzewania na obszarze rewitalizacji

Nazwa źródła ogrzewania	Rodzaj paliwa	Źródło ciepła [%]			
		ogółem	budownictwo jednorodzinne	budownictwo wielorodzinne	budynek zbiorowego zamieszkania
Kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy/ kominek gazowy	inne niż stałe	40,8	39,2	41,2	51,6
Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy	stałe	12,8	20,2	9,0	3,8
Ogrzewanie elektryczne / bojler elektryczny	inne niż stałe	11,2	7,3	12,8	4,3
Piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)	stałe	10,4	4,8	17,3	9,8
Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem	stałe	8,1	13,5	4,8	1,1
Miejska sieć ciepłownicza / ciepło systemowe / lokalna sieć ciepłownicza	inne niż stałe	7,1	3,9	6,2	26,6
Kominek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel)	stałe	6,5	8,1	5,2	2,2
Trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa	stałe	2,3	1,6	3,1	0,5
Pompa ciepła	inne niż stałe	0,6	1,1	0,3	0,0
Kocioł olejowy	stałe	0,2	0,2	0,1	0,0
Źródła ogrzewania na paliwa stałe	-	40,3	48,5	39,5	17,4
Źródła ogrzewania inne niż na paliwa stałe	-	59,7	51,5	60,5	82,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) udostępnionych przez Urząd Miasta i Gminy Krotoszyn

W centrum miasta mieszkańcy obszaru rewitalizacji odczuwają punktowo negatywne skutki zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, wynikające m.in. z indywidualnego stosowania źródeł ciepła na paliwa stałe czy spalin pochodzących z ruchu samochodowego. Wielu respondentów badania ankietowego nie dostrzega natomiast problemu zaśmiecania w otoczeniu ich domostwa.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji w badaniu ankietowym nie potwierdzają jednomyślnie zbyt dużego hałasu. Z opinią tą nie zgadza się 47% ankietowanych.

Tabela 29. Ocena stanu środowiska zurbanizowanego na obszarze rewitalizacji

Element oceny	Struktura odpowiedzi respondentów badania ankietowego [%]				
	zdecydowanie nie zgadzam się	raczej nie zgadzam się	nie mam zdania	raczej zgadzam się	zdecydowanie zgadzam się

W okolicy mojego miejsca zamieszkania czuję/widzę, że powietrze atmosferyczne jest zanieczyszczone.	3%	19%	24%	26%	28%
W okolicy mojego miejsca zamieszkania jest zbyt duży hałas.	7%	40%	14%	18%	22%
Okolica mojego miejsca zamieszkania jest zaśmiecona.	8%	42%	11%	24%	15%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań ankietowych adresowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji większość budynków mieszkalnych została podłączona do sieci kanalizacyjnej. Bariery środowiskowe wynikające z braku przyłącza kanalizacyjnego widoczne są częściej w strefie zewnętrznej ośrodka miejskiego, gdzie znajduje się nadal więcej wolnych nieruchomości od zabudowy mieszkaniowej, w tym jednorodzinnej.

Zdecydowanie mniejszym problemem środowiskowym miasta Krotoszyna jest ilość azbestu przeznaczona do utylizacji. Wyroby zawierające azbest to głównie faliste i płaskie płyty azbestowo – cementowe służące jako pokrycie dachowe oraz elewacja budynków. Łączna masa azbestu przeznaczona do utylizacji na terenie miasta w 2021 r. liczyła 33,73 Mg, w tym 2,5 Mg na obszarze rewitalizacji. Należy dodać, że na obszarach wiejskich skala opisywanego problemu pozostaje wciąż dużo większa.

Na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych przez Wody Polskie w formie „Wtyczki Wody Polskie - Baza WMS" w programie QGiS i warstw wektorowych obejmujących zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji ustalono, że w obrębie obszaru rewitalizacji nie występuje zagrożenie powodziowe.

Uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne

Większość powierzchni w mieście Krotoszynie w rejonie miejskim nr 1, zgodnie z kierunkami zagospodarowania przestrzennego miasta określonymi w Studium, zajmuje strefa rozwoju zabudowy śródmiejskiej centrotwórczej. Najważniejsze miejsce w przestrzeni publicznej miasta Krotoszyna stanowi historyczny układ urbanistyczny miasta, założony w XIV/XV-XIX wieku i wpisany do rejestru zabytków. W centrum znajduje się neorenesansowy, trzykondygnacyjny Ratusz, zbudowany w 1689 roku z inicjatywy właściciela Krotoszyna F.Z. Gałeckiego i z fundacji burmistrza J. Dobrowolskiego. Dziś mieści się tu Urząd Miejski w Krotoszynie.

W 2013 roku przeprowadzono kompleksową rewitalizację Rynku. Poza tym w centralnej jego części wyznaczono odpowiednio dużo miejsc parkingowych dla samochodów osobowych. W pobliżu rynku zinwentaryzowano także niewielkie tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, np. w kwartale ulic Pobocznej, Gancarskiej i Krótkiej. Obszar ścisłego centrum miasta cechuje się niewielką koncentracją drobnego handlu. Większość podmiotów gospodarczych swoją działalność prowadzi w centrach handlowych.

Obszar rewitalizacji w znacznym stopniu pokrywa się także z historycznym obszarem miasta, objętym ochroną konserwatorską. Oprócz okolic zabytkowego Rynku, ciekawym obszarem jest teren pokoszarowy zlokalizowany przy ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej. Przez lata obszar ten był zamknięty dla osób postronnych i ogrodzony płotem. Teren ten jest historycznie powojskowy (pokoszarowy), jednak ze względu na daleko posunięty planistycznie i fizycznie proces nadawania mu nowych funkcji śródmiejskich należy go uważać za integralną, choć w dalszym ciągu zdegradowaną

fizycznie, część zamieszkałego, miejskiego obszaru śródmieścia Krotoszyna. Obecnie w obiektach wchodzących w skład kompleksu pokoszarowego mieszczą się ważne instytucje publiczne i społeczne jak Starostwo Powiatowe, Dyrekcja SP ZOZ, Hala sportowa OSiR, Krotoszyński Ośrodek Kultury. Na terenie tym znajdują się również budynki mieszkalne, które obecnie są w złym stanie technicznym. Teren posiada starą i niezinwentaryzowaną infrastrukturę podziemną, która w każdej chwili grozi poważną awarią sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i ciepłowniczej. Istniejące obiekty budowlane są nieestetyczne i w części niedopasowane kubaturowo oraz architektonicznie do pobliskiej zabudowy. Teren charakteryzuje się przestarzałym oświetleniem ulicznym oraz zniszczoną nawierzchnią betonową, która jest stopniowo degradowana przez wrastające korzenie drzew. Układ komunikacyjny terenu wymaga uporządkowania, a nawierzchnia dróg i ciągów pieszych jest w bardzo złym stanie technicznym uniemożliwiającej swobodne poruszanie się osób ze szczególnymi potrzebami. Ponadto podział działek na tym obszarze uniemożliwia skuteczne administrowanie częściami wspólnymi.

Fot. Budynek Urzędu Miejskiego w Krotoszynie, ul. Kołłątaja 7

Źródło: Zbiory własne

Fot. Płyta Rynku Miejskiego w Krotoszynie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Teren w złym stanie zagospodarowania przy Krotoszyńskim Ośrodku Kultury, ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej

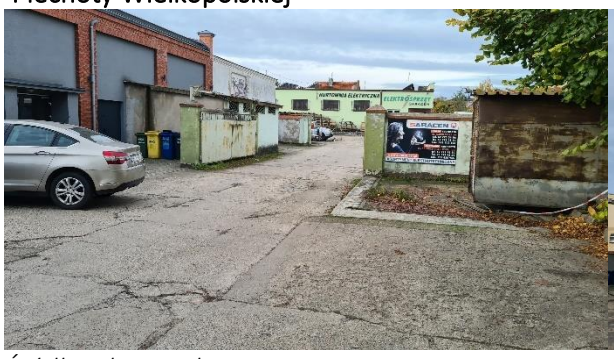

Źródło: Zbiory własne

Fot. Budynek Starostwa Powiatowego w Krotoszynie w złym stanie technicznym, ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej

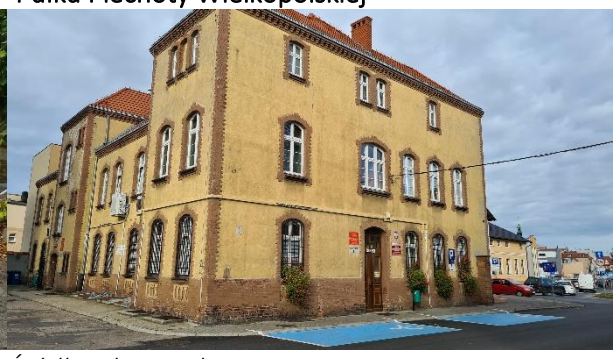

Źródło: Zbiory własne

W śródmieściu Krotoszyna znajduje się wiele obiektów zabytkowych, których stan techniczny jest zły. Należą do nich także obiekty i przestrzenie postindustrialne, jak na przykład zabytkowy budynek browaru przy ulicy Słodowej. Sam budynek jest częściowo zaadaptowany pod nowe funkcje, jednak teren wokół obiektów browaru wymaga zagospodarowania. Potencjalnym inwestorem może być podmiot prowadzący Galerię Krotoszyńską. Funkcje handlowe powinny zostać w tym miejscu uzupełnione przestrzenią przeznaczoną pod inicjatywy społeczne. Zagospodarowaniu terenu powinno

towarzyszyć również uporządkowanie ruchu komunikacyjnego w rejonie oraz wyeksponowanie dziedzictwa architektury przemysłowej Krotoszyna.

Fot. Tereny komunikacji w złym stanie technicznym w rejonie ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej i Krotoszyńskiego Ośrodka Kultury

Źródło: Zbiory własne

Fot. Tereny komunikacji przy Starostwie Powiatowym w Krotoszynie w złym stanie technicznym, ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej

Źródło: Zbiory własne

Fot. Hala sportowa w złym stanie technicznym, Centrum Sportu i Rekreacji, ul. Młyńska 2B

Źródło: Zbiory własne

Fot. Niszczejący budynek, dawniej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Myńska 2D

Źródło: Zbiory własne

Do cennych zabytków należą również obiekty sakralne, takie jak na przykład Bazylika św. Jana Chrzciciela w Krotoszynie oraz Kościół pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła. Należy dodać, że przy Małym Rynku mieści się Muzeum Regionalne im. Hieronima Ławniczaka. Obszar Placu Jana Pawła II został dobrze urządzony w zieleń miejską.

Fot. Mały Rynek

Źródło: Zbiory własne

Na obszarze rewitalizacji występują strefy zieleni urządzonej w formie parków. I tak na zachód od ścisłego historycznego układu urbanistycznego miasta Krotoszyna mieszkańcy mają bardzo dobry dostęp do wielkopowierzchniowego Parku Wojska Polskiego, w którego ścisłym centrum na trasie zielonego szlaku turystycznego znajduje się Pałac Gałeckich. Park zajmuje powierzchnię 8 ha. Został założony w I poł. XVI wieku z inicjatywy ówczesnego właściciel Krotoszyna Jakuba Hieronima Rozdrażewskiego. Na początku miał charakter barokowego ogrodu włoskiego, później w 1819 roku przekształcono go w krajobrazowy park angielski. Utworzono w nim nowy system ścieżek i alejek, nasadzono nowe drzewa i krzewy. W 1932 r. włączono go w granice administracyjne miasta Krotoszyna. W ten sposób teren ten stał się miejskim parkiem.[11] Na terenie parku występują klony tatarskie, lipy, buki, dęby, wierzby i cisy.[12] Na jego terenie mieszczą się dwa niewielkie zbiorniki wodne z fontannami, w których żyją łabędzie. Na opisywanym obszarze powstała strefa rekreacyjna, wyposażona w leżaki. W parku postawiono plac zabaw dla dzieci. Bardzo dobrze urządzony teren. Zdaniem mieszkańców, brakuje tutaj publicznej toalety. Zgodnie z kierunkami rozwoju przestrzennego miasta określonymi w Studium, przez obszar parku przewiduje się wyznaczenie głównego ciągu pieszo-rowerowego. Na terenie parku rosną stare drzewa, dlatego też istnieje potrzeba uzupełniania nowych nasadzeń zieleni parkowej. Obecne ławki wymagają zaś częstych napraw (widać pękające deski i podstawy ławek). Cześć ścieżek została zniszczona, część z nich wymaga uregulowania ich przebiegu. Ponadto przy ulicy Sienkiewicza 9 znajduje się Szkoła Podstawowa nr 4 im. Wojska Polskiego w Krotoszynie, przy której wybudowano boisko sportowe. Teren boiska szkolnego wymaga doposażenia, tak aby mogło ono być wykorzystane przez najmłodsze dzieci od lat 3 do lat 9 z okolicznych osiedli mieszkaniowych do aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu podczas przerw śródlekcyjnych, po zajęciach szkolnych oraz w dni wolne od nauki.

Fot. Park Miejski im. Wojska Polskiego, zbiornik wodny

Źródło: Zbiory własne

Fot. Park Miejski im. Wojska Polskiego, plac zabaw

Źródło: Zbiory własne

W niedalekiej odległości od rynku założono Parafię św. Jana Chrzciciela w Krotoszynie. Została ona partnerem w projekcie pt. „Szlakiem zabytkowych kościołów obszaru Diecezji Kaliskiej – rewaloryzacja i konserwacja zabytków drewnianych celem ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu atrakcyjności regionu" w programie Operacyjnym Infrastruktury i Środowiska 2014-2020.[13]

[11] http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/813,krotoszyn-park-miejski-im--wojska-polskiego-(1-pol--xvii-i-xx-w-).html
[12] http://www.rodzinna-turystyka.pl/ciekawe-miejsca/natura/las-park/park-krotoszyn.html
[13] https://krotoszyn.naszemiasto.pl/krotoszyn-zapraszamy-do-kosciola-pw-sw-fabiana-i-sebastiana/ar/c1-7271571

Strefę integracji i aktywizacji społecznej tworzy wykreowana po modernizacji Aleja Powstańców Wielkopolskich, mająca swoje przedłużenie poprzez ul. Stawną obejmując teren krotoszyńskich Błoni. Ten wysoce atrakcyjny teren miejski odpowiednio urządzono, co umożliwia jego pełne wykorzystanie na potrzeby rekreacyjno-turystyczne. Tereny wokół Jeziora Odrzykowskiego oraz obiekty sportowe położone przy ul. Sportowej sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi jak i organizacji wydarzeń plenerowych (pikników rodzinnych, targów śniadaniowych, wydarzeń sportowych i kulturalno-artystycznych). Konieczne jest prowadzenie działań w sposób dwutorowy – z jednej strony skoncentrowanych na stopniowej dalszej rozbudowie infrastruktury – z drugiej zaś na organizacji i promowaniu wydarzeń plenerowych ukierunkowanych na wzrost aktywności fizycznej mieszkańców, ich integrację jak i poprawę oferty i możliwości spędzania wolnego czasu z rodziną i przyjaciółmi.

Fot. Park Miejski im. Wojska Polskiego, remontowany budynek Pałacu Gałeckich

Źródło: Zbiory własne

Fot. Park Miejski im. Wojska Polskiego, aleje spacerowe

Źródło: Zbiory własne

Od wschodniej strony do Rynku prowadzi Aleja Powstańców Wielkopolskich, przechodząca w ulicę Kaliską, poddana kompleksowej rewitalizacji, zwłaszcza w strefie technicznej i środowiskowej. Aleja Powstańców Wielkopolskich była kiedyś reprezentacyjną ulicą miasta, między innymi ze względu na swoje rozmiary oraz zabytkowe obiekty mieszczące się w jej obrębie. Organizowano tam defilady wojskowe i przemarsze, a znajdujący się pośrodku ciąg pieszy był miejscem rodzinnych spacerów. Aleja stanowi naturalne i historyczne połączenie ścisłego centrum miasta i Rynku z obiektami o charakterze rekreacyjnym, położonymi na Błoniach. Tworzy swoiste pasmo funkcjonalne, które przy odpowiednim zagospodarowaniu jest kluczowym punktem integracji i koncentracji życia społecznego i kulturalnego miasta. Wiele lat temu ulica posiadała bardzo zniszczoną nawierzchnię brukową, wykazującą liczne ubytki a infrastruktura podziemna była w fatalnym stanie technicznym. Jej odnowa polegała na gruntownej przebudowie nawierzchni ulicy o powierzchni około 1,7 ha, modernizacji sieci kanalizacyjnej i wodociągowej oraz wymianie oświetlenia ulicznego. W ramach zadania zaprojektowano zmianę zagospodarowania ulicy polegającą na wprowadzeniu jednolitej szerokości dwóch jednokierunkowych jezdni oraz zagospodarowaniu pasażu pomiędzy jezdniami. Wzdłuż jezdni północnej zorganizowano ciąg miejsc postojowych dla samochodów osobowych, w tym kilka miejsc dla osób niepełnosprawnych. Przy skrzyżowaniu z drogą krajową wyznaczono 2 miejsca postojowe dla autobusów. Wzdłuż północnej i południowej pierzei ulicy przebudowano nawierzchnię i przebieg chodników. Środkowy pas alei przeznaczono na tereny aktywnej rekreacji dla mieszkańców. Oś stanowi teren zieleni niskiej z istniejącym podwójnym szpalerem drzew. W osi założenia przebiega ciąg pieszy oraz ścieżka rowerowa. Przebiegający wzdłuż ścieżki rowerowej chodnik uzupełniają ławki oraz małe place, ukształtowane za pomocą wydzielenia materiałowego w posadzce. W tych miejscach zaplanowano trwałe ustawienie urządzeń umożliwiających poprzez interakcje z użytkownikiem, ilustrowanie zjawisk z obszaru nauki. W

pobliżu tych urządzeń postawiono również ławki. Cały ciąg pieszy alei funkcjonuje jako ścieżka dydaktyczna oraz miejsce, w którym mieszkańcy mogą aktywnie uprawiać sport rekreacyjny. Projekt zakładał wykonanie instalacji elektrycznej zasilającej oświetlenie uliczne. Na opisywanym terenie wykonano kanalizację sanitarną, deszczową oraz poprowadzono sieć wodociągową, wskutek czego uporządkowano dzisiejszy stan infrastruktury podziemnej.[14] Inwestycja w modernizację Alei wykroczyła poza ramy standardowej inwestycji drogowej, stała się impulsem dla jej ponownego „otwarcia" na mieszkańców. Miejscem kreatywnym, sprzyjającym powstawaniu nowych inicjatyw obywatelskich i kulturalnych, również w oparciu o już funkcjonujące przy ulicy podmioty, stało się Kino „Przedwiośnie". Przy tej ulicy mieści się również Szkoła Podstawowa nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Krotoszynie.

Fot. Aleja Powstańców Wielkopolskich – przykład zmodernizowanej, o wysokim standardzie wykonania i łączącej różne typy transportu ulicy

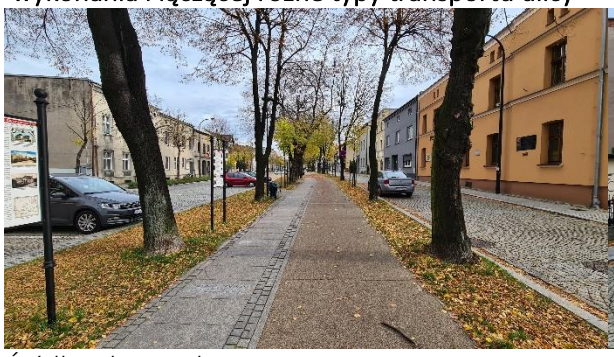

Źródło: Zbiory własne

Fot. Aleja Powstańców Wielkopolskich – przykład zmodernizowanej, o wysokim standardzie wykonania i łączącej różne typy transportu ulicy

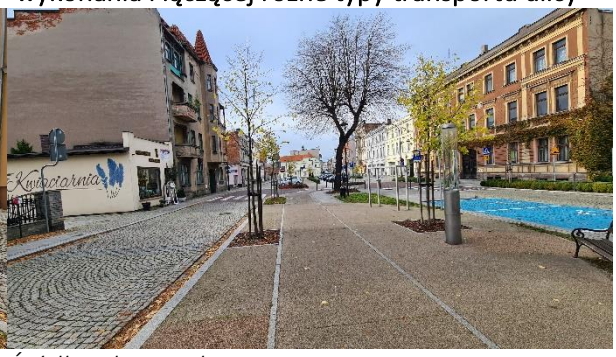

Źródło: Zbiory własne

Nieopodal promenady zrealizowano przedsięwzięcie pn. „Adaptacja budynku kina Przedwiośnie na cele kulturalne i społeczne – utworzenie Klubu Integracji Społecznej". Budynek kina wybudowano w latach przedwojennych, następnie modernizowano go w latach 70-tych XX wieku. Rewitalizacja obiektu polegała na utworzeniu Klubu Integracji Społecznej (KIS) poprzez remont pomieszczeń budynku kina o powierzchni około 200 m^2, odnowę elewacji budynku oraz zagospodarowanie terenu przyległego do kina o powierzchni około 900 m^2 (obejmującą wymianę nawierzchni i nasadzenie zieleni). W parterze istniejącego budynku kina odremontowano salę wielofunkcyjną, w skład której wchodzi kawiarnia wraz z zapleczem, toaletami i magazynem sprzętu. Poza tym odnowiono zaplecze sanitarne, zamontowano oświetlenie, stolarkę okienną i drzwiową oraz zaplanowano renowację powierzchni podłogowej. Główne wejście do budynku nie uległo zmianie, zaś wejście do sali wielofunkcyjnej funkcjonuje jako osobne wejście w czasie imprez organizowanych przez KIS. Obszar przed budynkiem jest wykorzystywany do organizowania imprez na wolnym powietrzu. Powstała wielofunkcyjna, kameralna sala kinowo-widowiskowa-klubowa, spełniająca najwyższe standardy techniczne. W ramach planowanej modernizacji zapewniono właściwej akustykę i izolację dźwiękową. Obowiązkowymi elementami wyposażenia są m. in.: moduł płynnego ściemniania oświetlenia, projektor Full HD, amplituner wraz z systemem głośników oraz serwer na który trafiają filmy. Dodatkowo, rozpoczęto tutaj niewielką działalność gastronomiczną. Od strony Alei Powstańców Wielkopolskich urządzono niską zieleń. Klub staje się miejscem spotkań wszystkich grup mieszkańców miasta, z jednoczesnym nastawieniem na ich

[14] https://krotoszyn.pl/strona-2122-rewitalizacja_alei_powstancow_wlkp_w.html

animowanie kulturowe. Obiekt zaadaptowano na potrzeby seniorów i emerytów, np. Filmowej Akademii Seniora czy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.[15]

Fot. Sala Klubu Seniorów „Integracja" przy Kinie Przedwiośnie"

Źródło: Zbiory własne

Fot. Miejsce integracji przy Kinie Przedwiośnie

Źródło: Zbiory własne

Na wschodnich obrzeżach obszaru rewitalizacji jest położone Jezioro Odrzykowskie, a obok niego mniejszy zbiornik wodny. Zgodnie z zapisami Studium, tereny wokół jeziora zostały bardzo dobrze zagospodarowane pod rozwój funkcji sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej. Ponadto od strony północnej jeziora zachowały się krotoszyńskie Błonia o powierzchni 16,4 ha, na których organizowane są najważniejsze wydarzenia kulturalne i imprezy. W ramach przedsięwzięć rewitalizacyjnych zrealizowano inwestycję celu publicznego polegającą na utworzeniu ośrodka rekreacyjno-wypoczynkowego na krotoszyńskim Błoniu. W jej zakres wchodziła budowa szeregu obiektów sportowych, rekreacyjnych, drogowych, kubaturowych oraz sieci i instalacji doprowadzających media. Istotnym elementem infrastruktury sportowej jest nowo wybudowany stadion lekkoatletyczny z posiadającym system zraszania boiskiem głównym o wymiarach 102x64,5 m oraz boiskiem treningowym o nawierzchni ze sztucznej trawy o wymiarach 95x 60 m z oświetleniem. Ponadto bazę sportowo-rekreacyjną tworzą:

- boiska do siatkówki plażowej i koszykówki,
- tor rowerowy z oświetleniem,
- skate park z oświetleniem,
- pole namiotowe z stanowiskami dla camperów oraz z oświetleniem,
- górka z oświetleniem przeznaczona do m.in. jazdy na sankach,
- siłownia zewnętrzna,
- plac zabaw.[16]

W obrębie ulic Mickiewicza, Floriańskiej, Małego Rynku, Placu Jana Pawła II, Piastowskiej oraz Sienkiewicza rozciągają się tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Na opisywanym terenie, przy ulicy Piastowskiej 32, mieści się Przedszkole nr 1 Miś Uszatek, a obok niego wybudowano boisko sportowe. Na analizowanym obszarze znajduje się również sklep wielkopowierzchniowy Lidl. W

[15] https://krotoszyn.pl/strona-2124-adaptacja_budynku_kina_przedwiosnie_na.html
[16] https://samorzad.pap.pl/konkurs-inwestycja-z-perspektywa/kategoria/krotoszyn-utworzenie-osrodka-rekreacyjno-wypoczynkowego

niedalekiej odległości od Małego Rynku, przy Placu Jana Pawła II, mieści się także Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Karola Fryderyka Libelta. Ponadto mieszkańcy blokowisk mają dostęp do placu zabaw.

Obszar objęty zasięgiem przestrzennym ulic Sienkiewicza, Benickiej, Słodowej i Floriańskiej stanowi miejsce koncentracji usług handlowych. I tak na przykład w 2012 roku oddano do użytku Galerię Krotoszyńską, zlokalizowaną przy ulicy Słodowej 13.

Fot. Tereny sportowe nad Jeziorem Odrzykowskim

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Krotoszyn/BlueSky Milicz

Fot. Galeria Krotoszyńska, ul. Słodowa 13

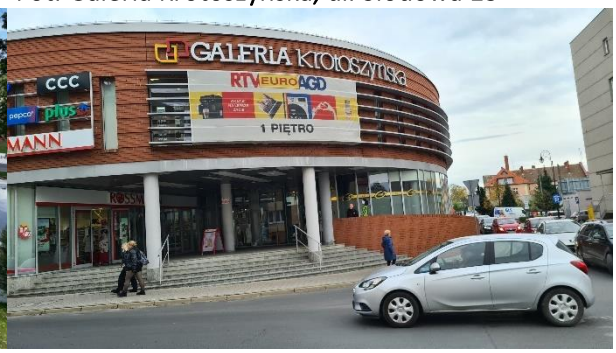

Źródło: Zbiory własne

Działalność kulturalna to istotny element życia lokalnej społeczności zarówno dla dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych (w tym starszych). Zdefiniowano ją na podstawie art. 1.1. Ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Polega ona na „tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury" i prowadzą ją m.in. biblioteki i domy kultury.[17] Samorząd gminny podlega obowiązkowi „zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty". Zadanie własne gminy dotyczy spraw m.in. „kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury".[18] Do najważniejszych instytucji kultury, które oferują bogatą ofertę kulturalną oraz inicjują ważne wydarzenia organizacyjne i imprezy kulturalne, należy Krotoszyńska Biblioteka Publiczna im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie, położona przy ul. Benickiej 9. W ostatnich latach zrealizowano projekty rewitalizacyjne pn. „Biblioteka na skwerku – zagospodarowanie otoczenia Biblioteki Publicznej im. Arkadego Fiedlera" oraz „Przebudowa z rozbudową o szyb windowy zewnętrzny budynku Krotoszyńskiej Biblioteki Publicznej wraz ze zmianą aranżacji i kolorystki wnętrz". Przy budynku biblioteki planuje się stworzenie nowej przestrzeni do aktywizacji społecznej i przebudowę miejsc parkingowych.

Od ulicy Koźmińskiej przebiega promenada, którą można spacerować w kierunku Jeziora Odrzykowskiego i podziwiać okazałe lipy. Ten trakt pieszy na dłuższym odcinku został wyznaczony równolegle do cieku Jawnik. Pomiędzy promenadą a korytem cieku, zgodnie z kierunkami zagospodarowania przestrzennego miasta Krotoszyna rekomendowanymi w Studium, rozciągają się tereny zieleni urządzonej. Władze lokalne zrealizowały przedsięwzięcie rewitalizacyjne polegające na zmodernizowaniu krotoszyńskiej promenady. W niedalekiej odległości od promenady znajduje się Kościół pw. Św. Fabiana i Sebastiana wraz z terenami zieleni przykościelnej. Poza tym przy ulicy Koźmińskiej mieści się „Miasteczko rowerowe", gdzie odbywają się szkolenia z przepisów ruchu

[17] https://www.ksiegarnia.beck.pl/media/product_custom_files/1/3/13812-ustawa-o-organizowaniu-i-prowadze-niu-dzialalnosci-kulturalnej-komentarz-sebastian-gajewski-darmowy-fragment.pdf
[18] Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

drogowego dla dzieci. Obok promenady dostępne są obiekty sportowe (boisko wielofunkcyjne i boisko do gry w piłkę nożną „Orlik"), plac zabaw i siłownia zewnętrzna. W pobliżu, przy ulicy Olimpijskiej 10, powstała także Hala sportowo-widowiskowa, oddana do użytku w 2015 roku. Obiekt ten jest położony przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Powstańców Wielkopolskich w Krotoszynie o punkcie adresowym Aleja Powstańców Wielkopolskich 13.

Miasto i Gmina Krotoszyn prowadzi również przedsięwzięcia rewitalizacyjne adresowane do osób starszych. I tak przy ulicy Kobierskiej utworzono Dzienny Dom Seniora. Główny celem funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+" w Krotoszynie jest „utworzenie bezpiecznego i przyjaznego miejsca do przebywania osób w wieku senioralnym, zameldowanych na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn, które są nieaktywne zawodowo, samodzielne lub wymagające częściowej opieki w czynnościach dnia codziennego".[19] W budynku znajdą się następujące pomieszczenia: sala spotkań/jadalnia, aneks kuchenny, pomieszczenie klubowe z biblioteczką i prasą, wyposażone w RTV, kanapy i fotele, pomieszczenie do utrzymania lub zwiększania sprawności ruchowej, pomieszczenie do odpoczynku z miejscami do leżenia, pokój spotkań indywidualnych, szatnia dla seniorów i personelu, łazienka z 2 toaletami i prysznicami wraz z wydzielonym miejscem na pralkę i deskę do prasowania, pokój pielęgniarski. W ramach przedsięwzięcia planuje się również zagospodarowanie zielenią terenu przyległego do budynku.

Według kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta wskazanych w SUiKZP miasta i gminy Krotoszyn, w obrębie ulic Stawnej, Głowackiego i Ostrowskiej (stanowiącej niewielki odcinek drogi krajowej nr 36), planuje się głównie tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na opisywanym obszarze, przy ulicy Ostrowskiej 49, mieści się Zespół Szkół Specjalnych. Ponadto budownictwo jednorodzinne powstaje w granicach wyznaczonych zasięgiem ulic Wiśniowej, Stawnej, Wincentego Witosa i ciekiem Jawnik, a także w pobliżu ulic Tartacznej, Witosa, Strumykowej i Więźniów Politycznych. Poza tym we wschodniej części strefy rozwoju zabudowy śródmiejskiej centrotwórczej zinwentaryzowano rozproszone tereny rolne o małej powierzchni. Należy dodać, że przy ulicy Polnej zlokalizowano niewielką powierzchnię terenu zabudowy zagrodowej. Obok niej, w latach 60. XX wieku powstały rodzinne ogrody działkowe „Zgoda"[20].

Kolejnym publicznym miejscem w przestrzeni miejskiej pełniącym funkcję rekreacyjną dla mieszkańców całego miasta, w tym jego centrum, jest Basen odkryty CSIR przy ulicy Ogrodowskiego 8. Obiekt czynny sezonowo, z odpowiednio wyznaczonymi miejscami parkingowymi. Bogata oferta skierowana jest do rodzin z dziećmi, zwłaszcza w okresie letnim.[21] Wypłycenie basenu sportowego pozwoli zwiększyć grupę docelową jego użytkowników. Modernizacji wymaga również zaplecze administracyjno-socjalne, a filtry wypełnione złożem filtrującym kamienno-piaskowym wymiany. Zgodnie z zapisami Studium obszar ten zaproponowano do budowy głównych ośrodków sportu i rekreacji w gminie. Poza tym na podstawie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Krotoszyna w rejonie ulic Ogrodowskiego, Okrężnej i Młyńskiej, wzdłuż lokalnego cieku wyznaczono wąski pas terenów zieleni urządzonej. Należy dodać, że przy ulicy Młyńskiej i Ogrodowskiego powstało budownictwo

[19] https://mgops.krotoszyn.pl/strona-4475-dzienny_dom_senior_informacje_ogolne.html
[20] http://pzd.pl/artykuly/20634/61/6o-lat-ROD-Zgoda-W-Krotoszynie.html
[21] https://csir.krotoszyn.pl/strona-4138-cennik_2022.html

jednorodzinne. W niedalekiej odległości na wschód od basenu przewiduje się, według ustaleń Studium, funkcjonowanie nowego obiektu oświaty.

W obrębie ulic 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej, Młyńskiej, południowej granicy obszaru rewitalizacji oraz ulicami Klonowicza oraz Zdunowską, w oparciu o zapisy zawarte w Studium, władze lokalne planują usytuowanie terenów rozwoju działalności gospodarczej (PU) lub zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług (MU). Na opisywanym terenie mieści się m.in. Krotoszyński Ośrodek Kultury oraz Powiatowa Stacja Kontroli Pojazdów. Wzdłuż ulicy 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej i Młyńskiej znajduje się kilka atrakcyjnych kamienic, odizolowanych od trasy drogowej pojedynczymi zadrzewieniami. W dwóch z budynków, przy ulicy 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej 8 i 10, swoją siedzibę ma Starostwo Powiatowe w Krotoszynie. Na obszarze tym mieszczą się również obiekty sportowe, w tym sala sportowa i plac zabaw. Warto w tym miejscu przypomnieć, że w latach 80. XX wieku wybudowano halę sportową przy ulicy Młyńskiej 2b[22], która dziś z uwagi na zły stan techniczny elewacji zewnętrznej budynku, wymaga odnowy.

Przykładem potrzeb organizacyjno-funkcjonalnych jest Szpital Powiatowy im. M. Nenckiego. Obecnie oddziały szpitalne Szpitala Powiatowego im. M. Nenckiego w Krotoszynie funkcjonują przy ul. Mickiewicza 21. W ostatnich latach zrealizowano przedsięwzięcie rewitalizacyjne „Wsparcie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej poprzez rozbudowę Szpitala Powiatowego w Krotoszynie służącą koncentracji rozproszonych usług medycznych w jednej lokalizacji". Projekt jest realizacją uchwały nr XXIV/155/16 Rady Powiatu Krotoszyńskiego z dnia 28 września 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu restrukturyzacji Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie. Koncepcja przekształcenia szpitala w rejonie ulicy Mickiewicza zakładała rozbudowę głównej siedziby szpitala obejmującą zagospodarowanie przyległych terenów – reorganizację dróg wewnętrznych z bezpiecznym skomunikowaniem z ulicami miasta Krotoszyna (w tym wyjazd na DK nr 36), budowę parkingów, przebudowę istniejącego zaplecza technicznego, a także aranżację terenów zielonych i małej architektury – z wykorzystaniem dotychczas zaniedbanych terenów poprzemysłowych w centrum miasta. Część usług Szpital realizuje przy ul. Bolewskiego. Powstanie tam nowa siedziba Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Zakładu Opieki Paliatywnej. Otoczenie budynków szpitala przy ul. Bolewskiego wymaga kompleksowej modernizacji terenu.

Fot. Szpital Powiatowy im. Marcelego Nenckiego po modernizacji przy ul. Mickiewicza

Źródło: Zbiory własne

Fot. Basen odkryty przy ul. Ogrodowskiego

Źródło: Zbiory własne

[22] https://www.powiat-krotoszyn.pl/strona-3393-instytucje_i_obiekty_sportowe.html

W kwartale ulic Zdunowskiej, Klonowicza i Łąkowej przeważają tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Poza tym u zbiegu ulic Łąkowej i Klonowicza znajduje się niewielki Skwer Agnieszki Duczmal, otwarty w 2021 roku[23]. W jego północnej części mieszkańcy mogą udać się ze swoimi dziećmi na plac zabaw.

Rejon ulicy Zdunowskiej, na południowych krańcach obszaru rewitalizacji, cechuje się koncentracją usług edukacyjnych. I tak przy ulicy Zdunowskiej 81 znajduje się budynek Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 im. Jana Pawła II. Naprzeciwko niego, przy ulicy Zdunowskiej 83 mieści się Szkoła Podstawowa nr 5 im. Mikołaja Kopernika. Oprócz tego wśród kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krotoszyna wskazanych w Studium, zaproponowano kolejną lokalizację głównego ośrodka sportu i rekreacji w gminie.

Zgodnie z postanowienia Studium, strefa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej obejmuje również tereny w kwartale ulic Zamkowej, Zdunowskiej i Hugona Kołłątaja, na południe tuż przy południowej granicy Parku Wojska Polskiego.

Obszar objęty zasięgiem przestrzennym ulic Rawickiej, Hugona Kołłątaja, Zdunowskiej, Stanisława Staszica i Langiewicza cechuje się znacznym zróżnicowaniem charakteru zabudowy i pełnionych funkcji. Na opisywaniem terenie znajdują się obiekty usług administracyjnych (Urząd Miejski w Krotoszynie, Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie), jak i edukacji: wczesnoszkolnej (Przedszkole Słoneczko, wyposażone w plac zabaw), podstawowej (Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Krotoszynie) i ponadpodstawowej (I Liceum Ogólnokształcące). Ponadto mieszkańcy mają bardzo dobry dostęp do sklepów wielkopowierzchniowych, takich jak Biedronka. W jego północnej części, według ustaleń zapisanych w Studium, znajdują się tereny rozwoju usług. Oprócz tego wśród kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Krotoszyna wskazanych w Studium, zaplanowano lokalizację głównego ośrodka sportu i rekreacji w gminie, tuż przy budynku liceum. Natomiast na zachód i południe od obiektów szkolnych rozwija się budownictwo jednorodzinne. Istotnym składnikiem terenów zieleni są ogrody działkowe zlokalizowane w pobliżu ulicy Rawickiej, obok punktów usług publicznych i liceum.

Dalej, teren wyznaczony zasięgiem ulic Kobylińskiej, Sienkiewicza, Rawickiej i Zacisze, charakteryzuje się dość dużym zróżnicowaniem przestrzennym usług. Na północy opisywanego obszaru znajduje się Park Handlowy Mozaika, w budynku którego działa szereg podmiotów gospodarczych. Obok niego, przy ulicy Sienkiewicza 10 opiekę wczesnoedukacyjną zapewnia Przedszkolne nr 6. W jego pobliżu zlokalizowano niewielki areał nieuporządkowanych zakrzewień, który zostanie przeznaczony zgodnie z ustaleniami Studium pod budowę nowego osiedla mieszkaniowego. W niedalekiej odległości od przedszkola jest położony Kościół pw. Św. Andrzeja Boboli, otoczony uporządkowanym terenem zieleni o małej powierzchni, do którego można dojechać ulicą Księdza Jerzego Popiełuszki. Poza tym przy ulicy Rawickiej powstała zabudowana mieszkaniowa wielorodzinna.

W badaniu ankietowym mieszkańcy obszaru rewitalizacji mieli możliwość wskazania, co im się podoba w miejscu ich zamieszkania. Większość respondentów badania wyraża zadowolenie z lokalizacji Parku Wojska Polskiego i Błoni nad Jeziorem Odrzykowskim. Ponadto ich zdaniem znajduje się wiele sklepów w niedalekiej odległości od ich mieszkania. Niektórzy cenią sobie spokój miejski, integrację międzysąsiedzką i potencjał architektoniczny Śródmieścia, w tym obiekty sakralne. Pojedyncze osoby

[23] https://krotoszyn.naszemiasto.pl/otwarcie-skweru-im-agnieszki-duczmal-ciesze-sie-ze-tak-moja/ar/c1-8525009

miejscowe jako potencjał widzą odnowę Alei Powstańców Wielkopolskich i odremontowany budynek kina „Przedwiośnie". Niektórzy lubią spędzać wolny czas w lasach otaczających miasto, np. w Chachalni.

W mieście Krotoszynie w rejonie nr 5 w granicach obszaru rewitalizacji dominuje zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – blokowa, otoczona pasem budynków jednorodzinnych rozciągających się wzdłuż ulicy 1 Stycznia, 23 Stycznia (na niewielkim odcinku), Masłowskiego oraz Klemczaka.

Na opisywanym terenie przed 1989 rokiem powstały osiedla mieszkaniowe: Dąbrowskiego, Korczaka, Sikorskiego i Szarych Szeregów, wyposażone w place zabaw. Poza tym na Osiedlu Korczaka i Szarych Szeregów mieszczą się obiekty sportowe. Należy dodać, że część pasa drogowego na długości ulicy Masłowskiego zajmuje ścieżka rowerowa o długości 100 m. Obszar ten oddzielony został od torów kolejowych niewielkim pasmem terenów zieleni nieurządzonej. Dzieci mieszkańców kształcą się w Szkole Podstawowej nr 8. W otoczeniu szkoły będzie realizowana inwestycja „Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z zadaszeniem o stałej konstrukcji przy SP nr 8 w Krotoszynie". Inwestycja ta uzyskała dofinansowanie z Programu Olimpia, który została uruchomiony przez Ministerstwo Rodziny i Pomocy Społecznej z okazji 100-lecia pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich. W północnej i wschodniej jego części znajduje się sklep DINO. Zgodnie z zapisami zamieszczonymi w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krotoszyn, potencjalnie wolne tereny o małym areale pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zlokalizowano tylko w pobliżu torów kolejowych, w niedalekiej odległości od ulicy 1 Stycznia. Mieszkańcy zameldowani w tej części miasta są zadowoleni z dostępu do przedszkola, szkoły podstawowej i sklepów wielkopowierzchniowych. Ponadto, ich zdaniem, mieszkają w bliskiej odległości od ścisłego centrum miasta. Poza tym mieszkańcy pochodzący z Osiedla Dąbrowskiego wyrażają zadowolenie z możliwości korzystania z placu zabaw dla dzieci na ich terenie. Jednocześnie zwracają uwagę na zły stan techniczny drogi osiedlowej.

Fot. Zabudowa wielorodzinna wzdłuż ulicy 23 Stycznia

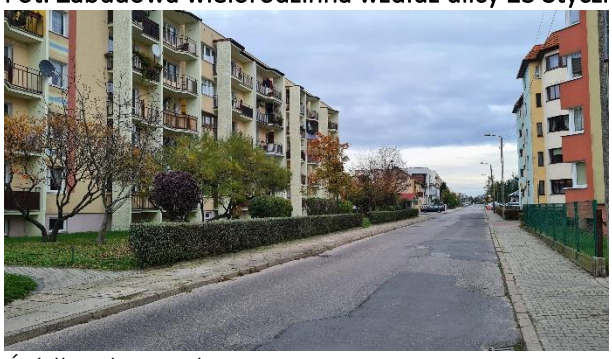

Źródło: Zbiory własne

Rejon nr 3 w mieście Krotoszynie jest niejednorodny pod względem charakteru zabudowy i pełnionych funkcji. Na opisywanym obszarze przebiega linia kolejowa, ze stacją kolejową Krotoszyn, oddzielającą równomiernie część zachodnią i wschodnią. Rejon dworca kolejowego wymaga kompleksowej modernizacji i utworzenia nowoczesnego centrum przesiadkowego integrującego komunikację kolejową, autobusową (w pobliżu znajduje się dworzec autobusowy), samochodową, pieszą i rowerową. Przy dworcu należy również stworzyć parking buforowy dla samochodów osobowych i ciężarowych. Sam budynek dworca kolejowego jest w złym stanie technicznym, a przy obiekcie brakuje terenów o funkcji rekreacyjnej.

Fot. Dworzec kolejowy i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Dworzec kolejowy i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Dworzec kolejowy i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Dworzec kolejowy i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Dworzec kolejowy i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Dworzec kolejowy i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

W niedalekiej odległości od dworca kolejowego, po obu stronach międzytorza, znajdują się tereny produkcyjno-usługowe. Ponadto istotną rolę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej pełnią ogrody działkowe zlokalizowane w pobliżu linii kolejowej. Na podstawie kierunków zagospodarowania przestrzennego wskazanych w Studium ustalono, że w jego granicach tereny upraw rolnych w pobliżu torów kolejowych zostaną przeznaczone pod lokalizację terenów rozwoju działalności gospodarczej, w tym produkcji i składów. Poza tym wśród kierunków rozwoju komunikacji określonych w SUiKZP miasta i gminy Krotoszyn rekomenduje się nieużytkowane tereny kolejowe poddać modernizacji. Oprócz tego zgodnie ze studium, na skraju ulic Kobylińskiej i Osadniczej rozciągają się tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami. I tak powstało Osiedle Zielony Ogrody,

składające się z 6 bloków, wyposażone w plac zabaw i odpowiednio wyznaczone miejsca parkingowe dla samochodów osobowych. Mieszkańcy osiedla cenią sobie spokój i ciszę nocną.

Po drugiej stronie torów kolejowych znajduje się Park Dworcowy. Na jego terenie utworzono Skwer Żołnierz Wyklętych, który został wydzielony w okolicy obelisku upamiętniającego ofiary nalotu na pociąg relacji Krotoszyn-Koło, z września 1939 roku. W 2017 roku została oficjalnie otwarta w nim także ścieżka edukacyjno-dydaktyczna. Aktualnie trwa realizacja inwestycji celu publicznego związana z kompleksową modernizacją ogólnodostępnego terenu rekreacyjnego (boisko) przy ul. Fabrycznej. Dzięki wyrównaniu terenu boiska Rada Osiedla nr 3 w Krotoszynie będzie miała możliwość organizacji turnieju piłki nożnej dla dzieci i młodzieży.[24] Należy dodać, że w tym miejscu udostępniono również niewielką strefę WC dla psów w taki sposób, aby zwierzę nie przestraszyło się gier zespołowych. Wzdłuż ulic Konstytucji 3 Maja i Kolejowej planuje się też wyznaczenie ciągu pieszo-rowerowego. Według kierunków zagospodarowania przestrzennego w studium, w okolicach dworca kolejowego planuje się lokalizację terenów rozwoju usług z dopuszczeniem lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2. Aktualnie znajdują się tam nieużytki miejskie. W okolicach planuje się utworzenie również krotoszyńskiego ogrodu sensorycznego, w którym będą prowadzone działania społeczne.

Na opisywanym terenie strefa rozwoju zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej obejmuje obszar wyznaczony zasięgiem przestrzennym ulic Fabrycznej, Mickiewicza, Kobylińskiej, Dworcowej (częściowo) oraz Parku Dworcowego. Ponadto budownictwo wielorodzinne rozwinęło się w obrębie ulic Mickiewicza, Sienkiewicza i Kobylińskiej (mieści się tu tzw. Osiedle Kobylińska). Ponadto tereny te występują wzdłuż ulicy Konstytucji 3 Maja.

Rejon ulic Konstytucji 3 Maja, Mickiewicza i Fabrycznej to ważny obszar koncentracji instytucji usług społecznych, w tym zdrowotnych (Szpital Powiatowy im. Marcela Nenckiego), edukacyjnych (Zespół Szkół nr 1 w Krotoszynie), administracyjnych (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Biuro Powiatowe w Krotoszynie) i spożywczych (Kaufland). W pobliżu ulicy Benickiej znajduje się także budynek Komendy Powiatowej PSP w Krotoszynie.

Pomiędzy torami kolejowymi, ulicami Kobylińską i Zamkowy Folwark przy ulicy Targowej znajduje się targowisko miejskie. To bardzo duży teren, który wymaga kompleksowej modernizacji i uporządkowania. Modernizacji powinna zostać poddana nawierzchnia targowiska, w tym należy zorganizować miejsca parkingowe. Należy także zaplanować budowę wiaty targowej. Otoczenie placu targowego jest zaśmiecone.

W obrębie ulic Kobylińskiej, Zamkowego Folwarku oraz torów kolejowych rozciągają się tereny rozwoju usług, w tym sklepy wielkopowierzchniowe. I tak na przykład mieszkańcy mogą zrobić zakupy w sklepie Netto.

Fot. Targowisko miejskie i jego otoczenie

Fot. Targowisko miejskie i jego otoczenie

[24] https://krotoszyn.konsultacjejst.pl/budzet-obywatelski/projekty/aktualne

Źródło: Zbiory własne

Źródło: Zbiory własne

Fot. Targowisko miejskie i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

Fot. Targowisko miejskie i jego otoczenie

Źródło: Zbiory własne

W badaniu ankietowym mieszkańcy zameldowani w rejonie miejskim nr 3 są zadowoleni z bardzo bliskiego miejsca zamieszkania względem śródmieścia i umiarkowanego dostępu do terenów zieleni, w tym parku. Dzieci korzystają chętnie z placu zabaw przy ul. Kobylińskiej i boiska sportowego. Mieszkańcy widzą również zmiany w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, np. wyremontowany szpital.

Mieszkańcy obszaru rewitalizacji wskazali również w ankiecie internetowej brakujące „rzeczy" w ich miejscu zamieszkania. Według nich, nie ma wciąż gęstej sieci dróg rowerowych i odpowiedniego stopnia nasycenia zieleni miejskiej, np. na Osiedlu Sikorskiego i w rejonie ulicy Floriańskiej. Na opisywanym terenie nie ma także dobrej oferty gastronomicznej - dostępu do restauracji i kawiarni. Społeczność lokalna odczuwa też trudności związane z dojazdem do placówek ochrony zdrowia. Oprócz tego, zdaniem osób miejscowych, brakuje miejsc parkingowych dla samochodów osobowych. Większość chodników i dróg wymaga również remontu, np. ulica Wiśniowa. Na Osiedlu Korczaka nie postawiono jeszcze stacji rowerowej. Ponadto kursuje zbyt mało pociągów z Krotoszyna do Poznania. Mieszkańcy chcieliby lepszej dostępności do terenów rekreacyjnych i sportowych, w tym siłowni zewnętrznych. Poza tym widzą potrzebę poprawy warunków bezpieczeństwa ulicznego, np. widocznych pasów dla pieszych. Obszar rewitalizacji, zgodnie z ich przekonaniem, cechuje się małą koncentracją placów zabaw dla dzieci. Co istotne, ankietowani akcentują słabo rozwinięty monitoring miejski i zbyt małą liczbę patroli policji. Wzdłuż ulic mogłaby być zamontowana większa liczba ławek i koszy na śmieci.

Potencjały, problemy i potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji – synteza szczegółowej diagnozy

W ramach syntezy szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji wyszczególniono w tabeli poniżej zaobserwowane w toku prac badawczych potencjały i problemy odnoszące się do obszaru rewitalizacji.

Tabela 30. Problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji

Zagadnienie	Problemy rozwojowe
Demografia	• depopulacja centrum miasta, szybsze tempo odpływu ludności na tle miasta Krotoszyna • niekorzystna struktura demograficzna w porównaniu do innych rejonów miejskich • starzenie się społeczeństwa
Ubóstwo i bezrobocie	• koncentracja negatywnych zjawisk związanych z ubóstwem ekonomicznym, bezrobociem, występowaniem innych problemów skutkujących sięganiem po pomoc społeczną
Bezpieczeństwo	• koncentracja zjawisk przestępczych • wysokie natężenie zdarzeń drogowych • niewystarczająco rozwinięty, zdaniem mieszkańców, monitoring miejski • niepożądane zjawiska w przestrzeni publicznej - dość częsty widok hałasujących grupek w porze nocnej, spożywanie alkoholu w miejscach publicznych
Rozwój osobisty, edukacja i czas wolny	• niezadawalające wyniki edukacyjne w szkołach podstawowych, szczególnie w ścisłym śródmieściu • uboga w ocenie mieszkańców oferta edukacyjnych zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży • w opinii mieszkańców niezadowalająca oferta miejsc typu ośrodki kultury, kluby osiedlowe, świetlice pozaszkolne, szczególnie poza ścisłym śródmieściem, w których dzieci mogą realizować swoje zainteresowania • w opinii mieszkańców brak miejsc w przestrzeni publicznej, w której można zrelaksować się lub uprawiać sport w wolnym czasie • zły stan techniczny niektórych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (hali sportowej CSiR, basenu odkrytego) • w opinii mieszkańców, szczególnie poza ścisłym śródmieściem, niewielka liczba organizowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych i inicjatyw społecznych adresowanych do społeczności lokalnej • w opinii mieszkańców niewystarczająca liczba miejsc służących integracji sąsiedzkiej
Aktywność społeczna	• niska frekwencja ludności w lokalnych wydarzeniach społeczno-kulturalnych • niskie zaangażowanie w sprawy lokalne – niska frekwencja w wyborach samorządowych
Przedsiębiorczość	• obserwowany spadek liczby podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji • niski poziom przedsiębiorczości w strefie rozwoju zabudowy mieszkaniowej blokowej • zdaniem ankietowanych niewielkie skupienie punktów usług gastronomicznych i małych sklepów nienależących do dużych sieci • w opinii społeczności lokalnej niewielka koncentracja zakładów rzemieślniczych

Infrastruktura transportowa	• zły stan techniczny, według opinii mieszkańców, chodników i pasa technicznego jezdni • brak miejsc parkingowych w niektórych rejonach miasta • niewielka koncentracja ścieżek rowerowych • zły stan techniczny budynku dworca kolejowego i jego otoczenia, brak infrastruktury parkingowej przy dworcu
Przestrzenie publiczne	• nisko oceniany sposób uporządkowania podwórzy kamienic • deficyt terenów zieleni miejskiej wśród zabudowy kamienicznej • otoczenie wielu budynków użyteczności publicznej wymagające uporządkowania • zły stan techniczny nawierzchni placu targowego i jego otoczenia, zaśmiecenie okolicy wynikające z funkcji handlowej
Stan zabudowy	• zły stan niektórych kamienic i obiektów powojskowych o dużej wartości architektonicznej • zły stan techniczny wielu budynków mieszkalnych będących w zasobach gminy, w tym wiele budynków o niskiej efektywności energetycznej • stosunkowo dużo liczba niszczejących nieużytkowanych budynków, w tym powojskowych • zły stan techniczny wielu budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług edukacyjnych, zdrowia, administracji publicznej oraz kultury
Środowisko	• zła jakość powietrza atmosferycznego wynikająca ze zjawiska niskiej emisji, której źródłem jest koncentracja w śródmieściu zabudowy ogrzewanej paliwami stałymi oraz duże natężenie ruchu pojazdów spalinowych • wysoka uciążliwość ruchu ulicznego

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji

Zagadnienie	Potencjały rozwojowe
Sytuacja społeczna i poczucie bezpieczeństwa	• deklarowane zadowolenie z życia w miejscu zamieszkania • spadek poziomu ubóstwa dochodowego i bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat • wysokie poczucie bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania
Więzi i inicjatywy społeczne	• silna identyfikacja z miejscem zamieszkania • utrzymywanie kontaktów międzysąsiedzkich
Edukacja i kultura	• duża koncentracja usług edukacyjnych i kulturalnych w śródmieściu
Potencjał gospodarczy	• duża koncentracja podmiotów gospodarczych, w tym handlu wielkopowierzchniowego, w strefie śródmiejskiej • popularne wśród mieszkańców i handlujących targowisko miejskie
Zieleń miejska	• wysoki stopień nasycenia zielenią miejską na obszarze rewitalizacji • położenie Parku im. Wojska Polskiego przy Rynku i Parku Dworcowego przy dworcu kolejowym • dobrze zagospodarowany teren zieleni przy błoniach wokół Jeziora Odrzykowskiego
Potencjał kulturowy	• dziedzictwo kulturowe – zachowany historyczny układ urbanistyczny śródmieścia • postępująca adaptacja zdegradowanych obiektów powojskowych na funkcje publiczne i mieszkaniowe
Infrastruktura transportowa	• funkcjonujący system wypożyczania rowerów typu rower miejski, miasteczko rowerowe • dogodna lokalizacja centrum miasta względem dworca kolejowego i autobusowego

Przestrzeń publiczna	• wysoko oceniana przestrzeń i ulice przed budynkami mieszkalnymi • kompleksowa odnowa Alei Powstańców Wielkopolskich • dostęp do wielkopowierzchniowych terenów zieleni i rekreacji o dużym potencjale do rozwoju funkcji społecznych, w tym kultury, edukacji, rekreacji i rozrywki • w opinii mieszkańców dobry sposób urządzenia terenów zieleni
Zagospodarowanie czasu wolnego	• dobry dostęp do obiektów sportowo-wypoczynkowych, w tym terenów wokół Jeziora Odrzykowskiego • potencjał terenu krotoszyńskich błoni do organizacji imprez masowych • spacery promenadą do Jeziora Odrzykowskiego • duża liczba miejsc w przestrzeni miejskiej, w której dzieci mogą spędzać czas na świeżym powietrzu
Stan zabudowy	• dobrze oceniana estetyka elewacji budynków mieszkalnych

Źródło: Opracowanie własne

Na podstawie zdiagnozowanych potencjałów i problemów rozwojowych określono potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji. Specyficzne potencjały i problemy tworzą wiązkę potrzeb rozwojowych, które następnie przełożą się na cele i kierunki działań.

Tabela 32. Potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji

Zagadnienie	Potrzeby rozwojowe
Demografia	• odwrócenie niekorzystnych trendów odpływu ludności • budowanie prawidłowej struktury wiekowej ludności, w tym wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym • przyspieszenie napływu ludzi młodych w wieku produkcyjnym • zabezpieczenie potrzeb starszej wiekowo ludności
Ubóstwo i bezrobocie	• przeciwdziałanie występowaniu przyczyn wykluczenia społecznego i zawodowego oraz skutkom problemów społecznych związanych z ubóstwem, bezrobociem i innymi powodami sięgania po pomoc społeczną przez mieszkańców • aktywizowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym • wsparcie psychologiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Bezpieczeństwo	• przeciwdziałanie przestępczości • rozwijanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego • przeciwdziałanie występowaniu niepożądanych zjawisk w przestrzeni miejskiej, które związane są z niszczeniem mienia, spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych, obecnością osób hałasujących
Rozwój osobisty, czas wolny, edukacja i kultura, obiekty usług publicznych, więzi, aktywność i inicjatywy społeczne	• poszerzanie oferty rozwoju osobistego i spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych • wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży szkolnej obszaru rewitalizacji • motywowanie dzieci i młodzieży szkolnej do nauki • poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych • wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży • rozwijanie infrastruktury usług społecznych, szczególnie edukacji, kultury i integracji społecznej, w tym adaptowanie zdegradowanych obiektów powojskowych na funkcje kultury • wykorzystanie silnego poczucia więzi i tożsamości lokalnej w rozwoju obszaru rewitalizacji • angażowanie mieszkańców w inicjatywy społeczne i działania kulturalne

	• wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w rozwijaniu oferty edukacyjnej i kulturalnej • poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
Przedsiębiorczość i potencjał gospodarczy	• wzmacnianie kompetencji zawodowych mieszkańców • wykorzystanie potencjału gospodarczego śródmieścia • wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców i powstawania firm • tworzenie zachęt do korzystania z usług firm zlokalizowanych w śródmieściu • modernizacja targowiska stanowiącego istotny potencjał gospodarczy i społeczny śródmieścia objętego rewitalizacją • wykorzystanie potencjału historycznej zabudowy i walorów architektonicznych do rozwoju funkcji turystycznych
Infrastruktura transportowa	• poprawa bezpieczeństwa użytkowników ruchu samochodowego, rowerowego i pieszego • modernizacja infrastruktury drogowej, w tym ciągów pieszych • równoważenie potrzeb różnych użytkowników ruchu • eliminowanie uciążliwości ruchu samochodowego • stworzenie centrum przesiadkowego przy dworcu kolejowym • tworzenie funkcjonalnych stref parkowania przy obiektach użyteczności publicznej
Przestrzenie publiczne i potencjał kulturowy	• tworzenie estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych w oparciu o potencjał architektonicznego dziedzictwa śródmieścia • rozwijanie terenów zieleni wśród zabudowy kamienicznej • tworzenie i uatrakcyjnianie funkcjonujących stref wypoczynku i rekreacji, w tym dla dzieci i młodzieży • zagospodarowanie i estetyzacja otoczenia budynków użyteczności publicznej, w tym szkół, budynków usług kultury, administracji i zdrowia • dostosowywanie przestrzeni publicznych i ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób, które doświadczają problemów w poruszaniu się • kompleksowa odnowa ulic podnosząca bezpieczeństwo użytkowników, ład przestrzenny i kreująca nowe funkcje śródmieścia
Stan zabudowy	• modernizacja i termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej • wymiana źródeł ogrzewania zasobów mieszkaniowych • ochrona, modernizacja i adaptacja pod funkcje administracyjne i społeczne powojskowej zabudowy śródmieścia • dostosowanie budynków do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych
Środowisko i dostęp do zieleni	• utrzymanie bogatego zasobu i rewaloryzacja terenów zieleni i rozwijanie bioróżnorodności w miejskiej przyrodzie • rozwiązanie problemu niskiej emisji • zwiększanie w przewozach udziału transportu alternatywnego

Źródło: Opracowanie własne

Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Wizja to zobrazowanie stanu docelowego, opis przyszłego wizerunku społeczno-gospodarczego i przestrzennego obszaru rewitalizowanego, stanowiący uzasadnienie doboru i tło oceny zasadności przyjętych celów strategicznych, które chce się osiągnąć realizując program rewitalizacji. Określona w GPR wizja jest kontynuacją oczekiwań mieszkańców wyrażonych w Lokalnym programie rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn na lata 2017-2023. W poprzednim okresie programowania rewitalizacji bardzo wiele postulatów udało się zrealizować, a w kolejnych latach będą one nadal wytyczną do działań na rzecz odnowy miejskiego obszaru rewitalizacji Krotoszyna.

Wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Postulat główny	**Obszar rewitalizacji Krotoszyna jest miejscem o szczególnych dla rozwoju gminy funkcjach integracji mieszkańców. W zlokalizowanych tu budynkach i przestrzeniach publicznych rozwijają się usługi kultury, polityki społecznej, ochrony zdrowia, rekreacji i edukacji. Jakość świadczonych usług jest wysoka, oferta aktywizacji społecznej rozbudowana i realizowana w atrakcyjnych warunkach.**
Sfera społeczna	Mieszkańcy obszaru śródmiejskiego Krotoszyna stanowią świadomą, zaangażowaną społecznie i obywatelsko społeczność. Liczne inicjatywy społeczne i programy aktywizacji zawodowej wspierane przez miasto pozwoliły ograniczyć zjawisko wykluczenia, bezrobocia i ubóstwa. Mieszkańcy całego obszaru rewitalizacji mają sposobność uczestniczenia w wielu wydarzeniach kulturalnych organizowanych m.in. przez Krotoszyński Ośrodek Kultury w zmodernizowanych i zaadaptowanych na funkcje kultury obiektach przy 56 Pułku Piechoty Wlkp. 18 i Kina 3D Przedwiośnie, w programach rozwoju osobistego i zawodowego realizowanych przez placówki wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe oraz Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych, a to wzmacnia ich kompetencje oraz poczucie wspólnotowości. Projekty edukacyjne realizowane przez placówki oświatowe doprowadziły do poprawy wyników edukacyjnych uczniów na wszystkich poziomach nauczania, a organizowane zajęcia dodatkowe pozwalają na rozwój pasji i umiejętności dzieci i młodzieży, budując tym samym kapitał ludzki na kolejne lata. Motywacja do pełnego włączenia społecznego osób zagrożonych dezaktywacją kształtowana jest w zróżnicowany sposób przez różne instytucje współpracujące ze sobą. Usługi kultury, rekreacji, sportu i edukacji wpływają na rozwój społeczny w sposób komplementarny i kompleksowy. Dostęp do wysokiej jakości usług medycznych, szczególnie związanych z profilaktyką oraz oferty sportowo-rekreacyjnej przekłada się na świadomość zdrowotną mieszkańców i ich aktywność ruchową. Szeroka oferta wydarzeń i zajęć kulturalno-artystycznych i sportowych pozwala na rozwój pasji i zdobywanie nowych zdolności przez osoby w każdym wieku. Uwrażliwienie na sprawy współobywateli oraz dbałość o otoczenie i wizerunek obszaru rewitalizacji wpływają na zmniejszenie przestępczości, wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy, a także silniejsze utożsamianie się z miejscem zamieszkania.

Sfera gospodarcza	W śródmieściu Krotoszyna powstają nowe firmy, a dotychczas funkcjonujące coraz lepiej prosperują. Atrakcyjne przestrzenie publiczne, doskonale zagospodarowana strefa integracji i aktywizacji społecznej w rejonie Alei Powstańców Wielkopolskich i Błoni krotoszyńskich, odnowione tereny zieleni, zmodernizowane centrum miasta, wyremontowane budynki użyteczności publicznej znacznie przyczyniają się do podniesienia atrakcyjności centrum miasta jako miejsca do inwestowania, robienia zakupów i korzystania z usług komercyjnych. Zmodernizowane targowisko miejskie przyciąga konsumentów i nowych przedsiębiorców, tworząc nie tylko przestrzeń do handlu, ale także integracji społecznej.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Przestrzeń historycznego centrum Krotoszyna z jej materialnymi dobrami kultury oraz infrastrukturą sportową i rekreacyjną to istotny potencjał miasta, który właściwie jest wykorzystywany. Przestrzeń ta tętni życiem miejskim. Odbywają się tu liczne imprezy kulturalne, rekreacyjne i sportowe. Z roku na rok przybywa mieszkańców użytkujących zmodernizowane przestrzenie i obiekty usług społecznych. Relatywnie największymi beneficjentami przemian stali się mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Obiekty i tereny o wysokich wartościach historycznych i kulturowych zostały objęte ochroną, zaadaptowane i udostępnione pod funkcje istotne dla mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz działających tu podmiotów gospodarczych. Prowadzone inwestycje realizowane są w sposób świadomy społecznie, co pozwala na stworzenie miejskiej infrastruktury przyjaznej osobom ze szczególnymi potrzebami, wpływając na poprawę jakości ich uczestnictwa w życiu społecznym. Ruch komunikacyjny w zwartej zabudowie śródmiejskiej został usprawniony i polepszył się standard techniczny ulic i ciągów pieszo-jezdnych. Substancja budowalna budynków mieszkalnych zlokalizowanych w śródmieściu, dzięki prowadzonym pracom remontowym i wymianie instalacji wewnętrznych znacząco się poprawiła. Przeprowadzone inwestycje w bazę materialną budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz infrastrukturę sieciową podniosły standard zamieszkania i jakość życia w rejonie krotoszyńskiego śródmieścia. Mieszkańcy mogą korzystać z nowoczesnego centrum przesiadkowego w rejonie dworca kolejowe, a transport, dzięki rozwojowi dróg rowerowych i ciągów pieszych jest bardziej zintegrowany.
Sfera środowiskowa	Prowadzone inwestycje infrastrukturalne i komunikacyjne przekładają się na zwiększenie efektywności energetycznej i środowiskowej. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym w zakresie energetyki i termomodernizacji, ograniczone zostało zjawisko niskiej emisji, a promocja ekologicznych form komunikacji pozwoliły ograniczyć indywidualny ruch kołowy w centrum miasta. Zieleń w centrum miasta jest uporządkowana, a liczne skwery i aleje uatrakcyjniają przestrzeń publiczną. Odnowione i zagospodarowane zespoły parkowe (Park im. Wojska Polskiego i Dworcowy oraz krotoszyński ogród sensoryczny, który powstał w rejonie dworca kolejowego) stanowią popularne miejsce spędzania wolnego czasu i rekreacji mieszkańców, stając się również turystyczną wizytówką miasta.

Cele rewitalizacji i kierunki działań

Cele rewitalizacji określają kierunek, w jakim należy zmierzać, aby osiągnąć zamierzoną wizję rewitalizacji. Mają one układ hierarchiczny – celowi głównemu przyporządkowano cele strategiczne. Z celów strategicznych wyprowadzane są kierunki działań. Konieczność określenia celów wynika z art. 15 ust. pkt 4 ustawy o rewitalizacji.

CEL 1. Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego obszaru rewitalizacji, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym

Kierunki działań celu 1.

- 1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań
- 1.2. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie osób starszych w środowisku lokalnym, podtrzymujących ich aktywność i samodzielność
- 1.3. Włączenie społeczne i zawodowe mieszkańców obszaru dotkniętych ubóstwem, długotrwałym bezrobociem i niską aktywnością społeczną
- 1.4. Aktywizacja kulturalna, sportowa i rekreacyjna mieszkańców obszaru rewitalizacji, integracja międzypokoleniowa i wzmocnienie wspólnoty gminnej
- 1.5. Rozwijanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego, w tym monitoringu miejskiego

CEL 2. Ożywianie gospodarcze obszaru rewitalizacji

Kierunki działań celu 2.

- 2.1. Podniesienie poziomu przedsiębiorczości mieszkańców śródmieścia Krotoszyna
- 2.2. Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju handlu targowiskowego
- 2.3. Wzmocnienie współpracy lokalnych przedsiębiorców z władzami samorządowymi i organizacjami społecznymi na rzecz rewitalizacji
- 2.4. Realizacja działań zwiększających atrakcyjność przestrzeni obszaru rewitalizacji dla turystów

CEL 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska

Kierunki działań celu 3.

- 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
- 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
- 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
- 3.4. Poprawa dostępu do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
- 3.5. Poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
- 3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego

- 3.7. Poprawa dostępności do miejsc parkingowych na obszarze rewitalizacji
- 3.8. Wykreowanie centrum zrównoważonego transportu miejskiego i ponadlokalnego wraz z funkcjami komplementarnymi w rejonie dworca kolejowego i autobusowego
- 3.9. Poprawa stanu technicznego, estetyki i funkcjonalności budynków mieszkalnych wraz z ich otoczeniem
- 3.10. Ochrona dziedzictwa kulturowego śródmieścia i jego adaptacja pod nowe funkcje publiczne i komercyjne

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych powinna doprowadzić do osiągnięcia zamierzonych celów. Przedsięwzięcia podstawowe zostały przypisane poszczególnym celom strategicznym i kierunkom działań, a następnie podzielone na podstawowe i uzupełniające. Przedsięwzięcia podstawowe tworzą działania, bez których realizacja celów programu rewitalizacji nie będzie możliwa, a obszary rewitalizacji nie będą w stanie wyjść z kryzysowej sytuacji. Pozostałe przedsięwzięcia obejmują działania dodatkowe, które mają wzmocnić interwencję. Ich realizacja jest również potrzebna dla osiągnięcia celów. Każde z przedsięwzięć podstawowych zostało powiązane z celem, który w pierwszej kolejności będzie realizować. Dodatkowo do wszystkich przedsięwzięć dopisano cele komplementarne, które pośrednio również będą realizowane przez dane przedsięwzięcie rewitalizacyjne. Tabela komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych w odniesieniu do celów została zaprezentowana w rozdziale „Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych".

Wymóg umieszczenia przedsięwzięć w programie rewitalizacji, a także ich zakres wynika z art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy o rewitalizacji. Poza wymienionymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, pożądane i zgodne z celami Programu są wszystkie przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji nie ujęte w niniejszym dokumencie. Jednocześnie muszą być logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji, przyczyniać się do rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej zdegradowanych obszarów, mieć na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów. Stanowią one istotne uzupełnienie przedsięwzięć ujętych w Programie i warunek pełnego powodzenia procesu rewitalizacji.

Wszystkie przedsięwzięcia, w zależności od specyfiki, uwzględniają potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, w tym przede wszystkim osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet w ciąży, rodziców z wózkami. Zaplanowane przedsięwzięcia zostały wskazane w procesie przygotowania GPR. Zostały zaproponowane przez partnerów społecznych i gospodarczych, w tym przez organizacje pozarządowe oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji, a także przez pracowników administracji samorządowej Krotoszyna, w tym jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. Sposób włączenia interesariuszy rewitalizacji w proces został opisany w rozdziale „Uspołecznienie".

Wiele przedsięwzięć infrastrukturalnych zawiera opisy działań społecznych, które będą realizowane po zakończeniu inwestycji. Do przedsięwzięć tych należą w szczególności:

- Dzień Pustej Sali – nie tylko raz w roku,
- Montessoriański, edukacyjny zakątek,
- Krotoszyński ogród sensoryczny,
- Rewaloryzacja Parku im. Wojska Polskiego w Krotoszynie,
- JAK – Jednostka Aktywności Krotoszyn w Krotoszyńskim Ośrodku Kultury – działania aktywizujące społeczność lokalną,
- Modernizacja budynku Kina Przedwiośnie w Krotoszynie wraz z wykonaniem termomodernizacji oraz dostosowaniem budynku do obecnych przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych,
- Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie oraz terenu przyszkolnego,
- Modernizacja terenu oraz budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 8 w Krotoszynie,
- Poligon sprawności i tężyzny fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia Krotoszyna,

- Przystosowanie basenu odkrytego przy ul. Ogrodowskiego 8 do wykorzystania przez szerszą grupę mieszkańców.

W tabeli poniżej zamieszczono zestawienie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w podziale na cele Programu.

Tabela 33. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych w podziale na cele rewitalizacji

Nr	Tytuł przedsięwzięcia	Wnioskodawca	Realizator
Cel 1. Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego obszaru rewitalizacji, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym			
P.1.	Dzień Pustej Sali – nie tylko raz w roku	Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie	Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie
P.2.	Montessoriański, edukacyjny zakątek	Katarzyna Papierska	Edukacja Montessori Katarzyna Papierska, Fundacja Montessori i kropka
P.3.	Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
Cel 2. Ożywianie gospodarcze obszaru rewitalizacji			
P.4.	Modernizacja targowiska miejskiego w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska			
P.5.	Krotoszyński ogród sensoryczny	Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych	Miasto i Gmina Krotoszyn, Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
P.6.	Rewaloryzacja Parku im. Wojska Polskiego w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
P.7.	Rewaloryzacja Parku Dworcowego w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
P.8.	Odnowienie elewacji w budynkach nr 1 i nr 3 (w części należącej do powiatu) Starostwa Powiatowego w Krotoszynie oraz montaż windy w budynku nr 1	Powiat Krotoszyński	Starostwo Powiatowe w Krotoszynie
P.9.	JAK – Jednostka Aktywności Krotoszyn w Krotoszyńskim Ośrodku Kultury – działania aktywizujące społeczność lokalną	Krotoszyński Ośrodek Kultury	Krotoszyński Ośrodek Kultury
P.10.	Modernizacja budynku Kina Przedwiośnie w Krotoszynie wraz z wykonaniem termomodernizacji oraz dostosowaniem budynku do obecnych przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych	Krotoszyński Ośrodek Kultury	Krotoszyński Ośrodek Kultury
P.11.	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie oraz terenu przyszkolnego	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
P.12.	Modernizacja terenu oraz budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 8 w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Powiat Krotoszyński, Miasto i Gmina Krotoszyn
P.13.	Zagospodarowanie terenu wraz z remontem ogrodzenia wokół kompleksu budynków I Liceum	Powiat Krotoszyński/I Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja w Krotoszynie	I Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja w Krotoszynie

	Ogólnokształcącego im. H. Kołłątaja w Krotoszynie		
P.14.	Poligon sprawności i tężyzny fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia Krotoszyna	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Wojska Polskiego w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn
P.15.	Modernizacja terenu przy Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
P.16.	Modernizacja układu drogowego w rejonie ul. Podgórnej, Poprzecznej i Woskowej w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn
P.17.	Przebudowa ulicy Kościuszki w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
P.18.	Przebudowa ulicy Piastowskiej w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
P.19.	Przebudowa powiatowego odcinka ulicy Zdunowskiej w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
P.20.	Modernizacja budynku Szpitala Powiatowego w Krotoszynie przy ul. Bolewskiego na Zakład Opiekuńczo–Leczniczy i Zakład Opieki Paliatywnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Powiat Krotoszyński, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie	Powiat Krotoszyński, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie
P.21.	Przystosowanie basenu odkrytego przy ul. Ogrodowskiego 8 do wykorzystania przez szerszą grupę mieszkańców	Centrum Sportu I Rekreacji „Wodnik" Spółka z o.o. w Krotoszynie	Centrum Sportu I Rekreacji „Wodnik" Spółka z o.o. w Krotoszynie
P.22.	Modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.
P.23.	Modernizacja terenu przy dworcu kolejowym w Krotoszynie	Miasto i Gmina Krotoszyn	Miasto i Gmina Krotoszyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wnioskodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Szczegółowe opisy przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych

Numer przedsięwzięcia	P.1.
Tytuł przedsięwzięcia	Dzień Pustej Sali – nie tylko raz w roku *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego obszaru rewitalizacji, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań
Wnioskodawca	Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie
Realizator	Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Aktualnie przedszkole posiada za mało urządzeń zabawowych - ławeczek i stołów piknikowych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, aby na terenie placówki organizować projekty typu Dzień Pustej Sali adresowane dla wszystkich dzieci uczęszczających do placówki. Przedszkole wdraża w życie ideę integracji, która propaguje wspólną edukację dzieci: zdrowych i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Dzieci zdrowe uczą się dostrzegania w środowisku osób z niepełnosprawnością i poznają ich potrzeby. W naturalny sposób akceptują odmienność, nabierają gotowość niesienia pomocy i uczą się skuteczności form współpracy. Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi nabierają pewności siebie, zyskują poczucie przynależności do grupy i mają zapewnione właściwe warunki rozwoju psychoruchowego. Realizacja projektu będzie promowała zdrowy styl życia i budowała postawy przyjazne przyrodzie. Dzieci zostaną pobudzone do aktywności ruchowej i poznawczej w naturalnym otoczeniu, a poprzez obserwację i badanie przyrody, odkrywały będą mądrość jej praw, uczyły się korzystać z jej zasobów dla własnego zdrowia i zaspokojenia potrzeb w racjonalny i bezpieczny sposób. Podstawową formą aktywności dziecka stanie się zabawa, w której tkwi ogromny potencjał rozwojowy. Realizacja projektu Dzień Pustej Sali umożliwi dzieciom zdobywanie różnorodnych doświadczeń, rozwijanie uzdolnień i sprawności, wyrównywanie różnic edukacyjnych, kształtowanie prawidłowych relacji społecznych i postaw proekologicznych.
Zakres przedsięwzięcia	Dzieci powinny rozwijać się w wielu sferach. Zadbanie o fizyczną sprawność jest jedną z kwestii, którą przedszkole powinno zapewnić poprzez zachęcanie do zabawy na świeżym powietrzu, również dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nowe wyposażone miejsce rekreacji nie będzie dostępne powszechnie. Z obiektu będą mogły korzystać dzieci z oddziałów przedszkolnych przy osiedlu Korczaka i Sikorskiego w godzinach pracy przedszkola, w tym w okresie wakacji. Strefa I - strefa ruchowa: wyposażona zostanie w ściankę wspinaczkową, zjeżdżalnię i linę do podciągania dla rozwoju integracji sensorycznej, która odgrywa bardzo ważną rolę, ponieważ nie dość, że jest ona bardzo ciekawa i interesująca dla dzieci, to ponadto stanowi dla nich prawdziwe wyzwanie. Oprócz tego, że ścianka pozwala na wspinaczkę, to wymusza od dzieci planowanie ruchu, żaden z nich nie może być przypadkowy. Ściankę można pokonać tylko i wyłączne poprzez planowane swoich kroków. Dróg prowadzonych do sukcesu może być wiele. Do zainstalowania w/w

	urządzeń wykorzystane zostanie naturalne ukształtowanie terenu - skarpy na placu przy budynku przedszkola. Urządzenia te są przeznaczone w szczególności dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Strefa II - strefa relaksu: będzie składać się z zielonej czytelni - donic z trawami, leżakami, ławkami. W tej części placówki odbędą się zajęcia edukacyjne i relaksacyjne: czytanie bajek, rozwiązywanie zagadek, słuchanie muzyki relaksacyjnej, wsłuchiwanie się w odgłosy przyrody (szum traw), itp. Strefa III - pikniku: zostanie wyposażona w stoły piknikowe przeznaczone dla dzieci w celu spożywania posiłków typu obiad, podwieczorek, spożywanie warzyw i owoców. Najmłodsi mogą brać tu udział w grach planszowych i układankach.
Szczegółowa lokalizacja	Przedszkole nr 7 z Oddziałami Integracyjnymi w Krotoszynie, os. J. Korczaka 10, miasto Krotoszyn
Szacowana wartość [zł]	20 500,00 PLN
Środki publiczne [zł]	20 500,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.] - 1
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystająca z modernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [osoby/rok] - 160
Okres realizacji	2024

Numer przedsięwzięcia	P.2.
Tytuł przedsięwzięcia	Montessoriański, edukacyjny zakątek *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego obszaru rewitalizacji, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.1. Rozwijanie usług wspierających funkcjonowanie i rozwój dzieci i młodzieży m.in. poprzez stworzenie miejsc, w których dzieci i młodzież mogą otrzymać wsparcie edukacyjne, psychologiczne oraz możliwość rozwoju zainteresowań

Wnioskodawca	Katarzyna Papierska
Realizator	Edukacja Montessori Katarzyna Papierska, Fundacja Montessori i kropka
Uzasadnienie realizacji	Obecnie na terenie planowanej inwestycji mieści się żłobek i przedszkole, w którym odbywają się zajęcia edukacyjne w ramach zajęć szkolnej edukacji domowej. Część terenu działki nr 1761/2 pozostaje dalej niezagospodarowana. Obszar został dobrze zazieleniony. Brakuje jednak odpowiednio zagospodarowanej przestrzeni, z której korzystać będą dorośli i dzieci przebywające tu w każdej porze roku, poznając roślinność, budowę i cykle jej rozwoju. Mur rozdzielający teren inwestycji z Liceum Ogólnokształcącym wymaga uzupełnienia ubytków i poprawy wizualnej. Obiekt stanowić będzie edukacyjne wsparcie dla dzieci i dorosłych w poznawaniu historii i ważnych momentów w życiu człowieka. Ściana budynków graniczących z terenem inwestycji należąca do budynków Urzędu Miasta w Krotoszynie powinna być poddana odświeżeniu i zagospodarowaniu. Planowane działania pozwolą zamienić jej obecny stan w edukacyjną platformę wizualną, uczącą nazw roślin i zwierząt. Zmiana sposobu użytkowania budynku przy ul. Kołłątaja 3, umożliwi adaptację poddasza i stworzenie miejsca dodatkowej działalności prowadzonych na terenie inwestycji działań edukacyjnych (m.in.: rozszerzenie oferty o zajęcia popołudniowe, systematyczne zajęcia w ramach szkolnej edukacji domowej, prowadzenie szkoleń edukacyjnych dla dorosłych). Wszystkie zaplanowane działania dadzą możliwość wykorzystania terenu do celów edukacyjnych. W projekcie należy uwzględnić poprawę komunikacji parkingowej oraz uatrakcyjnienie miejsca pod względem edukacyjnym (ogródek cztery pory roku, wielkie lekcje, mural edukacyjny). W ramach projektu planuje się wykorzystać w pełni potencjał miejsca, w którym jest dużo zieleni i powierzchni do zagospodarowania.
Zakres przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się rozbudowę oraz nadbudowę i przebudowę budynku mieszkalnego wraz ze zmianą sposobu użytkowania na budynek usług oświatowych. Zakres rozbudowy obiektu obejmuje dobudowę w głębi działki dwukondygnacyjnego skrzydła budynku z pomieszczeniami lekcyjnymi oraz niezbędnym zapleczem sanitarnym. Projekt zakłada montaż windy – w postaci dźwigu osobowego obsługującego również istniejący budynek, który zostanie nadbudowany, przebudowany i zmieniony w sposobie użytkowania. Istniejący budynek zostanie nadbudowany (poprzez zmianę konstrukcji dachu) oraz przebudowany pod kątem zmiany sposobu użytkowania na lokal usług oświatowych. Projektowana rozbudowa i istniejący budynek po nadbudowie i przebudowie będzie stanowił funkcjonalnie spójną całość. Szczegółowy zakres projektu obejmuje: • stworzenie nowoczesnego centrum edukacyjnego, skupiającego dzieci, młodzież i dorosłych, które poszukują alternatywnych sposobów edukacji, • nadbudowę budynku mieszkalnego poprzez adaptację pomieszczenia na poddaszu, w którym przewiduje się organizację szkoleń i warsztatów dla dorosłych (w projektowanej lokalizacji mieści się siedziba firmy szkoleniowej i ośrodek szkoleniowy Polskiego Instytutu Montessori), • rozbudowę budynku, w który znajduje się żłobek i przedszkole, o nowe pomieszczenia do prowadzenia indywidualnej terapii logopedycznej, rehabilitacyjnej, diagnostyki, konsultacji, wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i wsparcia rodziny (poszerzenie oferty edukacyjnej o nowe terapie), • przebudowę budynku mieszkalnego, dostosowując go do obecnych standardów dla osób z niepełnosprawnością, wytycznych przeciwpożarowych i sanitarnych, w którym prowadzone będą systematyczne codzienne zajęcia dla uczniów przez 4 godziny w dni robocze w okresie roku szkolnego, kształcących się w pozaszkolnych formach edukacji (w formie szkolnej edukacji domowej) oraz zajęcia popołudniowe, szkolenia (24/rok), konsultacje (70/ rok),

	• utworzenie edukacyjnej przestrzeni w plenerze na murowanym płacie, oddzielającym teren od Liceum Ogólnokształcącego, gdzie planuje się wielkie montesoriańskich lekcje - edukacja przez działanie, • zagospodarowanie terenu zielonego jako żywej lekcji przyrody (poprzez stworzenie ogrodu cztery pory roku), • zagospodarowanie muru graniczącego z Urzędem Miasta i Gminy (należącego do UMiG) jako muralu edukacyjnego o tematyce przyrodniczej (na temat rodzaju ptaków, roślin, nazw drzew, itp.).
Szczegółowa lokalizacja	miasto Krotoszyn, ul. Kołłątaja 3 (nr działki 1761/2), ul. Kołłątaja 3a (nr działki 1761/1)
Szacowana wartość [zł]	8 190 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	6 890 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	1 300 000,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba zorganizowanych zajęć edukacyjnych/warsztatów [szt./rok] – 24 • Liczba zorganizowanych szkoleń [szt./rok] – 24 • Liczba zorganizowanych konsultacji [szt./rok] - 70 • Liczba obiektów kultury objętych wsparciem [szt.] - 2 • Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] - 0,35 • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] - 820 • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.] - 2
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów [osoby/rok] - 150 • Liczba uczestników zajęć edukacyjnych/warsztatów [szt./rok] - 150 • Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.] - 7 • Liczba nowo utworzonych miejsc pracy [EPC] - 5
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.3.
Tytuł przedsięwzięcia	**Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna**
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 1. Rozwój kapitału społecznego i intelektualnego obszaru rewitalizacji, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i zawodowym
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 1.5. Rozwijanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego, w tym monitoringu miejskiego
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Celem projektu jest rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego w otoczeniu dróg publicznych i gminnych obiektów użyteczności publicznej w granicach obszaru rewitalizacji. Inwestycja ta wspomoże pracę policji i straży miejskiej w ograniczaniu i zwiększeniu wykrywalności wykroczeń i przestępstw w centrum Krotoszyna.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres projektu obejmuje montaż kamer z zasilaniem i połączeniem światłowodowym z punktami dozoru.
Szczegółowa lokalizacja	cały obszar rewitalizacji
Szacowana wartość [zł]	3 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	3 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba nowo zamontowanych kamer monitoringu wizyjnego [szt.] – do oszacowania
Wskaźnik rezultatu	• Długość ulic, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – do oszacowania w trakcie realizacji przedsięwzięcia
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.4.
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja targowiska miejskiego w Krotoszynie *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 2. Ożywianie gospodarcze obszaru rewitalizacji
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 2.2. Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju handlu targowiskowego
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Targowisko miejskie jest ważną przestrzenią publiczną wpływającą na procesy integracyjne ludności między sobą i identyfikujące z miejscem zamieszkania. Targowisko to nie tylko obiekt wymiany handlowej, ale również miejsce przekazywania informacji i rozmów pomiędzy sprzedającymi a klientami. Celem przedsięwzięcia jest Dostosowanie targowiska miejskiego do zielono-niebieskiej transformacji miast oraz nadanie miejscu dodatkowych funkcji społecznych i funkcjonalnych.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres projektu obejmuje modernizację obecnego targowiska miejskiego poprzez budowę nowej wiaty targowej wyposażonej w panele fotowoltaiczne, odwodnienie terenu wraz z budową zbiornika retencyjnego, którego zadaniem będzie magazynowanie wody w okresach jej nadmiaru i umożliwienie wykorzystania jej w czasie niedoboru. W ramach zadania zakłada się także wykonanie nowej nawierzchni – niestwarzającej barier dla osób z niepełnosprawnościami czy seniorów, ale także dla lokalnych handlowców. Nawierzchnię pod wiatą, by wykorzystywać ją również jako miejsce rekreacji, zamierza się odpowiednio kolorystycznie oznaczyć by stworzyć zbiór gier dla dzieci. W ramach projektu zakłada się także powstanie zielonych miejsc parkingowych na terenie ok 0,4 ha w południowej części działki, stanowiących dodatkowe tereny zielone. Dookoła nowopowstałej wiaty targowej zakłada się nasadzenie zieleni niskiej i średniej oraz zainstalowanie elementów małej infrastruktury w postaci kombinacji ławek, aby poza docelową funkcją handlową teren pełnił również szeroko pojęte funkcje społeczne. W dni targowe (wtorek i piątek) targowisko wykorzystywane będzie przez lokalnych handlowców, natomiast w pozostałe dni, by w pełni wykorzystywać powstały obiekt, odbywać się mogą ,,sąsiedzkie wymiany" organizowane przez lokalne rady osiedli przy współpracy z Miastem i Gminą Krotoszyn, czy wystawy rzemiosła lokalnego. Ponadto miejsce może służyć jako teren wykorzystywany do organizacji różnego rodzaju wydarzeń zapewniając dogodną lokalizację, miejsca postojowe a nawet zadaszenie, w razie niekorzystnych warunków atmosferycznych.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Targowa, miasto Krotoszyn
Szacowana wartość [zł]	8 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	8 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba zmodernizowanych targowisk [szt.] – 1

	• Powierzchnia nowych lub zmodernizowanych zielonych miejsc parkingowych [ha] – 0,4
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 10 000
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.5.
Tytuł przedsięwzięcia	**Krotoszyński ogród sensoryczny** *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
Wnioskodawca	Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn, Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
Uzasadnienie realizacji	Obszar rewitalizacji jest miejscem, w którym mieszkają grupy społeczne szczególnie narażone lub dotknięte wykluczeniem społecznym i nie potrafiące się integrować. Sytuacja, w której się znajdują, uniemożliwia lub ogranicza uczestnictwo w życiu społecznym. Grupy te są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne oraz pozbawione są możliwości uczestnictwa w życiu miasta. Poza tym obserwuje się wiele problemów środowiskowych, takich jak: • odpływ mieszkańców, • znaczny udział osób w wieku do 17 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców - 16,49% w stosunku do 17,74% dla miasta Krotoszyna, • niewielką liczbę podmiotów gospodarczych w odniesieniu do centralnej części miasta, • silne procesy starzenia się populacji [współczynnik starości demograficznej, obrazujący relację liczby ludności w starszym wieku (60 i więcej) do ogólnej liczby ludności, który osiągnął aż 32,17%, przy średniej dla miasta wynoszącej 26,9%], • dość duży udział osób korzystających z pomocy społecznej, • wysoki udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności (1,85%), w tym aż 57,29% osób pozostających długotrwale bez zatrudnienia, • niską aktywność i zaangażowanie w życie społeczne, • deficyt miejsc przeznaczonych do aktywności społecznej (brak dostępu do przestrzeni publicznej rekreacyjno-wypoczynkowej). Na problemy środowiskowe i deficyty odpowiada zaproponowane przedsięwzięcie pn. Krotoszyński Ogród Sensoryczny. Projekt łączy działania integracyjne z rozwojowymi i wprowadza grupy społeczne w działania rekreacyjno-wypoczynkowe w nowo stworzonej przestrzeni zielonej na obszarze rewitalizacji. Zakłada on działania integracyjne, a także włączenie wymienionych grup społecznych w działania społeczne, itp. Przedsięwzięcie pozwoli na zintegrowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji, ograniczenie niewłaściwych zachowań społecznych poprzez aktywizację społeczną i ożywienie tej części miasta. Przyczyni się również do rozwiązania lub

	złagodzenia problemów społecznych, co w znacznym stopniu będzie mieć wpływ na stworzenie środowiska stymulującego prawidłowy, wszechstronny rozwój. A przestrzeń publiczna zyska nową jakość na miarę XXI wieku i stanowić będzie miejsce godne reprezentowania i nabierania doświadczeń do tworzenia w innych częściach miasta ogrodów sensorycznych, np. przy przedszkolach, szkołach. Celem projektu jest przekształcenie niezagospodarowanego terenu zieleni przy dworcu PKP w Krotoszynie w ogród sensoryczny, pełniący funkcję sensoryczną, rekreacyjną i wypoczynkową. Wnętrze ogrodowe podzielone będzie na strefy dedykowane poszczególnym zmysłom: słuch, smak, dotyk, zapach (węch), wzrok. W części ogrodu poświęconej słuchowi nasadzone zostaną rośliny, które wydają dźwięki, a uzupełnienie stanowić ma miniaturowa fontanna, dzwonki wietrzne wykonane z różnych materiałów. Strefa smaku przeznaczona jest dla roślin jadalnych. W strefie dotyku będą posadzone rośliny o różnych fakturach i kształtach, a doznań dotykowych dostarczą również zaprojektowane specjalnie materiały o rozmaitej fakturze, np. drobny piasek, szyszki, otoczaki, kora itp. Strefa zapachu będzie miejscem dla roślin aromatycznych. Na rabacie poświęconej wzrokowi zostaną nasadzone rośliny zachwycające różnorodnymi kolorami, fakturami, rozmiarami i pokrojem. W strefie tej powstanie też ścieżka bosych stóp, wypełniona materiałami o zróżnicowanej fakturze jak np. drobny piasek, szyszki, otoczaki, kora itp. Ogród zostanie wzbogacony w małą architekturę, typową dla ogrodów sensorycznych, funkcjonalną i dostosowaną do potrzeb użytkowników, tworząc tym samym przytulną przestrzeń integracyjną. Aby zapewnić bezpieczeństwo teren będzie oświetlony przy wykorzystaniu lamp lub systemu z możliwością sterowania światłem. W ramach projektu przewiduje się zainstalowanie monitoringu. PProjekt zakłada również wykonanie przyłącza wodno-kanalizacyjnego. Na terenie ogrodu zostanie wyznaczona część z przeznaczeniem pod miejsca do grillowania. Wnioskodawca proponuje tu dwa stanowiska z kamiennymi grillami połączonymi z pergolami, przy których zostaną nasadzone roślinny pnące. Przy stanowiskach grillowych zlokalizowana będzie zadaszona altana, która pozwoli na integrację społeczną bez względu na warunki pogodowe (np. schronienie przed słońcem lub opadami). W ramach projektu zostanie wykonana ozdobna tablica informacyjna z nazwą ogrodu (witacz) i regulaminem korzystania. Działania zakładają stworzenie logo ogrodu, będące częścią identyfikacji niniejszego miejsca. Nowo wybudowany ogród sensoryczny stanie się atrakcyjnym, silnym i rozpoznawalnym elementem w pejzażu współczesnego Krotoszyna, miejscem intensywnej stymulacji zmysłów. Przestrzeń ta będzie wolna od czynników wywołujących stres, jak i pełna ładu oraz harmonii, w której mieszkańcy pragną przebywać jak najczęściej. Projekt przyczyni się również do poprawy jakości życia społeczności, w szczególności seniorów, osób z niepełnosprawnością i najmłodszych z obszaru rewitalizacji. Projekt doprowadzi do postulowanego w dokumencie przekształcenia wybranego obszaru w teren zielony czynny, gdzie realizowane będą usługi o charakterze publicznym w zakresie infrastruktury społecznej. Bardzo ważnym celem dla tego rodzaju przedsięwzięcia jest także jego funkcja prospołeczna. Ważną rolę odgrywa aktywność bierna, czyli wspólny wypoczynek w odpowiednio zaaranżowanych warunkach i aktywność czynna - wspólne działania, takie jak pielęgnacja, sianie, sadzenie, uprawa ogrodu, itd. Ze względów prawnych nie zawsze jest to możliwe. Tak przygotowane miejsce umożliwi spełnienie istniejących ambicji społecznych, da możliwość współudziału mieszkańców w kreowaniu środowiska, a dodatkowo tego rodzaju ogród wpisuje się w działania terapeutyczne wykorzystując roślinność i strukturę ogrodu w leczeniu i zapobieganiu różnego rodzaju schorzeniom, zwłaszcza w aspekcie chorób cywilizacyjnych. Ogród stanowić będzie ważnym miejscem integracji społecznej różnych środowisk, relaksu i poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego, przestrzenią do nawiązywania

	kontaktu z przyrodą i miejscem spędzania wolnego czasu. Będzie uzupełnieniem form rehabilitacji i profilaktyki zdrowotnej osób w różnym wieku. Projekt przyczyni się także do kształtowania wrażliwości, budowania kapitału społecznego i jednocześnie minimalizowania rozmiarów wykluczenia społecznego.
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje następujące elementy: • sporządzenie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dot. zagospodarowania terenu zielonego na ogród sensoryczny wraz z małą architekturą (opracowanie mapy dla celów projektowych, inwentaryzację zieleni, przygotowanie projektu ogrodu sensorycznego: wytyczenie obszarów zieleni zorganizowanej, ścieżki antypoślizgowe dostosowane do poruszania się osób z niepełnosprawnością, np. osób niepełnosprawnych ruchowo poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz dla osób z dysfunkcjami wzrokowymi, i nawierzchni antypoślizgowych, zaprojektowanie małej architektury i roślinności), • realizację robót przygotowawczych, w tym wytyczenie geodezyjne w terenie, wyrównanie terenu, przemieszczenie ziemi, nawiezienie ziemi urodzajnej, wywóz i utylizacja nadmiaru urobku oraz inne konieczne prace, • wykonanie przyłączy infrastruktury technicznej: energetycznych i wodno-kanalizacyjnych, • wykonanie instalacji elektrycznych dla projektowanego oświetlenia terenu, w tym opraw iluminacyjnych zieleni, • zamontowanie systemu nawodnienia terenów zielonych, • wytyczenie nawierzchni utwardzonych wraz z obrzeżem dojść z ciągów pieszych, • wykonanie nawierzchni bezpiecznych ścieżek sensorycznych ogrodu o różnych nawierzchniach, np. mineralno-żywicznych Hanse Grand, żwirowo-gliniastych ścieżek, • budowę altany i dwóch stanowisk z kamiennymi grillami, • budowę toalety dostosowanej do potrzeb osób o ograniczonej możliwości poruszania się, • zamontowanie monitoringu, • realizację kompozycji krajobrazowych i nasadzeń roślinnych, podzielonej na strefy dedykowane poszczególnym zmysłom: ogród słuchu i dotyku, połączonych ze sobą tzw. ścieżką bosych stóp, ogród smaku, ogród zapachu, ogród wzroku, • zakup i montaż elementów małej architektury: ławek, koszy na śmieci, małego domku ogrodowego do przechowywania m.in. sprzętu, narzędzi czy drewna, tablic informacyjnych, zegara słonecznego, wiatromierza, dendrofona, skrzyni pod warzywnik (zioła), różnego rodzaju dekoracje przyciągające uwagę spacerujących i inne elementy typowe dla ogrodu sensorycznego, • zakup i montaż ozdobnej tablicy informacyjnej z nazwą ogrodu (witacz), • stworzenie logo i regulaminu korzystania z ogrodu sensorycznego, • utworzenie miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych, • wykonanie inwentaryzacji geodezyjnej powykonawczej.
Szczegółowa lokalizacja	Miasto Krotoszyn Rejon nr 3 - rejon Konstytucji 3 Maja i Fabrycznej. Teren objęty projektem znajduje się w Krotoszynie, ul. Kolejowa a ul. Konstytucji 3 Maja - na odcinku pomiędzy dworem PKP a dworcem PKS. Obszar ten stanowi działka o numerach ewidencyjnych 735/19 obręb ewidencyjny 0001.
Szacowana wartość [zł]	985 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	985 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia terenów zieleni objętych odnową [ha] – 0,1185
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – do oszacowania

	• Odsetek terenów zieleni poddanych odnowie w zieleni miejskiej ogółem [%] – 0,72
Okres realizacji	2024-2030

Numer przedsięwzięcia	P.6.
Tytuł przedsięwzięcia	**Rewaloryzacja Parku im. Wojska Polskiego w Krotoszynie** *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Na terenie parku rosną stare drzewa, dlatego zachodzi potrzeba uzupełniania nowych nasadzeń zieleni parkowej. Obecne ławki wymagają częstych napraw (widać pękające deski i podstawy ławek). Styl obecnych ławek nie wpisuje się w charakter założeń parku. Cześć ścieżek została zniszczona, a część z nich wymaga uregulowania ich przebiegu. Na opisywanym terenie przebiegają nieuporządkowane ścieżki, utworzone przez osoby korzystające z parku. Celem przedsięwzięcia jest odnowa i poprawa estetyki terenów zieleni parkowej wraz z utworzeniem miejsc spotkań i wypoczynku dla mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn. Stworzenie nowych miejsc do rekreacji i wypoczynku (w tym amfiteatru) ma przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności terenu. Na terenie amfiteatru przewiduje się szeroki zakres działalności, m.in. kulturalno-oświatową, sportowo-rekreacyjną oraz edukacyjną (koncerty, organizacja imprez okolicznościowych, zajęcia edukacyjne itp.) przy współpracy z takimi podmiotami jak: ośrodek kultury, szkoły, przedszkola, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia. Na obecną chwilę nie ma zaplanowanych stałych wydarzeń.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres projektu obejmuje następujące elementy: • nowe nasadzenia drzew i krzewów (zagospodarowanie kwateru), • wymianę i montaż elementów małej architektury, tj. ławek i koszy na śmieci, • odnowę ścieżek parkowych, • montaż oświetlenia parkowego, • stworzenie miejsc do rekreacji i wypoczynku, np. altany, • budowę amfiteatru.
Szczegółowa lokalizacja	Park im. Wojska Polskiego w Krotoszynie, dz. nr 1698/7
Szacowana wartość [zł]	5 000 000,00 PLN

Środki publiczne [zł]	5 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia terenów zieleni objętych odnową [ha] – 8,00
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 10 000 • Odsetek terenów zieleni poddanych odnowie w zieleni miejskiej ogółem [%] -4,88
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.7.
Tytuł przedsięwzięcia	Rewaloryzacja Parku Dworcowego w Krotoszynie *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.1. Odnowa i zagospodarowanie terenów zieleni jako funkcjonalnych, śródmiejskich przestrzeni wypoczynku, integracji, aktywizacji społecznej i prowadzenia zdrowego stylu życia
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Znaczną część Parku Dworcowego porasta stary drzewostan i dlatego zachodzi potrzeba uzupełnienia nasadzeń. Z uwagi na pękające deski i ich podstawy istniejące ławki wymagają częstych napraw. Celem przedsięwzięcia jest odnowa i poprawa estetyki terenów zieleni parkowej wraz z utworzeniem miejsc spotkań i wypoczynku dla mieszkańców Miasta i Gminy Krotoszyn. Budowa nowych ścieżek, nowe nasadzenia oraz stworzenie dodatkowych miejsc do rekreacji i wypoczynku przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności terenu i zachęcenia mieszkańców do relaksu na łonie natury.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres projektu obejmuje: • nowe nasadzenia drzew i krzewów, • wymianę i montaż elementów małej architektury, tj. ławek, koszy na śmieci, • budowę ścieżek parkowych i placu zabaw dla psów, • utworzenie parku linowego, • stworzenie miejsc do rekreacji i wypoczynku, np. altany, • montaż oświetlenia parkowego.
Szczegółowa lokalizacja	Park Dworcowy, miasto Krotoszyn, nr działki 737/11
Szacowana wartość [zł]	3 000 000,00
Środki publiczne [zł]	3 000 000,00
Środki prywatne [zł]	0,00
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia terenów zieleni objętych odnową [ha] – 2,50
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 7 000 • Odsetek terenów zieleni poddanych odnowie w zieleni miejskiej ogółem [%] – 1,52
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.8.
Tytuł przedsięwzięcia	**Odnowienie elewacji w budynkach nr 1 i nr 3 (w części należącej do powiatu) Starostwa Powiatowego w Krotoszynie oraz montaż windy w budynku nr 1** *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
Wnioskodawca	Powiat Krotoszyński
Realizator	Starostwo Powiatowe w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Budynki nr 1 i nr 3 są częścią dawnego kompleksu garnizonowego (koszary im. M. Langiewicza – pocz. XX wieku). Wchodzą w skład układu urbanistycznego miasta Krotoszyna wpisanego do rejestru zabytków nr 692/WLKP/2 decyzją nr WD 4151/3056/50R/2007/2008 z dnia 14 sierpnia 2008r. Od 1998 r. stanowią siedzibę Starostwa Powiatowego w Krotoszynie. Z uwagi na brak środków w budynkach wykonywano dotychczas tylko niezbędne prace remontowe. W budynku nr 1 wymieniono dach i zaadaptowano sale na pomieszczenia biurowe. W budynek nr 3 zagospodarowano pomieszczenia i wykonano remont dachu. Elewacja budynku nr 1 oraz nr 3 wymaga jednak uzupełnienia (ze względu odpadające fragmenty) oraz nowego pokrycia (ostatnie remonty przeprowadzono tu w latach 80. XX w). Budynek nr 1 wraz z budynkiem nr 2, w którym wyremontowano dach oraz odnowiono elewację, stanowią siedzibę główną Starostwa. Obiekty te zlokalizowane są w wjeździe na teren dawnej jednostki. Budynek nr 3,zlokalizowany u zbiegu ulic 56 Pułku Piechoty Wlkp. oraz Młyńskiej, stanowi zewnętrzny element kompleksu powojskowego. Renowacja ww. obiektów stanowić więc będzie istotny element działań rewitalizacyjnych terenów powojskowych. Umożliwi też kolejne etapy realizacji tego przedsięwzięcia, w tym zagospodarowanie przyległych terenów poprzez umiejscowienie elementów zieleni, wyznaczenie parkingów, poprawę funkcjonalności dróg wewnętrznych. Celem projektu jest poprawa jakości obsługi mieszkańców powiatu, z uwzględnieniem osób ze szczególnymi potrzebami oraz zapewnienie im bezpieczeństwa w obrębie budynku instytucji. Realizacja projektu ma na celu poprawę wizerunku powiatu poprzez przeprowadzone odnowienie elewacji budynku nr 1 w latach 2024–2030 i elewacji budynku nr 3 (części) oraz montaż windy w budynku nr 1, będących częścią siedziby Starostwa Powiatowego w Krotoszynie.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres prac obejmie modernizację dwóch obiektów - budynku nr 1 oraz część budynku nr 3, stanowiących własność Powiatu Krotoszyńskiego. W budynku nr 1 planuje się montaż windy od strony wejścia głównego. Obecnie opracowywana jest koncepcja, która przewiduje adaptację części pomieszczeń w nim na szyb windy. Dźwig osobowy zapewni m.in. osobom o szczególnych potrzebach dostępność do Wydziału Edukacji, Wydziału Kultury i Sportu, Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami oraz Architektury i Budownictwa. Ponadto w ramach przedsięwzięcia zakłada się odnowienie elewacji budynku. W budynku nr 3 planuje

	się odnowienie części elewacji budynku, która stanowi siedzibę Starostwa. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy estetyki i funkcjonalności budynku użyteczności publicznej wchodzącego w skład kompleksu budynków dawnej jednostki wojskowej.
Szczegółowa lokalizacja	miasto Krotoszyn, ul. 56 Pułku Piechoty Wlkp. 8 i 10 – budynki nr 1 oraz nr 3
Szacowana wartość [zł]	1 500 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	1 500 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [szt.] - 2
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych budynków lub ich części [osoby/rok] – 4 800
Okres realizacji	2024-2030

Numer przedsięwzięcia	P.9.
Tytuł przedsięwzięcia	JAK – Jednostka Aktywności Krotoszyn w Krotoszyńskim Ośrodku Kultury – działania aktywizujące społeczność lokalną *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
Wnioskodawca	Krotoszyński Ośrodek Kultury
Realizator	Krotoszyński Ośrodek Kultury
Uzasadnienie realizacji	W chwili obecnej Krotoszyński Ośrodek Kultury nie dysponuje uniwersalnym pomieszczeniem przeznaczonym do realizacji działań kulturalnych i społecznych. Posiada jedynie dużą salę kinową na 357 stacjonarnych miejsc, niedostosowaną do organizacji tego typu wydarzeń w sposób ciągły. Budynek po byłym klubie żołnierskim obecnie pozostaje niezagospodarowany i nieużytkowany. Projekt ma na celu stworzenie wysoce funkcjonalnego ośrodka kulturalno-społecznego, służącego lokalnej społeczności i organizacji pozarządowym. Główne założenia projektu to: • poprawa jakości i zwiększenie dostępności do usług publicznych, w tym instytucji kultury – włączenie społeczne poprzez kulturę osób wykluczonych, • zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej, • nabycie lub zwiększenie umiejętności społecznych i obywatelskich, • wzrost liczby wydarzeń kulturalno-społecznych na obszarze rewitalizacji,

	• integracja i pobudzenie aktywności mieszkańców, firm i organizacji pozarządowych – wzrost udziału mieszkańców obszaru rewitalizacji w sektorze kultury, w tym licznych wydarzeniach, • stworzenie warunków do rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, • organizacja wydarzeń o zasięgu ponadlokalnym, • wzrost liczby odbiorców w stosunku do lat poprzednich, • zwiększenie zasięgu oddziaływania Krotoszyńskiego Ośrodka Kultury, • poszerzanie działalności programowej na rzecz młodej widowni i edukacji kulturalnej, • długofalowa poprawa warunków funkcjonowania Ośrodka poprzez rozszerzenie i podniesienie jakości oferty kultury, • zaspokojenie zapotrzebowania na usługi kulturalne oferowane w ramach działalności nowej sali widowiskowej, • skuteczne wspieranie wszelkich projektów kulturalnych i artystycznych społeczności lokalnej i inicjatyw obywatelskich.
Zakres przedsięwzięcia	Realizacja projektu przyczyni się do odnowy zdegradowanych fizycznie, społecznie i gospodarczo obszarów na skutek przebudowy obiektu po byłym klubie żołnierskim w celu stworzenia Jednostki Aktywności Krotoszyn. Działania to będzie miało na celu rozwiązanie istniejących problemów na całym obszarze oraz poprawę dostępności dóbr i usług kulturalno-społecznych dla mieszkańców Krotoszyna i całego regionu Wielkopolski. Dzięki powstałej Jednostce Aktywności Krotoszyn możliwe będzie udostępnienie sali organizacjom pozarządowym w celu integracji społecznej lokalnej (wystawy, spotkania, konferencje, warsztaty). Obiekt zostanie udostępniony również lokalnym zespołom muzycznym i orkiestrze (Krotoszyńskiej Orkiestrze Dętej dla 35 osób) i zespołom tanecznym (Zespołowi tańca Ludowego Krotoszanie dla 120 osób). Nową funkcją budynku po byłej jednostce wojskowej ma być Jednostka Aktywności Krotoszyn – wysoce wyspecjalizowany ośrodek kulturalno-społeczny z salą widowiskową oraz sceną. Sala posiadać będzie ruchome ścianki działowe umożliwiające podział sali na mniejsze pomieszczenia. Rozwiązania techniczne, dotyczące łatwego uzyskania wielofunkcyjności pomieszczeń, dają możliwość, w krótkim czasie i z dużą łatwością, adaptacji pomieszczenia do realizacji różnorodnych form aktywności (od sali amfiteatralnej na 240 miejsc do płaskiej sali na 400 osób). Sala posiada możliwość zmiany konfiguracji pomieszczeń przez wolnostojące ścianki działkowe, włącznie z dźwiękoszczelną, mobilną ścianą działową dzielącą główną salę na dwie sale niezależne. Na antresoli przewidziano możliwość podziału całości przestrzeni na mniejsze pomieszczenia. Każda część sali przystosowana będzie do osób z niepełnosprawnościami.
Szczegółowa lokalizacja	Krotoszyński Ośrodek Kultury, ul. 56 Pułku Piechoty Wlkp. 18, miasto Krotoszyn
Szacowana wartość [zł]	5 500 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	5 500 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba obiektów kultury objętych wsparciem [szt.] – 1 • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.] - 1
Wskaźnik rezultatu	• Liczba zorganizowanych wydarzeń [szt./rok] – 50 • Liczba osób korzystających z obiektów kultury objętych wsparciem [osoby/rok] – 18 000
Okres realizacji	2024-2026

Numer przedsięwzięcia	P.10.
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja budynku Kina Przedwiośnie w Krotoszynie wraz z wykonaniem termomodernizacji oraz dostosowaniem budynku do obecnych przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych

	 Zbiory własne
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych
Wnioskodawca	Krotoszyński Ośrodek Kultury
Realizator	Krotoszyński Ośrodek Kultury
Uzasadnienie realizacji	Stan techniczny budynku Kina Przedmieście ocenia się jako zadawalający. Jednakże wciąż obiekt wymaga zmiany instalacji CO i wentylacji, ocieplenia dachu i dostosowania obiektu do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami. Sama estetyka obiektu nie została pozytywnie oceniana. W 2012 r. pomieszczenia w budynku zostały zmodernizowane, lecz posiadają przestarzałą infrastrukturę. Obiekt znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej. Główne założenia projektu to: • poprawa funkcjonowania i estetyki obiektu użyteczności publicznej, • podjęcie działań na rzecz wzrostu liczby widzów korzystających z kina, • zwiększenie zasięgu oddziaływania kina, • długofalowa poprawy warunków funkcjonowania kina. Sala będzie służyła do emitowania seansów filmowych dla mieszkańców miasta i gminy. Dodatkowo odbywać się będą tam spotkania z seniorami. Zostaną zorganizowane festiwale dla seniorów, np. „Aktywny senior". Poradnia Psychologiczno-pedagogiczna prowadzić będzie w niej seanse dla młodzieży z pogadankami. Wnioskodawca planuje inicjonowanie spektakli teatralnych grup teatralnych działających w gminie, koncerty i inne wydarzenia artystyczne.
Zakres przedsięwzięcia	Zadanie polega na poprawie warunków funkcjonowania Krotoszyńskiego Ośrodka Kultury. Jego zakres obejmuje wymianę instalacji CO, instalacji sanitarnej, instalacji elektrycznej, wentylacji mechanicznej, klimatyzacji, termoizolację i uszczelnienie dachu (w tym włazy), dostosowanie do osób z niepełnosprawnościami. Obiekt będzie odpowiednio dostosowany do aktualnych przepisów przeciwpożarowych, BHP i innych przepisów dotyczących obiektów tego typu. Na I i II piętrze przewiduje się wyremontowanie wszystkich pomieszczeń. W ramach projektu planuje się remont połaci dachu. Na parterze zakłada się remont komunikacji i klatki schodowej, korytarza, WC męskiego, WC damskiego, WC dla osób niepełnosprawnych, składu opału, kotłowni, pomieszczeń socjalnych, wentylatorni, garażu, wiatrołapu. W sali projekcyjnej planuje się modernizację sali, wymianę c.o., klimatyzacji, oświetlenia i wentylacji.
Szczegółowa lokalizacja	Kino Przedwiośnie 3d, Al. Powstańców Wlkp. 18, miasto Krotoszyn
Szacowana wartość [zł]	6 165 569,35 PLN
Środki publiczne [zł]	6 165 569,35 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba obiektów kultury objętych wsparciem [szt.] - 1 • Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.] - 1
Wskaźnik rezultatu	• Liczba zorganizowanych wydarzeń [szt./rok] - 50 • Liczba zorganizowanych seansów [szt./ rok] - 1 800

	• Liczba osób korzystających z obiektów kultury objętych wsparciem [osoby/rok] - 41 600
Okres realizacji	2024-2026

Numer przedsięwzięcia	P.11.
Tytuł przedsięwzięcia	**Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie oraz terenu przyszkolnego** *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.3. Remonty i modernizacje budynków użyteczności publicznej, w tym budynków usług administracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych Kierunek 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Obiekt jest budynkiem wolnostojącym, czterokondygnacyjnym z poddaszem nieużytkowym, podpiwniczonym wykonanym w technologii tradycyjnej. Rok budowy przypada ok. 1920 r. Jego powierzchnia użytkowa wynosi 4191 m². Realizacja przedsięwzięcia ma na celu wykonanie modernizacji budynku Szkoły Podstawowej nr 5 zlokalizowanego przy ul. Zdunowskiej 83 w Krotoszynie. Działanie te przyczyni się przywrócenia pierwotnego wyglądu obiektu. Szkoła zyska dodatkowe niezbędne sale lekcyjne. Przedsięwzięcie zostanie wykonane zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi i przeciwpożarowymi. Projekt zakłada poprawę funkcjonalności i estetyki terenu przy szkole poprzez odnowę terenów zieleni i doposażenie przestrzeni w elementy infrastruktury rekreacyjnej i pieszej. Modernizacja Szkoły przyczyni się do poprawy oferty kulturalnej w obszarze rewitalizacji. W odnowionej auli szkolnej, która posiada wyjątkową architekturę, będą odbywać się wydarzenia kulturalne, w tym m.in. koncerty organizowane przez inne instytucje kulturalne i edukacyjne (np. Państwową Szkołę Muzyczną I stopnia w Krotoszynie). Aula posłuży również na spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami, a także będzie udostępniana na potrzeby spotkań realizowanych przez organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Gminy Krotoszyn. Szkoła udostępnia również swoje obiekty sportowe na potrzeby organizacji lokalnych rozgrywek sportowych młodzieży. Odnowiony teren zieleni przy szkole zostanie przeznaczony pod ogólnodostępną przestrzeń edukacyjną i rekreacyjną. Odnowione pomieszczenia w

	szkole mogą posłużyć również do realizacji innych działań społecznych wynikających z potrzeb obszaru rewitalizacji.
Zakres przedsięwzięcia	**Przedsięwzięcie składa się z dwóch projektów.** **1. Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie** W ramach realizacji zadania planuje się modernizację obiektu polegającą m.in. na: wymianie instalacji elektrycznej, zamontowaniu instalacji detekcji i sygnalizacji pożaru, przeprowadzeniu robót murarskich, posadzkowych, tynkarskich, stolarskich, sanitarnych i wykończeniowych oraz pracach konserwatorskich i restauratorskich, w tym odrestaurowaniu niszczejących detali architektonicznych. **2. Modernizacja terenu przy Szkole Podstawowej nr 5 w Krotoszynie** W ramach przedsięwzięcia planuje się remont murowanego ogrodzenia, częściowe utwardzenie terenu oraz zagospodarowanie terenów zielonych, w tym wykonanie nasadzeń, oraz montaż elementów małej architektury.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Zdunowska 83, 63-700 Krotoszyn, obręb Krotoszyn, nr działki 2127/3
Szacowana wartość [zł]	1. **Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie** - 9 500 000,00 PLN 2. **Modernizacja terenu przy Szkole Podstawowej nr 5 w Krotoszynie** - 1 500 000,00 PLN Łącznie: 11 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	1. **Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie** - 9 500 000,00 PLN 2. **Modernizacja terenu przy Szkole Podstawowej nr 5 w Krotoszynie** - 1 500 000,00 PLN Łącznie: 11 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba wspartych obiektów, w których realizowane są usługi edukacyjne [szt.] - 1 • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] – 4191 • Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] – 0,40
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych budynków lub ich części [osoby/rok] – 450 • Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 450
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.12.
Tytuł przedsięwzięcia	**Modernizacja terenu oraz budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 8 w Krotoszynie**

	 Zbiory własne
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej Kierunek 3.5. Poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Powiat Krotoszyński, Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Szkoła Podstawowa nr 8 im. Marii Skłodowskiej-Curie to największa szkoła podstawowa w Krotoszynie. Budynek szkoły usytuowany jest przy ul. 23 Stycznia oraz ul. Masłowskiego. Otaczają ją lokalne osiedla tj. Os Szarych Szeregów, Os. Korczaka, Os. Sikorskiego i pobliskie Os. Dąbrowskiego. Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków bezpieczeństwa w zakresie ruchu samochodowego i pieszych przy Szkole Podstawowej nr 8 w Krotoszynie oraz zwiększenie dostępu do infrastruktury sportowej uczniów i mieszkańców obszaru rewitalizacji. Realizacja projekty przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa w zakresie komunikacji pojazdów i ruchu pieszych, dochodząc do budynku szkoły oraz przejścia na boisko sportowe. Z wydzielonych stanowisk postojowych skorzystają zarówno pracownicy placówki oświatowej, jak również rodzice dowożący dzieci do szkoły. Ważną potrzebą jest również wybudowanie w przyszłości nowej hali sportowej przy szkole. Inwestycja ta będzie planowana i realizowana pod warunkiem zabezpieczenia środków finansowych.
Zakres przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia przewiduje się wykonanie nowej nawierzchni jezdni końcowego odcinka ulicy Masłowskiego, z wydzieleniem na jej skraju mini-ronda do zawracania pojazdów, ustanowienia nowych stanowisk postojowych oraz położenie nowych płyt chodnikowych. Projekt zakłada montaż oświetlenia ulicznego oraz zagospodarowanie terenu zieleni i umiejscowienie elementów małej architektury. Przedsięwzięcie obejmuje zwiększenie liczby miejsc parkingowych i uporządkowanie terenów zielonych. Przedmiotem przedsięwzięcia będzie także budowa hali sportowej przy szkole mieszcząca boisko wielofunkcyjne o wymiarach 25x40 m. Szkoła Podstawowa nr 8 w Krotoszynie zorganizuje wspólnie z Radą Osiedla nr 5 „Biesiadę sąsiedzką”, na której zaprezentują swój dorobek artystyczny mieszkańcy. W wyniku tych działań nastąpi aktywizacja i integracja społeczeństwa lokalnego. Szkoła zorganizuje również Festyn Rodzinny, podczas którego uczniowie i mieszkańcy zaprezentują swój dorobek artystyczny. W trakcie festynu odbędzie się część sportowo-rekreacyjna (turniej piłki nożnej dla najmłodszych oraz Bieg Ósemkowicza). Obszar ten oraz nowy obiekt sportowy będą także wykorzystane jako teren i infrastruktura rekreacji i wypoczynku dla lokalnej społeczności. Plac zabaw

	oraz plenerowa siłownia wraz z otaczającym terenem zieleni będą znakomitym miejscem do regeneracji sił i wypoczynku. Teren ten będzie także miejscem przeznaczonym na aktywny wypoczynek podczas przerw śródlekcyjnych przez uczniów szkoły. Zagospodarowany teren stanie się bezpieczną oazą dla uczniów korzystających podczas lekcji wychowania fizycznego z boiska wielofunkcyjnego oraz podczas organizowanych na tym obiekcie zawodów sportowych. Poprzez uregulowanie miejsc parkingowych przy ul. Masłowskiego mieszkańcy lokalnych osiedli będą mogli w pełni bezpiecznie korzystać z boiska sportowego, nowej hali sportowej i tym samym rozwijać swoje zainteresowania i pasje sportowe (wakacyjna liga piłki nożnej, liga koszykówki 3x3). Teren wokół szkoły będzie służył także jako miejsce wystaw plenerowych oraz warsztatów na świeżym powietrzu dla społeczności szkolnej i lokalnej. To spowoduje aktywizację mieszkańców, rozwinie ich kreatywność oraz pobudzi do działań artystycznych na rzecz rozwoju i integracji lokalnego społeczeństwa. Dzięki zamontowaniu stojaków na rowery uczniowie zostaną wdrożeni do działań proekologicznych, które z kolei zostaną przeniesione na grunt swoich rodzin (rezygnacja z poruszania się samochodami na rzecz zwiększenie poruszania się rowerami). Obszar wokół szkoły stanie się bardziej dostępny dla osób z niepełnosprawnościami (nowe płyty chodnikowe). Realizacja inwestycji spowoduje łatwiejszy dojazd do szkoły i boiska wielofunkcyjnego (parkingi oraz odpowiednio szeroka jezdnia dojazdowa z rondem do zawracania). Nowo wybudowana hala sportowa znacznie poprawi dostępność do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Szkoła współpracuje z wieloma klubami sportowymi, które będą mogły organizować zajęcia na nowym obiekcie. Z hali będą mogli korzystać także mieszkańcy obszaru rewitalizacji w ramach amatorskich zajęć sportowych i rekreacyjnych.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Masłowskiego, miasto Krotoszyn, obręb Krotoszyn, nr działki 908/5, 908/2, 909/9, 907/2, 906/2, 905/1, 905/26, 904/1, 906/1, 907/1, 908/4, 909/1, 821/1, 909/3
Szacowana wartość [zł]	12 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	12 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] – 0,25 • Liczba nowych lub zmodernizowanych miejsc parkingowych [szt.] – do oszacowania • Powierzchnia nowo wybudowanej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej [m^2] – 1300
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 650 • Liczba osób korzystających z nowo wybudowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [osoby/rok] – 1500
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.13.
Tytuł przedsięwzięcia	**Zagospodarowanie terenu wraz z remontem ogrodzenia wokół kompleksu budynków I Liceum Ogólnokształcącego im. H. Kołłątaja w Krotoszynie**

	 Zbiory własne
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
Wnioskodawca	Powiat Krotoszyński, I Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja w Krotoszynie
Realizator	I Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Budynek I Liceum Ogólnokształcącym w Krotoszynie to jeden z bardziej reprezentacyjnych obiektów w mieście Krotoszynie. W I LO w latach 2023 – 2024 realizowana jest inwestycja polegająca na przebudowie wadliwie do tej pory funkcjonującej kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Ze względów finansowych po wykonaniu tych prac nastąpi tylko częściowe zagospodarowanie terenu niwelujące skutki inwestycji. Ma opisywanym terenie wykonane zostaną tylko niezbędne prace. Działania te nie wystarczą, aby poprawić funkcjonalność i estetykę otoczenia zabytkowego budynku I LO. Liceum udostępnia swe pomieszczenia (w tym reprezentacyjną aulę) na obchody świąt narodowych, wydarzenia kulturalne i lokalne. Brak odpowiedniej infrastruktury zewnętrznej ogranicza znacząco liczbę uczestników tych wydarzeń. Sytuacja ta wpływa także na zakłócenie dobrostanu mieszkańców. Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie dostępności obiektów znajdujących się w budynku I Liceum Ogólnokształcącego w Krotoszynie oraz kompleksowe zagospodarowanie terenu wokół kompleksu obiektów szkolnych.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres prac obejmuje położenie powierzchni utwardzonych (lub modernizację istniejących) oraz kompleksową odnowę ogrodzenia (bramy kute, montaż przęseł). Modernizacja ta polegać ma m.in. na wymianie nawierzchni parkingu wraz z drogą wewnętrzną w cz. północnej kompleksu oraz ciągu pieszo-jezdnego w części południowej. Inwestycja pozwoli na zwiększenie dostępności szkoły poprzez organizację komunikacji wewnętrznej (pieszej i samochodowej), wyznaczenie miejsc parkingowych, aranżację przestrzeni zielonych oraz poprawę bezpieczeństwa użytkowników (uczniów, nauczycieli, rodziców, mieszkańców korzystających z obiektów sportowych szkoły, itp.).
Szczegółowa lokalizacja	miasto Krotoszyn, ul. Kołłątaja 1
Szacowana wartość [zł]	2 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	2 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.] – 1 • Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] – 3,3 • Liczba nowych lub zmodernizowanych miejsc parkingowych [szt.] – 20

Wskaźnik rezultatu	• Liczba zorganizowanych wydarzeń – 10 • Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 2000
Okres realizacji	2024–2027

Numer przedsięwzięcia	P.14.
Tytuł przedsięwzięcia	**Poligon sprawności i tężyzny fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia Krotoszyna** *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
Wnioskodawca	Szkoła Podstawowa nr 4 im. Wojska Polskiego w Krotoszynie
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Głównym celem projektu jest zagospodarowanie terenu boiska szkolnego, tak aby mogło być wykorzystane przez najmłodsze dzieci od lat 3 do lat 9 z okolicznych osiedli mieszkaniowych do aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu podczas przerw śródlekcyjnych, po zajęciach szkolnych oraz w dni wolne od nauki. Wnioskodawca zakłada organizowanie cyklicznych zajęć pozalekcyjnych przez nauczycieli oraz osoby zaproszone przez szkołę w celu promowania aktywności fizycznej wśród najmłodszych, np. podczas corocznego „Pikniku z Patronem Szkoły – Wojskiem Polskim". W ramach projektu przewiduje się zamontowanie całodobowego monitoringu (systemu kamer), który da możliwość pełnego wykorzystania terenu po zajęciach dydaktycznych przez rodziców z dziećmi. Projekt stanowi uzupełnienie oferty rekreacyjnej Krotoszyna. Budowa tego obiektu przyczyni się do zmniejszenia niebezpiecznych zdarzeń, kolizji oraz przejawów agresywnych zachowań podczas przerw między lekcjami szkolnymi. Zapewne poprawiłaby się satysfakcja z pobytu w szkole wśród dzieci. Nowo powstała baza rekreacyjna byłaby realnym wsparciem dla działań szkoły promującej kształtowanie pożądanych postaw prozdrowotnych w oparciu o aktywność fizyczną. Wyposażenie obiektu i jego charakter doskonale wpisywałby się w wartości związane z patronem szkoły - Wojskiem Polskim na osnowie. Istotnym elementem staje się również dziecięca potrzeba eksploracji nowych przestrzeni oraz naturalne potrzeby rozwojowe uczniów klas najmłodszych. Szkoła może zyskać atrakcyjną infrastrukturę rekreacyjno-sportową. Obiekt i jego wyposażenie będzie uzupełnieniem oferty placówki. szkolnej Projekt wpisze się w koncepcję budowy miasta przyjaznego mieszkańcom.
Zakres przedsięwzięcia	Zakres przedsięwzięcia obejmuje stworzenie bezpiecznego placu zabaw o wymiarach 12 m x 20 m o nazwie Poligon sprawności fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia. W ramach projektu planuje się zagospodarowanie terenu i wyposażenie go w urządzenia do bezpiecznych zabaw, ćwiczeń sprawnościowych oraz zręcznościowych typu: zwierzęta na sprężynach, tzw. bujaki, huśtawki, zjeżdżalnie, podesty, miniskałkę wspinaczkową, labirynty, domki, kompleks urządzeń linowych typu pajęczyna, wieża wspinaczkowa z lin. Podłoże będzie wsparte nawierzchnią zabezpieczoną tartanem. Projekt zakłada montaż

	urządzeń zabawowych dla dzieci w różnych grupach wiekowych, tj. od 3 lat do 9 lat. W ramach projektu zakłada się wyznaczone alejki, przy których rozmieszczone zostaną ławki dla opiekunów dzieci korzystających z placu zabaw. Plac zabaw zostanie ogrodzony siatką, np. panelową.
Szczegółowa lokalizacja	dziedziniec Szkoły Podstawowej nr 4 im. Wojska Polskiego w Krotoszynie, fragment terenu od strony ulicy Sienkiewicza i budynków Wspólnoty Mieszkaniowej nr 161, nr działek: 1126/4, 1745, 1746
Szacowana wartość [zł]	190 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	190 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.] - 1
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [osoby/rok] – do oszacowania
Okres realizacji	2024-2030

Numer przedsięwzięcia	P.15.
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja terenu przy Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.2. Modernizacja oraz poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni publicznych, w tym uporządkowanie i poprawa funkcjonalności otoczenia budynków użyteczności publicznej i zabudowy mieszkaniowej
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Celem przedsięwzięcia jest adaptacja terenu zlokalizowanego przy bibliotece wraz z nadaniem mu nowych funkcji oraz poprawa jakości korzystania z infrastruktury zlokalizowanej w pobliżu Biblioteki Publicznej oraz tamtejszych placówek medycznych. Przedsięwzięcie zniweluje większość niedogodności związanych z użytkowaniem terenu. Wyeliminowany zostanie problem zalewania powierzchni placu oraz poprawi się estetyka otoczenia biblioteki, które zyska nową funkcję społeczną. Zagospodarowanie przedmiotowego terenu pozwoli osobom korzystającym z oferty biblioteki oraz placówek medycznych na wygodne i bezpieczne korzystanie z nowopowstałej infrastruktury. Zwiększy się również dostępność obiektu dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.
Zakres przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia planuje się wykonanie nowej nawierzchni powierzchni parkingowej, odwodnienie do kanalizacji deszczowej, montaż oświetlenia ulicznego, wyznaczenie miejsc postojowych i drogi dojazdowej oraz zagospodarowanie zieleni przy parkingu. Przy obiekcie zostanie wytyczonych ok. 28 nowych miejsc parkingowych. Projekt zakłada przebudowę 17 miejsc parkingowych. W ramach przedsięwzięcia zaplanowano modernizację terenu przy Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie wraz z nadaniem mu nowych funkcji.

	Zakłada się stworzenie przyjaznej przestrzeni pozbawionej barier architektonicznych poprzez wykonanie nowej nawierzchni, odwodnienie terenu wraz z budową zbiornika retencyjnego z włączeniem do kanalizacji deszczowej, oświetlenia ulicznego, uporządkowania miejsc parkingowych oraz drogi dojazdowej do biblioteki. W ramach przedsięwzięcia zakłada się także zagospodarować niewykorzystany teren za biblioteką, nadając mu nową funkcję poprzez stworzenie ,,ogrodu społecznego", w którego uprawę zaangażowani mogą zostać podopieczni Dziennego Domu Seniora w Krotoszynie oraz dzieci biorące udział w półkoloniach organizowanych przez bibliotekę. Do podlewania upraw wykorzystywana może być deszczówka zgromadzona w nowopowstałym zbiorniku retencyjnym. Stworzenie ,,ogrodu społecznego" może stanowić mini projekt łączący działanie o charakterze miękkim z drobną inwestycją – wpisując się w idee grantów. Utworzenie ,,ogrodu społecznego" w centrum miasta podniesie atrakcyjność terenu. Wśród zlokalizowanych w pobliżu zabudowań (bloki, galeria) znajdzie się kwartał zieleni umożliwiający spędzanie wolnego czasu na powietrzu. Idea zaangażowania w działania seniorów dodatkowo przyczyni się do wzrostu poczucia przynależności do lokalnej społeczności i bycia potrzebnym. Dla seniorów czy dzieci mieszkających w blokach/kamienicach będzie to ciekawa forma spędzania czasu, a także edukacji przyrodniczej. Projekt zakładający stworzenie ,,ogrodu społecznego" ma szansę stać się uzupełnieniem istniejącego już Skweru D-O-M: Działamy-Odpoczywamy-Motywujemy, który służy jako przestrzeń do spędzania wolnego czasu, integracji międzypokoleniowej, zwiększenia aktywności fizycznej i społecznej seniorów oraz aktywizacji społeczności lokalnej.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Benicka 9, miasto Krotoszyn, dz. nr 953/12, 962/7, 953/3
Szacowana wartość [zł]	1 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	1 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] – 0,20
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni publicznych [osoby/rok] – 10 000
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.16.
Tytuł przedsięwzięcia	**Modernizacja układu drogowego w rejonie ul. Podgórnej, Poprzecznej i Woskowej w Krotoszynie** *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska

Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Zdegradowana tkanka miejska, brak ładu przestrzennego w centrum miasta oraz niekorzystne warunki bytowe osób zamieszkujących obszar rewitalizacji wpływają na wykluczenie społeczne. Celem projektu jest odnowa tkanki miejskiej służąca poprawie bezpieczeństwa w zakresie ruchu drogowego i ładu przestrzennego. Kompleksowa przebudowa ul. Podgórnej, Poprzecznej oraz Woskowej wpłynie pozytywnie na pobudzenie gospodarcze w tej części miasta oraz zwiększenie integracji mieszkańców i aktywności lokalnej. W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi poprawa ładu przestrzennego w tej części śródmieścia.
Zakres przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia zakłada się: • przebudowę nawierzchni na kostkę i płyty kamienne wzdłuż ul. Podgórnej, Poprzecznej i Woskowej, • zmianę układ funkcjonalnego ulic, • przebudowę 12 miejsc parkingowych, • przebudowę sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Podgórna (dz. nr 1208), ul. Poprzeczna (dz. nr 1189), ul. Woskowa (dz. nr 1205/1) w Krotoszynie
Szacowana wartość [zł]	10 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	10 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] – 0,126 • Długość wybudowanych/ przebudowanych dróg [m] – 222 • Liczba nowych lub zmodernizowanych miejsc parkingowych [szt.] – 12
Wskaźnik rezultatu	• Długość ulic, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – 222
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.17.
Tytuł przedsięwzięcia	Przebudowa ulicy Kościuszki w Krotoszynie *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego
Wnioskodawca	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
Realizator	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Ulica Kościuszki w Krotoszynie posiada starą, spękaną nawierzchnię bitumiczną, co powoduje duży hałas i zmniejsza komfort zamieszkania. Chodniki wykonano z kostki betonowej. Ze względu na swój wiek posiadają ubytki i nierówności, co stwarza

	potencjalne zagrożenie zarówno dla dzieci przemieszczających się do pobliskich przedszkoli i szkół, jak i dla osób starszych. Kanalizacja deszczowa staje się wyeksploatowana, pojawiają się częste awarie sieci. Ulica Kościuszki znajduje się w strefie konserwatora zbytków. Dlatego też modernizacja musi być również dostosowana do otaczających ją ulic i Rynku. Celem projektu jest poprawa funkcjonalności i estetyki ciągów komunikacyjnych wzdłuż ulicy Kościuszki wraz z modernizacją sieci kanalizacji odprowadzającej wody deszczowe.
Zakres przedsięwzięcia	Projektowana inwestycja obejmuje wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej o szerokości 5,5 m na długości ca 314 mb, remont chodników o szerokości 2,5 m oraz wymianę kanalizacji deszczowej.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Kościuszki w mieście Krotoszynie
Szacowana wartość [zł]	3 500 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	3 500 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Długość wybudowanych/przebudowanych dróg [m] – 310
Wskaźnik rezultatu	• Długość ulic, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] - 310
Okres realizacji	2025-2030

Numer przedsięwzięcia	P.18.
Tytuł przedsięwzięcia	Przebudowa ulicy Piastowskiej w Krotoszynie *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego
Wnioskodawca	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
Realizator	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Ulica Piastowska w Krotoszynie posiada starą, spękaną nawierzchnie bitumiczną. Stan ten powoduje duże odczucie hałasu komunikacyjnego przez mieszkańców i obniża komfort zamieszkania. Chodniki są wykonane z płytek betonowych. Z uwagi na swój wiek posiadają liczne ubytki i nierówności, stwarzając potencjalne zagrożenie dla dzieci przemieszczających się do okolicznych przedszkoli i szkół oraz dla osób starszych. Kanalizacja deszczowa jest już wyeksploatowana, powstają częste awarie tej sieci. Celem projektu jest poprawa funkcjonalności i estetyki ciągów komunikacyjnych wzdłuż ulicy Piastowskiej i modernizacja sieci kanalizacji odprowadzająca wody deszczowe. Ulica Piastowska, przebiegająca w centrum miasta, znajduje się w strefie objętej ochroną konserwatorską. Jej modernizacja musi być dostosowana do charakteru i wyglądu otaczających ją zabytkowych obiektów, przebudowanych ulic i Rynku.

Zakres przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia zakłada się wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej o szerokości 6,00 – 8,50 m, chodnika z dopuszczeniem ruchu rowerowego o szerokości 2,5 -3,0 m i wymianę kanalizacji deszczowej.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Piastowska w mieście Krotoszynie
Szacowana wartość [zł]	5 500 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	5 500 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Długość wybudowanych/przebudowanych dróg [m]– 526
Wskaźnik rezultatu	• Długość ulic, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – 563
Okres realizacji	2025-2030

Numer przedsięwzięcia	P.19.
Tytuł przedsięwzięcia	**Przebudowa powiatowego odcinka ulicy Zdunowskiej w Krotoszynie**
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.6. Modernizacja układu komunikacyjnego zmierzająca do podniesienia poziomu bezpieczeństwa drogowego
Wnioskodawca	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
Realizator	Powiat Krotoszyński, Powiatowy Zarząd Dróg w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Ulica Zdunowska posiada starą, spękaną nawierzchnię bitumiczną, co powoduje bardzo dużą uciążliwość hałasu komunikacyjnego zmniejszającego komfort mieszkańców. Chodniki wykonano z płytek betonowych. Ze względu na swój wiek posiadają ubytki i nierówności. Sytuacja ta stwarza zagrożenie zwłaszcza dla przemieszczających się pieszo dzieci do okolicznych przedszkoli i szkół oraz dla osób starszych. Kanalizacja deszczowa jest już wyeksploatowana, pojawią się częste awarie. Przy ulicy znajduje się wiele lokali handlowo-usługowych, w dużej części niezagospodarowanych. Zmiana komunikacyjna wpłynie na ożywienie handlu i usług w sąsiedztwie zrewitalizowanego rynku. Celem przedsięwzięcia jest poprawa warunków komunikacyjnych oraz estetyki jednej z głównych ulic na terenie miasta Krotoszyn. Ulica Zdunowska przebiega w strefie konserwatora zbytków. Jej modernizacja musi być więc dostosowana do charakteru otaczających ją ulic i Rynku.
Zakres przedsięwzięcia	Projektowana inwestycja obejmuje wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej o szerokości 7,50 m, chodnika z dopuszczeniem ruchu rowerowego o szerokości 2,5 - 3,0 m oraz wymianę kanalizacji deszczowej.
Szczegółowa lokalizacja	ul. Zdunowska w mieście Krotoszynie
Szacowana wartość [zł]	6 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	6 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Długość wybudowanych/przebudowanych dróg [m] - 318
Wskaźnik rezultatu	• Długość ulic, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – 318
Okres realizacji	2025-2030

Numer przedsięwzięcia	P.20.
Tytuł przedsięwzięcia	**Modernizacja budynku Szpitala Powiatowego w Krotoszynie przy ul. Bolewskiego na Zakład Opiekuńczo-Leczniczy i Zakład Opieki Paliatywnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną**

Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.4. Poprawa dostępu do usług ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej
Wnioskodawca	Powiat Krotoszyński, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie
Realizator	Powiat Krotoszyński, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Obecna infrastruktura (budynek po dawnym żłobku) jest niewystarczająca i nieodpowiednia do zaspokojenia dzisiejszych i przyszłych potrzeb osób wymagających opieki długoterminowej. Realizacja projektu ma na celu zwiększenie dostępności do świadczeń stacjonarnej opieki medycznej w województwie wielkopolskim, w tym opieki paliatywnej oraz opieki długoterminowej. W wyniku realizacji inwestycji nastąpi poprawa jakości udzielanych świadczeń, poprawa warunków bytowych, bezpieczeństwa zdrowotnego i warunków sanitarnych.
Zakres przedsięwzięcia	W budynku na poziomie przyziemia przewidziano lokalizację nowych zespołów funkcjonalnych: strefy administracyjnej, Izby przyjęć, zespołu rehabilitacyjnego, zaplecza magazynowego oraz części technicznej - węzła cieplnego, wentylatorni z klimatyzatornią. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy usytuowano w obrębie kondygnacji wysokiego parteru. Przewidziano w nim sale z indywidualnymi łazienkami, izolatkę, salę terapii zajęciowej i pobytu dziennego, gabinet zabiegowy, zaplecze dla personelu pielęgniarskiego oraz zespół pomieszczeń pomocniczych (kuchenki oddziałowe, łazienkę oddziałową, brudowniki, magazyny). Na pierwszej kondygnacji będzie funkcjonował Zakład Opieki Paliatywnej. Projekt obejmuje także częściowy remont elewacji i części dachu, prace instalacyjne zewnętrzne elektryczne i sanitarne, zagospodarowanie terenu wokół budynku oraz odtworzenie ogrodzenia, a także zakup niezbędnego wyposażenia do świadczenia usług zdrowotnych i społecznych. Adaptacja budynku przy ul. Bolewskiego w Krotoszynie na cele opieki długoterminowej skutkować będzie zwiększeniem dostępnych miejsc do 63 (48 ZOL + 15 ZOP). W ten sposób nastąpi poprawa dostępności do świadczeń opieki długoterminowej.
Szczegółowa lokalizacja	Krotoszyn, ul. Bolewskiego 4-8
Szacowana wartość [zł]	14 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	14 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] – 1655 • Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.] – 1
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze wspartych obiektów [osoby/rok] – 372
Okres realizacji	2024–2025

Numer przedsięwzięcia	P.21.
Tytuł przedsięwzięcia	**Przystosowanie basenu odkrytego przy ul. Ogrodowskiego 8 do wykorzystania przez szerszą grupę mieszkańców** *Zbiory własne*

Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.5. Poszerzanie i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej
Wnioskodawca	Centrum Sportu I Rekreacji „Wodnik" Spółka z o.o. w Krotoszynie
Realizator	Centrum Sportu I Rekreacji „Wodnik" Spółka z o.o. w Krotoszynie
Uzasadnienie realizacji	Basen jest ważną przestrzenią rekreacji i integracji dla mieszkańców Krotoszyna, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stanowi potencjał obszaru rewitalizacji, który może zostać lepiej wykorzystany w działaniach rewitalizacyjnych do realizacji celów związanych z aktywizacją sportową i rekreacyjną, a także integracji międzypokoleniowej. Na terenie basenu mieści się 5 filtrów wypełnionych złożem filtrującym kamienno-piaskowym. Filtry zamontowane były w 1989 roku. Od 34 lat nie wymieniano złoża filtrującego. Budynek administracyjno-socjalny (kontenery) wzniesiono zaś w 2001 roku (tymczasowo) i wymaga kapitalnego remontu. Na analizowanym obszarze umiejscowiono również park wodny dla dzieci i maluchów w miejsce zlikwidowanego w 2010 roku brodzika dla dzieci. Obecnie najmłodsi korzystają z wypłycenia małej niecki, co znacznie ją zmniejsza. Maluchy muszą być pod opieką dorosłych, gdyż mała niecka basenowa oddzielona jest od dużego basenu pomostem o szerokości wynoszącej 1,5 m. Wypłycenie basenu poprawi jego funkcjonalność oraz pozwoli na organizowanie dodatkowych zajęć, m.in.: • nauki pływania dla dzieci i dorosłych, • zajęć rehabilitacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami, • prowadzenie zajęć dla dorosłych i seniorów, np. z aerobicu.
Zakres przedsięwzięcia	W ramach projektu planuje się modernizację pływalni i wykonanie instalacji uzdatniania wody basenowej. Sama przebudowa dotyczy zmian materiałowych. Projekt zakłada remont instalacji armatury i urządzeń, a także dostosowanie obiektu do obowiązujących standardów i przepisów. Na opisywanym terenie będzie usunięte wypłycenie na miejscu małej niecki i zamontowana mała zjeżdżalnia dla dzieci. W tej części obiektu planuje się naukę pływania. W miejscu dawnego, zasypanego brodzika planuje się utworzenie parku wodnego dla dzieci. Projekt obejmuje remont filtrowni i chlorowni (wymianę filtrów). Na dachu filtrowni zostaną założone panele fotowoltaiczne. Ponadto zostanie zbudowana zjeżdżalnia do wydzielonego miejsca w dużym basenie albo do wykopanej osobnej niecki. W miejsce obecnych (tymczasowych) kontenerów planuje się budowę murowanego budynku z kasą, zapleczem socjalnym dla personelu, z toaletami, z prysznicami, z bufetem, restauracją i tarasem. Na dachu panele solarne będą podgrzewać wodę do pryszniców i do ewentualnych zewnętrznych Jacuzzi zamontowanych pod tarasem restauracji.
Szczegółowa lokalizacja	miasto Krotoszyn, ul. Ogrodowskiego 8
Szacowana wartość [zł]	3 600 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	3 600 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [szt.] - 1
Wskaźnik rezultatu	• Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych [osoby/rok] – 20 000 (po modernizacji obiektu zwiększy się)
Okres realizacji	2024-2030

Numer przedsięwzięcia	P.22.
Tytuł przedsięwzięcia	**Modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna**

	 ul. 56 Pułku Piechoty Wielk. 2-4-6 ul. Fabryczna 10a ul. Mickiewicza 18 ul. Polna 10 ul. Zdunowska 58b ul. Słodowa 5 ul. Młyńska 2d ul. Młyńska 2d *Zbiory własne*
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.9. Poprawa stanu technicznego, estetyki i funkcjonalności budynków mieszkalnych wraz z ich otoczeniem
Wnioskodawca	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.
Realizator	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.
Uzasadnienie realizacji	Budynki mieszkalne wskazane poniżej do wykonania niezbędnych prac remontowych cechuje wiekowa substancja mieszkaniowa. Celem projektu jest zwiększenie energooszczędności budynków mieszkalnych w wyniku przeprowadzonej termomodernizacji oraz poprawa ich funkcjonalności i elewacji.
Zakres przedsięwzięcia	W ramach przedsięwzięcia zakłada się termomodernizację budynków mieszkalnych, poprawę ich estetyki, modernizację dachów, odnowę terenów zielonych przyległych do posesji, utwardzenie terenu oraz wykonanie nowych nawierzchni. W zmodernizowanych budynkach mieszkać będzie ok. 115 rodzin.
Szczegółowa lokalizacja	1. **Obszar rewitalizacji:** • ul. Młyńska 2a • ul. Młyńska 2c

	• ul. Młyńska 2d • ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej 2 • ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej 4 • ul. 56 Pułku Piechoty Wielkopolskiej 6 • ul. Al. Powstańców Wielkopolskich 44 • ul. Floriańska 1 • ul. Zdunowska 3 • ul. Kobylińska 10a • ul. Polna 30 • ul. Sienkiewicza 5 • ul. Słodowa 5 • ul. Fabryczna 10a • ul. Mickiewicza 18 • ul. 23 Stycznia 20 • ul. Os. Sikorskiego 7 2. **Poza obszarem rewitalizacji:** • ul. Zdunowska 58b • ul. Kozala 2
Szacowana wartość [zł]	11 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	11 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN
Wskaźnik produktu	• Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.] - 19
Wskaźnik rezultatu	• Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w zmodernizowanych budynkach [MWh/rok] – do oszacowania • Liczba osób mieszkających w nowo wybudowanych lub zmodernizowanych budynkach mieszkalnych [osoby] - 350
Okres realizacji	2023-2030

Numer przedsięwzięcia	P.23.
Tytuł przedsięwzięcia	**Modernizacja terenu przy dworcu kolejowym w Krotoszynie**

	Zbiory własne
Cel podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Cel 3. Atrakcyjna i spełniająca swoje funkcje przestrzeń miejska
Kierunek podstawowy realizowany przez przedsięwzięcie	Kierunek 3.8. Wykreowanie centrum zrównoważonego transportu miejskiego i ponadlokalnego wraz z funkcjami komplementarnymi w rejonie dworca kolejowego i autobusowego
Wnioskodawca	Miasto i Gmina Krotoszyn
Realizator	Miasto i Gmina Krotoszyn
Uzasadnienie realizacji	Otoczenie dworca kolejowego cechuje się zdegradowaną, nieuporządkowaną tkanką miejską. Teren ten charakteryzuje się złym stanem technicznym budynków związanych z kolejami, w szczególności budynku dworca oraz złą nawierzchnią ciągów pieszych i komunikacyjnych. Przy obiekcie brakuje terenów o funkcji rekreacyjnej. Celem projektu jest: • uporządkowanie i odnowa tkanki miejskiej, • stworzenie ciekawej, przyjaznej mieszkańcom przestrzeni, • poprawa warunków komunikacji pieszej i kołowej, • polepszenie estetyki terenów zieleni miejskiej.
Zakres przedsięwzięcia	Projekt obejmuje następujące elementy takie jak: • zagospodarowanie/przebudowa placu przed dworcem z nadaniem mu funkcji reprezentacyjnej, • budowę nowego budynku dworca kolejowego o powierzchni użytkowej 200-300 m^2 w miejscu istniejącego dworca, • stworzenie przestrzeni pod buforowy parking dla samochodów osobowych w południowej części działki 735/20 i 691/4 (o powierzchni poniżej 0,5 ha), • przeznaczenie terenu dla parkingów dla samochodów ciężarowych w okolicy ulicy Kolejowej (o powierzchni poniżej 0,5 ha), • przebudowę wszystkich ciągów drogowych: ul, Dworcowej (na odcinku 250 m), ul. Kolejowej (na odcinku 415 m), ul Fabrycznej (na odcinku 700 m), ul Konstytucji 3 Maja (na odcinku 650 m) z uwzględnieniem ścieżki rowerowej w ulicach Dworcowej i Kolejowej oraz wyszczególnionych skrzyżowań, • umiejscowienie nowego biurowca Miejskiego Zakładu Komunikacji w Krotoszynie o powierzchni około 200 m^2 wraz z niezbędną bazą techniczną. Dwukondygnacyjny budynek musi pomieścić na parterze kasę, poczekalnię z toaletą dla pasażerów, pomieszczenie socjalne wraz z toaletą dla kierowców, na piętrze pomieszczenia biurowe, pomieszczenie socjalne, salę konferencyjną (do dyspozycji działki 737/14, 737/12 i 737/13)., • usytuowanie stacji przesiadkowej z toaletami i poczekalnią dla podróżujących w połączeniu z miejscami postojowymi i przystankiem dla autobusów (do dyspozycji działki 737/12 i 737/13), • uporządkowanie istniejącego parkingu przy ulicy Fabrycznej (o powierzchni poniżej 0,5 ha) oraz buforowego parkingu dla samochodów osobowych w południowej części działki 735/20 i 691/4 (o powierzchni poniżej 0,5 ha).
Szczegółowa lokalizacja	• obszar ograniczony ulicami Dworcowa, Kobylińska/Mickiewicza, Fabryczna, Kolejowa • tereny pomiędzy torowiskiem a ulicą Dworcową/Kolejową – dworzec, budynki kolejowe, wieża ciśnień • ulice Dworcowa, Fabryczna, Kolejowa, Konstytucji 3 Maja (wszystkie na całej długości) • skrzyżowanie Kolejowa – Fabryczna – Benicka • skrzyżowanie Kolejowa – Dworcowa – Konstytucji 3 Maja
Szacowana wartość [zł]	50 000 000,00 PLN
Środki publiczne [zł]	50 000 000,00 PLN
Środki prywatne [zł]	0,00 PLN

Wskaźnik produktu	• Powierzchnia obszaru objętego przedsięwzięciem rewitalizacyjnym [ha] – 7,50 • Długość wybudowanych/przebudowanych dróg [m] – 2015,00
Wskaźnik rezultatu	• Długość ulic, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – 2015,00 • Długość ciągów pieszych, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – 2015,00 • Długość dróg rowerowych, na których zostało podniesione bezpieczeństwo użytkowników [m] – 665,00 • Liczba nowych lub zmodernizowanych miejsc parkingowych [szt.] – do oszacowania
Okres realizacji	2024-2034

Opisy pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Poza wymienionymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 podstawowymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi, pożądane i zgodne z celami Programu są wszystkie przedsięwzięcia realizowane i planowane do realizacji nie ujęte w niniejszym dokumencie. Jednocześnie muszą być logicznie powiązane z treścią i celami programu rewitalizacji, przyczyniać się do rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej obszaru rewitalizacji, mieć na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także ożywienie gospodarcze i społeczne tych obszarów. Stanowią one istotne uzupełnienie przedsięwzięć ujętych w Programie i warunek pełnego powodzenia procesu rewitalizacji. Charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 5 ppkt b), przedstawiono poniżej.

Obszar rewitalizacji cechuje wyższa stopa bezrobocia w porównaniu do średniej dla gminy. Dlatego ważną działaniem rewitalizacyjnym pozostaje aktywizacja osób bezrobotnych, w tym pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy. Na obszarze rewitalizacji prowadzone są w sposób ciągły kompleksowe projekty mające na celu wspieranie rodziny m.in. przez Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych. Projekty te mają na celu wzmacnianie ekonomicznej funkcji rodziny oraz wspieranie funkcji wychowawczych rodziny i przezwyciężanie trudności w sprawowaniu opieki rodzicielskiej. Działania te wpisane są w realizację „Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024 – 2026" i częściowo realizowane w centrum Krotoszyna.

Na obszarze rewitalizacji Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej będzie kontynuować projekty związane z ograniczaniem przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinach. Działanie te mają na celu zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Dlatego też istotnym elementem staje się poszerzenie wiedzy mieszkańców gminy i zainteresowanych służb na temat zjawiska przemocy domowej oraz podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy domowej poprzez prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych. Kluczowym działaniem jest również realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową zmierzających do zmiany wzorców zachowań. Działania te wynikają z realizacji zapisów zawartych w dokumencie pt. „Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2024 – 2028". Program będzie finansowany ze środków własnych pochodzących z budżetu Miasta i Gminy Krotoszyn. Przewiduje się również aplikowanie o środki ze źródeł zewnętrznych (rządowych i unijnych), w szczególności w ramach programów ministerialnych (osłonowych) ukierunkowanych na przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemu przemocy domowej.

Na obszarze rewitalizacji planowana jest kontynuacja projektów edukacyjnych mających na celu poprawę funkcjonowania i zwiększenie wykorzystania systemu wspomagania szkół w zakresie rozwoju u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy oraz nauczania eksperymentalnego i metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia. W ramach projektów edukacyjnych można zaplanować również aktywizowanie uczniów do planowania swojej pracy, rozwijania przedsiębiorczości oraz poznawania różnych aspektów i etapów procesu dążenia do celu, ćwiczenia kreatywności i samoświadomości, empatii, elastyczności i współpracy. W szkołach podstawowych przewiduje się promocję czytelnictwa wśród dzieci w różnych grupach wiekowych. Szkoły podstawowe powinny zwracać uwagę młodych ludzi na potrzebę pielęgnowania pamięci o bohaterach, szczególnie tych, którzy są związani z historią danego miejsca, regionu, społeczności. Uczniowie powinni uczyć się historii swojej małej, lokalnej ojczyzny i pamiętać o historycznych bohaterach narodowych, którzy poświęcili swoje życie za ojczyznę. Przyczyni się to do budowania

tożsamości lokalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji i tworzenia podstaw społeczeństwa obywatelskiego.

Projekty edukacyjne będą miały na celu doskonalenie umiejętności wykorzystywania języka angielskiego w mowie i piśmie.

W ramach przedsięwzięć edukacyjnych planuje się zwiększenie aktywności fizycznej uczniów. Dlatego też ważnym elementem procesu kształcenia w szkołach podstawowych jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną. Aby efektywnie realizować zadania związane ze zwiększaniem aktywności fizycznej uczniów gmina będzie rozbudowywać bazę sportowo-dydaktyczną.

Szczególnie cenną formą kształcenia najmłodszych staje się zielona edukacja na świeżym powietrzu, m.in. na terenach zieleni, które poddawane będą rewaloryzacji w ramach GPR.

W szkołach podstawowych planuje się również kontynuację projektów literackich, np. na temat upamiętnienia życia i twórczości polskich noblistów. Rezultatem tych działań będzie holistyczne podejście do tematu realizowane na kilku przedmiotach, rozbudzenie zainteresowania uczniów poezją, umiejętność pracy w grupie lub współpraca z bibliotekami funkcjonującymi w Krotoszynie.

Bardzo ważnym elementem rewitalizacji Krotoszyna będzie kompleksowa odnowa terenu po byłej jednostce wojskowej w rejonie ul. 56 Pułku Piechoty Wlkp. Odnowa tego terenu powinna stać się jednym z flagowych projektów rewitalizacji śródmieścia. Pełne wykorzystanie jego potencjału, jako atrakcyjnego miejsca dla podejmowania inicjatyw społecznych i kulturalnych oraz miejsca integracji mieszkańców, będzie możliwe po wykonaniu niezbędnych prac służących modernizacji infrastruktury technicznej, odnowie tkanki budowalnej, a także oddzieleniu w sposób nieinwazyjny strefy usługowej (szkolnictwo, usługi społeczne, administracja publiczna, hala sportowa) i mieszkaniowej od graniczących z tym terenem zakładów produkcyjnych. Koncepcja odnowy tego miejsca powinna uwzględniać jego uporządkowanie architektoniczne i estetyczne, zapewniając wysoki poziom ładu przestrzennego adekwatny do jego reprezentacyjnego charakteru. Prowadzone działania powinny przyczynić się do stworzenia atrakcyjnego miejsca w przestrzeni publicznej, o wysokim poziomie ładu przestrzennego, służącego wszystkim mieszkańcom realizującym swoje potrzeby w zlokalizowanych na tym terenie instytucjach. Realizacja działań na tym terenie będzie wymagała uregulowania własności, ścisłej współpracy pomiędzy Gminą Krotoszyn a właścicielami nieruchomości, w tym szczególnie z Powiatem Krotoszyńskim.

Mechanizm integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Analiza komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wymogiem koniecznym dla realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania. Wynika to także z art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o rewitalizacji. Komplementarność w każdym z tych wymiarów ukazuje sposób zintegrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w GPR tworzą wiązkę zintegrowanych ze sobą działań pod względem problemów obszaru rewitalizacji, które rozwiązują, przestrzeni, w której są realizowane, procedur zarządzania ich wdrażaniem, źródeł finansowania oraz odniesieniem do wcześniej realizowanych działań. W kolejnych punktach przedstawiono komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych w poszczególnych wymiarach.

Komplementarność przestrzenna przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie oznacza, że przy ich formułowaniu wzięto pod uwagę miejsce planowanej realizacji w różnych częściach obszarów rewitalizacji. Efektem takiego podejścia będzie oddziaływanie zrealizowanych przedsięwzięć na cały obszar rewitalizacji (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), choć wiele przedsięwzięć rewitalizacyjnych można zlokalizować w konkretnym miejscu, ponieważ tam na przykład będą realizowane projekty edukacyjne, adaptowany będzie budynek pod cele kulturalne, itp. W celu zapewnienia komplementarności przestrzennej Gminnego programu rewitalizacji przedsięwzięcia zostały zlokalizowane na całym obszarze rewitalizacji, ze szczególną koncentracją jednak na obszarach, które są kluczowe dla powodzenia procesu rewitalizacji w Krotoszynie. Rozkład przestrzenny przedsięwzięć został zaprezentowany w rozdziale „Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji".

Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na ich dopełnieniu tematycznym. W rezultacie zrealizowane przedsięwzięcia będą oddziaływać na cały obszar rewitalizacji zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej lub technicznej. Każdemu z celów rewitalizacji odnoszących się do ww. sfer przyporządkowano kierunki działań, które będą realizowane za pomocą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Każde przedsięwzięcie może zostać przyporządkowane podstawowemu kierunkowi działań (wymieniono je w opisach przedsięwzięć), które realizuje. Wiele przedsięwzięć można również przyporządkować kierunkom działań, które będą realizowane pośrednio. Realizacja przedsięwzięć, za pomocą których rozwiązywane są te same lub powiązane problemy obszaru rewitalizacji, pozwoli na osiągnięcie efektu synergii. W tabeli poniżej ukazano, które kierunki działań są realizowane przez poszczególne przedsięwzięcia. *Kolorem pomarańczowym zaznaczono kierunek podstawowy dla przedsięwzięcia, a żółtym kierunki realizowane pośrednio*. Przedsięwzięcia, które realizują te same kierunki działań, wykazują się dużym stopniem komplementarności. Wskazano powiązanie pomiędzy przedsięwzięciami, które m.in. przyczyniają się do wzmocnienia więzi społecznych, podniesienia poziomu kapitału społecznego i intelektualnego, aktywizacji zawodowej mieszkańców obszaru, modernizacji przestrzeni i budynków, itd.

Tabela 34. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Tytuł przedsięwzięcia	Kierunki celu 1					Kierunki celu 2				Kierunki celu 3.									
	1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.	3.7.	3.8.	3.9.	3.10.
P.1. Dzień Pustej Sali – nie tylko raz w roku																			
P.2. Montessoriański, edukacyjny zakątek																			
P.3. Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna																			
P.4. Modernizacja targowiska miejskiego w Krotoszynie																			
P.5. Krotoszyński ogród sensoryczny																			
P.6. Rewaloryzacja Parku im. Wojska Polskiego w Krotoszynie																			
P.7. Rewaloryzacja Parku Dworcowego w Krotoszynie																			
P.8. Odnowienie elewacji w budynkach nr 1 i nr 3 (w części należącej do powiatu) Starostwa Powiatowego w Krotoszynie oraz montaż windy w budynku nr 1																			
P.9. JAK – Jednostka Aktywności Krotoszyn w Krotoszyńskim Ośrodku Kultury – działania aktywizujące społeczność lokalną																			
P.10. Modernizacja budynku Kina Przedwiośnie w Krotoszynie wraz z wykonaniem termomodernizacji oraz dostosowaniem budynku do obecnych przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych																			
P.11. Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie oraz terenu przyszkolnego																			
P.12. Modernizacja terenu oraz budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 8 w Krotoszynie																			
P.13. Zagospodarowanie terenu wraz z remontem ogrodzenia wokół kompleksu budynków I Liceum Ogólnokształcącego im. H. Kołłątaja w Krotoszynie																			
P.14. Poligon sprawności i tężyzny fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia Krotoszyna																			
P.15. Modernizacja terenu przy Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie																			
P.16. Modernizacja układu drogowego w rejonie ul. Podgórnej, Poprzecznej i Woskowej w Krotoszynie																			
P.17. Przebudowa ulicy Kościuszki w Krotoszynie																			
P.18. Przebudowa ulicy Piastowskiej w Krotoszynie																			

P.19. Przebudowa powiatowego odcinka ulicy Zdunowskiej w Krotoszynie																			
P.20. Modernizacja budynku Szpitala Powiatowego w Krotoszynie przy ul. Bolewskiego na Zakład Opiekuńczo–Leczniczy i Zakład Opieki Paliatywnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną																			
P.21. Przystosowanie basenu odkrytego przy ul. Ogrodowskiego 8 do wykorzystania przez szerszą grupę mieszkańców																			
P.22. Modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna																			
P.23. Modernizacja terenu przy dworcu kolejowym w Krotoszynie																			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wnioskodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

W tym celu określając system zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 starano się ściśle związać go z systemem zarzadzania określonym w przyjętej Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030. Zabieg ten zapewni przejrzystość i koordynację prowadzonej polityki rozwoju gminy na różnych poziomach operacyjnych, zapewniając tym samym realne osadzenie polityki rewitalizacyjnej w pakiecie działań strategicznych gminy. Wysoki poziom elastyczności systemu zarządzania projektami rozwojowymi dostosowany do bieżących uwarunkowań wewnętrznych, możliwości budżetowych, jak i dynamicznie zmieniającej się sytuacji politycznej, gospodarczej i społecznej w otoczeniu gminy zapewnia wysoką efektywność procesu inwestycyjnego i jego odpowiedzialne (finansowo i organizacyjnie) wdrażanie.

Kluczową rolę dla koordynacji polityki gminy ujętej w Strategii i programie rewitalizacji ma zapewnić Zespół ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy powołany przez Burmistrza i Zespół ds. rewitalizacji (GPR) powołane jako zespoły bezpośrednio zaangażowane we wdrażanie postulatów obu dokumentów. Skład Zespołu ds. Wdrażania i Monitorowania Strategii Rozwoju Gminy oraz Zespołu ds. rewitalizacji tworzą go urzędnicy, w tym szczebla kierowniczego.

Komplementarność międzyokresowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na kontynuacji działań realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2017-2023. Obowiązujący obszar rewitalizacji jest częściowo zbieżny z obszarem wskazanym w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 w granicach miasta Krotoszyna, dlatego należy uznać, że przyjęte założenia programowe i określone przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 są częściowo kontynuacją procesu rewitalizacji miasta Krotoszyna w zakresie terytorium, na którym prowadzony jest proces rewitalizacji. Obszar rewitalizacji został powiększony o strefę zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i jednorodzinnej pomiędzy torami kolejowymi a ulicą Koźmińską.

W przyjętym horyzoncie czasowym obowiązywania dokumentu kontynuowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne związane z modernizacją wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji oraz dalsze prace remontowe wewnątrz budynku Krotoszyńskiego Ośrodka Kultury i Kina Przedwiośnie. W tym czasie nastąpi też dalsza rozbudowa sieci monitoringu miejskiego w obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna. Poza tym planuje się dalszą przebudowę nawierzchni dróg znajdujących się w pobliżu ścisłego centrum miasta, które mają podnosić bezpieczeństwo uliczne oraz ład przestrzenny śródmieścia w taki sposób, aby obszar ten stał się atrakcyjny do lokowania działalności gospodarczej. Co istotne, zakłada się dalsze przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczące poprawy opieki medycznej w budynku szpitala powiatowego, tym razem przy ulicy Bolewskiego. W okresie tym uwzględniono nowe przedsięwzięcia mające na celu uporządkowanie i tworzenie spójnej przestrzeni wokół placówek oświatowych i terenu dworca kolejowego i autobusowego. W kolejnych latach zainicjonowane zostaną kolejne projekty służące aktywizacji i integracji społecznej, np. w projektowanym ogrodzie sensorycznym.

Niektóre przedsięwzięcia rewitalizacyjne ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2017-2023, które przewiduje się do realizacji, włączono również w całości do Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030, zwiększając tym samym ich szansę na skuteczne uzyskanie dofinansowania i wdrożenie. Wśród nich należy wymienić takie przedsięwzięcia rewitalizacyjne jak:

- Modernizacja targowiska miejskiego w Krotoszynie,

- Rewaloryzacja Parku im. Wojska Polskiego w Krotoszynie,
- Rewaloryzacja Parku Dworcowego w Krotoszynie,
- Odnowienie elewacji w budynkach nr 1 i nr 3 (w części należącej do powiatu) Starostwa Powiatowego w Krotoszynie oraz montaż windy w budynku nr 1,
- Poligon sprawności i tężyzny fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia Krotoszyna,
- Modernizacja terenu przy Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie,
- Przystosowanie basenu odkrytego przy ul. Ogrodowskiego 8 do wykorzystania przez szerszą grupę mieszkańców.

W związku z tym można ocenić, że w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 określono politykę rewitalizacji będącą jednocześnie kontynuacją procesów rewitalizacyjnych rozpoczętych w poprzednim okresie programowania rewitalizacji i rozszerzeniem działań rewitalizacyjnych na inne obszary tematyczne – zgodne z aktualnie zgłaszanymi przez mieszkańców obszaru rewitalizacji potrzebami.

Komplementarność międzyokresowa pomiędzy dotychczas prowadzonym procesem rewitalizacji i procesem planowanym w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 zachodzi również na poziomie systemu zarządzania realizacją programu. Rolę koordynatora GPR dalej pełni Wydział Inwestycji i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Krotoszynie, który będzie odpowiedzialny za zbieranie niezbędnych danych i informacji o poczynionych inwestycjach, prowadzenie monitoringu programu rewitalizacji, koordynowanie badania ewaluacyjnego, organizowanie i prowadzenie działań partycypacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie miasta, upowszechnianie wiedzy o istocie rewitalizacji wśród wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacji, prowadzenie dokumentacji i obsługi administracyjnej powołanego po uchwaleniu dokumentu Komitetu Rewitalizacji.

Komplementarność źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych polegać będzie na umiejętnym łączeniu wsparcia z różnych źródeł finansowania, z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Zakłada się współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych m.in. ze środków europejskich, w tym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, ze środków krajowych, w tym z budżetów samorządów terytorialnych, ich jednostek i spółek, z dostępnych środków rządowych, w tym funduszy celowych, z komercyjnych instrumentów bankowych, a także ze środków prywatnych projektodawców. Prowadzone będą działania zachęcające inwestorów prywatnych do włączenia się w proces rewitalizacji i udział w finansowaniu projektów.

Szacunkowe ramy finansowe

Poniżej zostały przedstawione ramy finansowe przedsięwzięć ujętych w niniejszym programie, poprzez prezentację ich szacunkowej wartości, lat realizacji oraz planowanego źródła finansowania.

Środki własne Gminy Krotoszyn, jej jednostek organizacyjnych i spółek komunalnych oraz środki z funduszy europejskich i innych funduszy krajowych należą do środków publicznych. Organizacje pozarządowe i inne podmioty spoza sektora finansów publicznych, które otrzymają wsparcie ze środków budżetu jednostek samorządu terytorialnego, funduszy unijnych i krajowych, w części dofinansowania będą dysponować środkami publicznymi, a w części wkładu własnego środkami prywatnymi. Podstawowym źródłem finasowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków unijnych będzie program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Tabela 35. Szacunkowe ramy finansowe GPR- – zestawienie przedsięwzięć podstawowych

Nr	Tytuł przedsięwzięcia	Szacunkowa wartość finansowa [zł]	Środki publiczne [zł]	Środki prywatne [zł]	Okres realizacji
P.1.	Dzień Pustej Sali – nie tylko raz w roku	20 500,00	20 500,00	0,00	2024
P.2.	Montessoriański, edukacyjny zakątek	8 190 000,00	6 890 000,00	1 300 000,00	2023-2030
P.3.	Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	2023-2030
P.4.	Modernizacja targowiska miejskiego w Krotoszynie	8 000 000,00	8 000 000,00	0,00	2023-2030
P.5.	Krotoszyński ogród sensoryczny	985 000,00	985 000,00	0,00	2024-2030
P.6.	Rewaloryzacja Parku im. Wojska Polskiego w Krotoszynie	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	2023-2030
P.7.	Rewaloryzacja Parku Dworcowego w Krotoszynie	3 000 000,00	3 000 000,00	0,00	2023-2030
P.8.	Odnowienie elewacji w budynkach nr 1 i nr 3 (w części należącej do powiatu) Starostwa Powiatowego w Krotoszynie oraz montaż windy w budynku nr 1	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00	2024-2030
P.9.	JAK – Jednostka Aktywności Krotoszyn w Krotoszyńskim Ośrodku Kultury – działania aktywizujące społeczność lokalną	5 500 000,00	5 500 000,00	0,00	2024-2026
P.10.	Modernizacja budynku Kina Przedwiośnie w Krotoszynie wraz z wykonaniem termomodernizacji oraz dostosowaniem budynku do obecnych przepisów sanitarnych i przeciwpożarowych	6 165 569,35	6 165 569,35	0,00	2024-2026
P.11.	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 w Krotoszynie oraz terenu przyszkolnego	11 000 000,00	11 000 000,00	0,00	2023-2030

P.12.	Modernizacja terenu oraz budowa hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 8 w Krotoszynie	8 000 000,00	8 000 000,00	0,00	2023-2030
P.13.	Zagospodarowanie terenu wraz z remontem ogrodzenia wokół kompleksu budynków I Liceum Ogólnokształcącego im. H. Kołłątaja w Krotoszynie	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	2024-2027
P.14.	Poligon sprawności i tężyzny fizycznej „wojskowej czwórki" dla najmłodszych mieszkańców śródmieścia Krotoszyna	190 000,00	190 000,00	0,00	2024-2030
P.15.	Modernizacja terenu przy Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	2023-2030
P.16.	Modernizacja układu drogowego w rejonie ul. Podgórnej, Poprzecznej i Woskowej w Krotoszynie	10 000 000,00	10 000 000,00	0,00	2023-2030
P.17.	Przebudowa ulicy Kościuszki w Krotoszynie	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	2025-2030
P.18.	Przebudowa ulicy Piastowskiej w Krotoszynie	5 500 000,00	5 500 000,00	0,00	2025-2030
P.19.	Przebudowa powiatowego odcinka ulicy Zdunowskiej w Krotoszynie	6 000 000,00	6 000 000,00	0,00	2025-2030
P.20.	Modernizacja budynku Szpitala Powiatowego w Krotoszynie przy ul. Bolewskiego na Zakład Opiekuńczo–Leczniczy i Zakład Opieki Paliatywnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	14 000 000,00	14 000 000,00	0,00	2024-2025
P.21.	Przystosowanie basenu odkrytego przy ul. Ogrodowskiego 8 do wykorzystania przez szerszą grupę mieszkańców	3 600 000,00	3 600 000,00	0,00	2024-2030
P.22.	Modernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna	11 000 000,00	11 000 000,00	0,00	2023-2030
P.23.	Modernizacja terenu przy dworcu kolejowym w Krotoszynie	50 000 000,00	50 000 000,00	0,00	2024-2034
		167 151 069,35	165 851 069,35	1 300 000,00	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wnioskodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Burmistrz Krotoszyna, pismem z dnia 19.12.2024 r. (znak: IR.7013.3.2022), zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ) w Poznaniu oraz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (WIS) z wnioskiem o uzgodnienie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. "Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030". RDOŚ pismem z dnia 16.01.2025 r. (znak: WPP-III.410.14.2025.ET.1, WOO-III.410.810.2024.ET.1) poinformował, że dla projektu "Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030" możliwe jest odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. RDOŚ uzasadnił to m.in. charakterem planowanych w ramach projektu inwestycji, ich lokalizacją w granicach jednej gminy, głównie na terenach przekształconych antropogenicznie, a także faktem, że realizacja ustaleń projektowanego dokumentu będzie rozłożona w czasie i przestrzeni. WIS pismem z dnia 15 stycznia 2025 r. (znak: DN-NS.9011.2353.2024) poinformował, że odstępuje od zajęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie, ponieważ w opinii WIS dokument nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Uspołecznienie

Włączanie społeczeństwa w tworzenie Gminnego Programu Rewitalizacji odbywało się na wszystkich etapach tworzenia dokumentu, zarówno w trakcie przeprowadzania diagnozy, jak i budowania GPR. Poniżej opisano działania w rozbiciu na etapy, których dotyczyły. Należy dodać, że na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w *Krotoszynie https://krotoszyn.pl/strona-5763-gminny_program_rewitalizacji.html* stworzono portal służący publikowaniu komunikatów nad trwającymi etapami prac związanego z wyżej wymienionym dokumentem.

I etap – diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn

Miasto w oparciu o pozyskane dane statystyczne opracowało i przedłożyło pod konsultacje projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podstawą do wyznaczenia tych obszarów jest „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn". Informacja o konsultacjach została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. Ponadto informacja ta została umieszczona na stronie internetowej Urzędu oraz portalu *rzeczkrotoszyńska.pl*.[25]

Przedmiot konsultacji społecznych

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn. Konsultacje społeczne miały na celu poznanie opinii mieszkańców oraz partnerów społecznych i gospodarczych na temat projektu uchwały.

Termin realizacji konsultacji społecznych

Konsultacje projektu uchwały zostały przeprowadzone w dniach 15 marca – 14 kwietnia 2023 roku. Gmina Krotoszyn w oparciu o pozyskane dane opracowała i przedłożyła pod konsultacje społeczne projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podstawą do wyznaczenia tych obszarów jest *„Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn*". O prowadzonych konsultacjach społecznych i organizowanym spotkaniu w ramach konsultacji poinformowano opinię publiczną poprzez zamieszczenie obwieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej. Zaproszenie do udziału w konsultacjach społecznych projektu uchwały oraz informacje o formach konsultacji zamieszczono na stronie internetowej gminy *www.krotoszyn.pl.*

Formy konsultacji społecznych

Na stronie *https://bip.um.krotoszyn.pl/a,107073,obwieszczenie-burmistrza-krotoszyna-o-rozpoczeciu-na-terenie-miasta-i-gminy-krotoszyn-konsultacji-sp.html* zamieszczono Obwieszczenie Burmistrza Krotoszyna o rozpoczęciu na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn konsultacji społecznych dotyczących

[25] https://rzeczkrotoszynska.pl/pl/11_wiadomosci/8312_w-krotoszynie-wyznacza-obszar-rewitalizacji-mieszkancy-zostana-wysluchani-.html

projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn wraz z następującymi załącznikami:

- Projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn wraz z załącznikami,
- Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta
- i gminy Krotoszyn,
- Formularz zgłoszeniowy uwag w ramach konsultacji społecznych.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

A. Zbieranie uwag w postaci elektronicznej

Uczestnicy konsultacji mieli możliwość złożenia uwag do projektu uchwały:

- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: inwestycje@um.krotoszyn.pl,
- poprzez przesłanie formularza zgłoszeniowego uwag w ramach konsultacji społecznych na adres e-mail: inwestycje@um.krotoszyn.pl.

W postaci elektronicznej dwie osoby prywatne zgłosiły uwagi, które zostały przedstawione w dokumencie pn. „Raport podsumowujący przebieg konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn".

B. Zbieranie uwag w postaci papierowej

Uczestnicy konsultacji mieli możliwość złożenia uwag do projektu uchwały: poprzez przesłanie uwag w ramach konsultacji społecznych w wersji papierowej na adres Urzędu Miejskiego w Krotoszynie.

W postaci papierowej nie zgłoszono uwag do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn.

C. Zbieranie uwag ustnie

Uczestnicy konsultacji mieli możliwość złożenia uwag do projektu uchwały ustnie w terminie trwania konsultacji w dni robocze, w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Krotoszynie w miejscu: Wydział Inwestycji i Rozwoju lub telefonicznie na numer wykonawcy opracowania „Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta i gminy Krotoszyn".

Ustnie nie zgłoszono uwag do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn.

D. Spotkanie

W dniu 28.03.2023 r. od godz. 17:00 do godz. 19:00 w Krotoszyńskiej Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera zostało zorganizowane spotkanie konsultacyjne. Udział w spotkaniu wzięła 1 osoba. Po prezentacji wyników Diagnozy oraz projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn nastąpiła dyskusja. Uczestnik nie zgłosił żadnej uwagi do projektu uchwały.

Podczas sesji Rady Miejskiej w Krotoszynie, która miała miejsce 27 kwietnia 2023 roku, podjęto uchwałę nr LIV/483/2023 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn. Uchwałę ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego z 2023 r. poz. 5288. Podjęcie niniejszej uchwały poprzedzone zostało opracowaniem diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, a także konsultacjami społecznymi.

II etap – przygotowanie do opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

W maju/czerwcu 2023 r. udostępniono na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Krotoszynie ankietę internetową adresowaną dla mieszkańców obszaru rewitalizacji w mieście Krotoszynie, która umożliwiła pogłębienie wiedzy na temat wyłonionego w wyniku diagnozy tego obszaru oraz potrzeb mieszkańców odnośnie kierunków działań, które należy podjąć, aby żyło się tam lepiej. Jej wyniki pomogły opracować pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji i zaplanować przedsięwzięcia rewitalizacyjne służące wszystkim mieszkańcom obszaru i osobom, które tam przebywają. Badanie ankietowe trwało do 15 czerwca. W badaniu wzięło udział 139 osób zamieszkujących obszar rewitalizacji. 63,3% respondentów stanowiły kobiety.

Tabela 36. Struktura wieku respondentów badania ankietowego

Przedział wieku	Liczba odpowiedzi w poszczególnych kategoriach wiekowych	
	[osoby]	%
poniżej 18 lat	3	2,2
18-25 lat	10	7,2
26-35 lat	39	28,1
36-50 lat	64	46,0
51-60 lat	19	13,6
powyżej 60 lat	4	2,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych

25 maja 2023 roku Rada Miejska w Krotoszynie podjęła uchwałę nr LV/497/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030. Przyjęta uchwała stanowi podstawę do opracowania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030, dzięki któremu można będzie podjąć kompleksowe działania rewitalizacyjne na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W dniu 25 maja 2023 r. Burmistrza Krotoszyna opublikował również obwieszczenie o podjęciu przez Radę Miejską w Krotoszynie uchwały nr LV/497/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030.

W związku z trwającymi pracami nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 w dniach od 25 sierpnia do 25 września 2023 r. przeprowadzono nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych do realizacji w ramach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Komunikat ten udostępniono zarówno na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Krotoszynie, jak i oficjalnym portalu miasta i gminy w mediach społecznościowych (facebook).[26] Wnioskodawcami projektów mogli być (prócz Miasta i Gminy Krotoszyn) m.in.: instytucje kultury, Powiat, osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki, kościoły i związki wyznaniowe, partnerzy społeczni i

[26] https://krotoszyn.pl/strona-5763-gminny_program_rewitalizacji.html

gospodarczy (w tym organizacje pozarządowe), spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy, itp.

W dniach 26 czerwca – 25 lipca 2024 roku zostały przeprowadzone konsultacje społeczne projektu dokumentu „Gminny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030". O prowadzonych konsultacjach społecznych i organizowanym spotkaniu w ramach konsultacji poinformowano opinię publiczną poprzez zamieszczenie obwieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej. Zaproszenie do udziału w konsultacjach społecznych projektu uchwały oraz informacje o formach konsultacji zamieszczono na stronie internetowej Gminy www.krotoszyn.pl. Na stronie https://bip.um.krotoszyn.pl/a,108223,obwieszczenie-o-rozpoczeciu-na-terenie-miasta-i-gminy-krotoszyn-konsultacji-spolecznych-dotyczacych-.html zamieszczono Obwieszczenie Burmistrza Krotoszyna o rozpoczęciu na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn konsultacji społecznych dotyczących projektu GPR wraz z następującymi załącznikami:

- Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 (GPR) wraz z załącznikami mapowymi,
- Formularz zgłaszania uwag.

Konsultacje zostały przeprowadzone w następujących formach:

A. Zbieranie uwag w postaci elektronicznej

Uczestnicy konsultacji mieli możliwość złożenia uwag do projektu uchwały:

- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail: inwestycje@um.krotoszyn.pl,
- poprzez przesłanie formularza zgłoszeniowego uwag w ramach konsultacji społecznych na adres e-mail: inwestycje@um.krotoszyn.pl.

B. Zbieranie uwag w postaci papierowej

Uczestnicy konsultacji mieli możliwość złożenia uwag do projektu uchwały poprzez przesłanie uwag w ramach konsultacji społecznych w wersji papierowej na adres: Urząd Miejski w Krotoszynie, ul. Kołłątaja 7; 63-700 Krotoszyn. W postaci papierowej nie zgłoszono uwag do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030.

C. Zbieranie uwag ustnie

Uczestnicy konsultacji mieli możliwość złożenia uwag do projektu uchwały ustnie w terminie trwania konsultacji w dni robocze, w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Krotoszynie tj. od godz. 7:30 do godz. 15:30 w miejscu: Wydział Inwestycji i Rozwoju, pok. 51/A, tel. 62 722 74 11 lub telefonicznie do wykonawcy. Ustnie nie zgłoszono uwag do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030.

D. Spotkanie[27]

W dniu 11.07.2024 r. od godz. 17:00 do godz. 19:00 w Krotoszyńskiej Bibliotece Publicznej im. Arkadego Fiedlera, ul. Benicka 9, 63-700 Krotoszyn zostało zorganizowane spotkanie konsultacyjne. Po prezentacji założeń projektu GPR odbyła się dyskusja, w trakcie której uczestnicy konsultacji wyrażali opinie, wnioski

[27] https://krotoszyn.pl/strona-5763-gminny_program_rewitalizacji.html

oraz uwagi do projektu dokumentu. Dwie z uwag należy uznać za formalnie złożone i do nich sporządzono odniesienie.[28]

[28] https://bip.um.krotoszyn.pl/a,108223,obwieszczenie-o-rozpoczeciu-na-terenie-miasta-i-gminy-krotoszyn-konsultacji-spolecznych-dotyczacych-.html

Opis struktury zarządzania

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie stanowi zadanie własne gminy. Zadania te powinny być realizowane w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie, a także w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji.

Zadania interesariuszy wewnętrznych

Organem odpowiedzialnym za proces wdrażania zapisów niniejszego programu rewitalizacji będzie Burmistrz Krotoszyna, który nadzoruje prace i wdrażanie zadań przez merytoryczne wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Krotoszynie.

Koordynatorem realizacji programu rewitalizacji jest Wydział Inwestycji i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. Sformowany w Wydziale Zespół ds. rewitalizacji regularnie będzie zbierał niezbędne dane i informacje o poczynionych inwestycjach, prowadził monitoring programu rewitalizacji, koordynował badania ewaluacyjne, organizował i prowadził działania partycypacyjne związane z rewitalizacją na terenie miasta, upowszechniał wiedzę o istocie rewitalizacji wśród wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacji, prowadził dokumentację i obsługę administracyjną Komitetu Rewitalizacji, a także wspierał inne wydziały merytoryczne w realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. W proces rewitalizacji włączone zostaną komórki organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Krotoszynie, np. Wydział Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Oświaty i Spraw Społecznych. Wśród innych jednostek organizacyjnych zaangażowanych w proces rewitalizacji należy wymienić: Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych, Krotoszyński Ośrodek Kultury (KOK), Krotoszyńska Biblioteka Publiczna im. Arkadego Fiedlera w Krotoszynie, Centrum Sportu i Rekreacji „Wodnik" Spółka z o.o. w Krotoszynie, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o., Miejski Zakład Komunikacji w Krotoszynie Sp. z o.o. Przedstawiciele wyżej wymienionych jednostek będą zapraszani na spotkania zespołu ds. rewitalizacji. Zespół będzie koordynował pracę i współpracował z wyżej wymienionymi jednostkami. Urząd Miejski w Krotoszynie może ściśle współpracować ze Starostwem Powiatowym w Krotoszynie, Powiatowym Zarządem Dróg w Krotoszynie lub I Liceum Ogólnokształcące im. H. Kołłątaja w Krotoszynie.

Urząd Miejski w Krotoszynie nie poniesie dodatkowych kosztów związanych z zarządzaniem GPR, ze względu na fakt zaangażowania pracowników samorządu wykonujących zadania w ramach swoich obowiązków.

Zadania interesariuszy zewnętrznych

Komitet Rewitalizacji

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą burmistrza. Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustala się, uwzględniając funkcję Komitetu, o której mowa w ustawie o rewitalizacji oraz zapewniając wyłanianie przez interesariuszy ich przedstawicieli. Zakłada się, że zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji zostaną określone w drodze

uchwały Rady Miejskiej w Krotoszynie nie później niż 3 miesiące po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji.

Planowane jest powołanie Komitetu Rewitalizacji, który będzie wykonywał m.in. następujące zadania:

- wspieranie działań Burmistrza Krotoszyna na obszarze rewitalizacji, pełnienie roli forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami miasta, w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz funkcji opiniodawczo-doradczej burmistrza Krotoszyna,
- reprezentowanie interesariuszy rewitalizacji, w tym: mieszkańców, właścicieli i zarządców nieruchomości, przedsiębiorców i przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- wyrażanie opinii oraz podejmowanie inicjatywy w sprawie rozwiązań odnoszących się do obszaru rewitalizacji,
- uczestnictwo w opiniowaniu oraz przygotowaniu projektów uchwał Rady Miejskiej i zarządzeń burmistrza Krotoszyna związanych z obszarem rewitalizacji.

W myśl ustawy o rewitalizacji interesariuszami rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych,
- mieszkańcy miasta spoza obszaru rewitalizacji,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej,
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Wybrani przedstawiciele wyżej wymienionych grup będą brać udział w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Inni interesariusze zewnętrzni

Inni interesariusze rewitalizacji, którzy nie biorą udział bezpośrednio w pracach Komitetu Rewitalizacji, mogą włączać się w działania rewitalizacyjne, w zależności od ich potrzeb i możliwości poprzez:

- informowanie Burmistrza Krotoszyna i Komitetu Rewitalizacji o lokalnych problemach wymagających rozwiązania,
- konsultowanie proponowanych rozwiązań rewitalizacyjnych odnoszących się do lokalnych spraw i problemów,
- doradztwo w zakresie swoich możliwości, jako lokalni eksperci,
- dzielenie się z władzami lokalnymi odpowiedzialnością za podejmowanie decyzji w sprawach bezpośrednio ich dotyczących,

- współrealizowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Do partnerów społeczno-gospodarczych, którzy będą angażowani w proces rewitalizacji, należą zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4) ustawy wdrożeniowej w szczególności:

- podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie,
- podmioty działające na rzecz ochrony środowiska,
- podmioty promujące włączenie społeczne, prawa podstawowe, prawa osób z niepełnosprawnościami, równość płci i niedyskryminację.

Podmioty te zostały wskazane jako interesariusze rewitalizacji w Obwieszczeniu Burmistrza Krotoszyna o rozpoczęciu na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn konsultacji społecznych dotyczących projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030.

Harmonogram realizacji GPR

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030, w którym zostały uwzględnione podstawowe elementy wdrażania GPR.

Tabela 37 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Etapy i rodzaje działań	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji przez Radę Miejską w Krotoszynie							
Powołanie Komitetu Rewitalizacji							
Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do budżetu gminy/WPF							
Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej raz na kwartał)							
Działania informacyjno-promocyjne Gminnego Programu Rewitalizacji							
Monitoring przedsięwzięć rewitalizacyjnych							
Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji							
Przygotowanie projektów do realizacji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie projektów							
Podsumowanie działań realizowanych w perspektywie finansowej 2023-2030							
Przygotowanie do działań rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej							
Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji							

Źródło: opracowanie własne

System monitorowania i oceny

Monitoring powinien opierać się na bieżącej, wieloaspektowej analizie stopnia zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji, w tym sytuacji społeczno-gospodarczej oraz zbieżności efektów działań rewitalizacyjnych z założoną wizją i celami rewitalizacji.

System monitoringu będzie realizowany na następujących płaszczyznach:

Monitorowanie podstawowych parametrów dokumentu, tj.:

- liczby ludności obszaru rewitalizacji,
- udziału liczby ludności obszaru rewitalizacji w łącznej liczbie mieszkańców,
- powierzchni obszaru rewitalizacji,
- udziału powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni miasta.

Wartości bazowe dla tych parametrów oraz źródło danych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 38 Wskaźniki monitorowania podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Parametr	Wartość bazowa (2021 rok)	Źródło danych
Liczba ludności obszaru rewitalizacji	10 590	Urząd Miejski w Krotoszynie
Udział liczby ludności obszaru rewitalizacji w łącznej liczbie mieszkańców	27,88%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Powierzchnia obszaru rewitalizacji (km^2)	3,2362	Urząd Miejski w Krotoszynie
Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w łącznej powierzchni miasta	1,26%	Urząd Miejski w Krotoszynie

Źródło: opracowanie własne

Parametry te będą monitorowane w cyklu raz na 3 lata.

Monitorowanie dokumentu na płaszczyźnie operacyjnej

System monitorowania GPR na płaszczyźnie operacyjnej dotyczy monitorowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Aktualizowana będzie na bieżąco lista przyjętych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze statusem: zakładane do realizacji, w trakcie realizacji, zrealizowane. Dodatkowo, monitorowany będzie postęp rzeczowy, poniesione koszty, montaż finansowy i wskaźniki realizowanych przedsięwzięć.

Monitoring na płaszczyźnie operacyjnej będzie odbywał się w cyklach raz do roku. Każdy z realizatorów przedsięwzięcia rewitalizacyjnego będzie zobowiązany dostarczyć do Zespołu ds. rewitalizacji wypełnioną kartę monitorującą. Wartości bazowe dla wskaźników produktu i rezultatu przedsięwzięć rewitalizacyjnych przyjmują wartość równą 0, wartości docelowe zostały wskazane w karcie każdego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego. W ramach monitoringu zestawiane będą osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu dla każdego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego osobno. Planowane koszty realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały przedstawione w rozdziale „Szacunkowe ramy finansowe", a także w karcie każdego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego.

Monitorowanie skutków realizacji GPR

Monitoring będzie polegał na ocenie aktualnego poziomu wskaźników, które zostały wykorzystane przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wartości bazowe i docelowe dla obszaru rewitalizacji wskaźników zostały określone w tabeli poniżej. Zakłada się, że na osiągnięcie wartości docelowych będzie miała wpływ realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zidentyfikowanych w GPR, a także inne działania inwestycyjne i nieinwestycyjne podejmowane na obszarze rewitalizacji.

Tabela 39 Wskaźniki monitorowania skutków realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030

Wskaźniki	Wartość bazowa		Wartość docelowa (2030 rok)	Jednostka	Źródło danych
	Wartość	Rok			
Sfera społeczna					
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym [0-17] w ogólnej liczbie ludności	15,77	2021	16,75	%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	31,23	2021	29,09	%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Udział ludności korzystający z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności	3,62	2021	3,08	%	Krotoszyńskie Centrum Usług Społecznych
Udział bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności	2,09	2021	1,95	%	Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie
Udział ludności długotrwale bezrobotnej w ogólnej liczbie osób bezrobotnych	61,99	2021	58,01	%	Powiatowy Urząd Pracy w Krotoszynie
Liczba przestępstw przypadająca na 1000 mieszkańców	3,68	2021	3,61	-	Komenda Powiatowa Policji Krotoszyn
Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego	60,44	2020/2021	61,17	%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z matematyki	45,43	2020/2021	46,45	%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego	64,37	2020/2021	65,70	%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Miejskiej w Krotoszynie	49,59	2018	52,00	%	Państwowa Komisja Wyborcza www.pkw.gov.pl
Sfera gospodarcza					
Udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności.	53,00	2021	54,16%	%	Urząd Miejski w Krotoszynie
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	70,27	31.07.2022 r.	74,77	-	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
Sfera przestrzenno-funkcjonalna					
Liczba zdarzeń drogowych na 1000 mieszkańców	12,75	2021	12,41	-	Komenda Powiatowa Policji Krotoszyn
Liczba obiektów infrastruktury kulturalnej i sportowej na 1000 mieszkańców	1,89	2021	2,00	-	Urząd Miejski w Krotoszynie
Liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców	1,32	2021	1,60	-	Narodowy Fundusz Zdrowia
Sfera środowiskowa					

Masa azbestu do utylizacji na 100 mieszkańców	0,24	2021	0,12	-	Urząd Miejski w Krotoszynie
Sfera techniczna					
Liczba wydanych pozwoleń na budowę 100 mieszkańców	1,2	2016-2022	1,0	-	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego www.wyszukiwarka.gunb.gov.pl
Liczba wydanych nakazów rozbiórki przypadająca na 100 mieszkańców	0,29	2016-2022	0,28	-	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego www.wyszukiwarka.gunb.gov.pl

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, którą Gmina zobowiązana jest przeprowadzić co najmniej raz na 3 lata. Ocena podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

W oparciu o roczne sprawozdania i wyniki oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 Burmistrz będzie podejmować decyzje o jego ewentualnej zmianie. Zmiana można zostać również przeprowadzona z innych powodów, które dotyczą usprawnienia realizacji GPR lub poszerzenia listy lub zakresu przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na zakończenie realizacji GPR zostanie sporządzone całościowe sprawozdanie z podjętych działań i osiągniętych rezultatów. Końcowe sprawozdanie będzie zawierać opis wszystkich zrealizowanych przedsięwzięć oraz analizę osiągniętych rezultatów.

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 10) w gminnym programie rewitalizacji należy określić zmiany w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, tj. w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz w zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym w zasadach i kryteriach wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Do końca 2024 roku w Mieście i Gminie Krotoszyn obowiązywał Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2019-2024 przyjęty Uchwałą Nr XV/152/2029 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 5 grudnia 2019 roku. 5 lutego 2025 roku Rada Miejska w Krotoszynie podjęła uchwałę Nr XIII/108/2025 w sprawie Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2025-2029. Obejmuje on wszystkie istotne zagadnienia i problematykę związaną z wdrożeniem i realizacją planowanej polityki mieszkaniowej dla gminy, w tym:

- Prognozę dotyczącą wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach zawierającą:
    - Wielkość zasobu mieszkaniowego Miasta i Gminy Krotoszyn,
    - Strukturę mieszkaniowego zasobu Miasta i Gminy Krotoszyn (na dzień 31.07.2024),
    - Stan techniczny mieszkaniowego zasobu Miasta i Gminy Krotoszyn,
    - Wyposażenie mieszkaniowego zasobu Miasta i Gminy Krotoszyn (instalacje),
    - Prognozowane potrzeby ilościowe i jakościowe mieszkań,
    - Prognozę dotyczącą wielkości zasobu mieszkaniowego Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2025 – 2029
- Analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata,
- Planowaną sprzedaż lokali oraz budynków w kolejnych latach,
- Zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu, w tym:
    - Zasady polityki czynszowej na terenie Miasta i Gminy Krotoszyn,
    - Prognozowane stawki czynszu,
- Sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach,
- Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w kolejnych latach,
- Wysokość kosztów w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także koszty inwestycyjne,
- Opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta i Gminy Krotoszyn zostały przyjęte Uchwałą Nr XV/151/2029 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 5 grudnia 2019 roku. Uchwała została zmieniona w dniu 24 sierpnia 2023 r. Uchwała po zmianie obejmuje:

- Kryteria wyboru osób, z którymi zawierane będą umowy najmu, w tym: kryteria mieszkaniowe, dochodowe oraz kryterium zamieszkiwania;
- Tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali zawierany na czas nieoznaczony i najem socjalny lokali oraz sposób poddania tych spraw kontroli społecznej;
- Warunki dokonywania zamiany lokali wchodzących w skład zasobu gminy Krotoszyn oraz zamiany pomiędzy najemcami lokali należących do tego zasobu a osobami zajmującymi lokale w innych zasobach;
- Zasady zapewnienia lokali zamiennych;
- Zasady najmu lokali przeznaczonych do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- Tryb rozpatrywania i załatwiania wniosków o najem lokali do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy;
- Zasady postępowania w stosunku do osób, które pozostały w lokalu opuszczonym przez najemcę lub w lokalu, w którego najem nie wstąpiły po śmierci najemcy;
- Warunki, jakie musi spełniać lokal wskazywany dla osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności;
- Zasady przeznaczania lokali na realizację zadań, o których mowa w art. 4 ust. 2b ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego;
- Kryteria oddawania w najem lokali o powierzchni użytkowej przekraczającej 80 m2;
- Zasady obniżania czynszu;
- Tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej;
- Zasady ponownego zawarcia umowy najmu.

Analiza obu dokumentu wykazała, że nie ma podstaw do zmian w w/w uchwałach z uwagi na postanowienia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030.

Specjalna strefa rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji nie przewiduje się utworzenia specjalnej strefy rewitalizacji o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji.

Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy/planu ogólnego gminy

Obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krotoszyna zostało przyjęte uchwałą nr XXX/270/2013 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 21 lutego 2013 roku. Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 nie powodują konieczności zmiany studium.

W dniu 21 marca 2024 r. Rada Miejska w Krotoszynie przystąpiła uchwałą Nr LXIV/600/2024 do sporządzenia planu ogólnego Miasta i Gminy Krotoszyn. Celem przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Miasta i Gminy Krotoszyn, obejmującego obszar miasta i gminy w granicach administracyjnych, jest ustalenie struktury funkcjonalno – przestrzennej dla poszczególnych terenów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 ze zm.), zmienioną ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1688) w planie ogólnym zostaną określone strefy planistyczne, gminne standardy urbanistyczne oraz obszary uzupełnienia zabudowy. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Nowy akt będzie podstawą do prowadzenia gospodarki przestrzennej na terenie miasta i gminy. Zatwierdzenie planu ogólnego nastąpi odrębną uchwałą, po uzyskaniu niezbędnych opinii i uzgodnień oraz przeprowadzeniu czynności formalnych określonych w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Analiza rozmieszczenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, na obszarze których realizowane będą przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wykazała brak konieczności zmiany planów miejscowych w kontekście założeń przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz innych ustaleń Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030. Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 roku nie powodują również konieczności uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przedsięwzięcia, które będą realizowane na terenach nieobjętych MPZP, polegają głównie na przebudowie dróg gminnych i powiatowych, modernizacji obiektów kubaturowych lub przestrzeni publicznych (w tym terenów zieleni oraz terenów sportowo-rekreacyjnych) i nie będą wiązać się z potencjalnym zaburzeniem ładu przestrzennego. Stan ten odnosi się również do modernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych stanowiących zasób komunalny Miasta i Gminy Krotoszyn. Podobnie sytuacja dotyczy modernizacji terenów wokół placówek oświatowych i kompleksowej odnowy budynku dworca kolejowego wraz z otoczeniem. Ponadto założenia te zgodne są lub nie kolidują z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Krotoszyna.

Wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje się konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji wynikają z diagnozy i analiz, zdiagnozowanych problemów, zgłoszonych potrzeb, konsultacji społecznych, opinii oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030. Na mapie, stanowiącej załącznik graficzny do programu rewitalizacji, wskazano lokalizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Dla prawie wszystkich przedsięwzięć jest możliwe ustalenie konkretnej lokalizacji. Wśród nich znajdują się przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące budynków, które zostaną poddane modernizacji i/lub adaptacji pod inne funkcje, a także przedsięwzięcia nieinwestycyjne dotyczące m.in. działań społecznych, którymi objęci zostaną mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Działania te będą organizowane m.in. w konkretnych lokalizacjach, np. w siedzibie organizacji lub placówki oświatowej oferującej aktywizację społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wszystkie placówki oświatowe, które będą realizować działania skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, znajdują się na obszarze rewitalizacji. Niektóre przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczą inwestycji i działań społecznych zaplanowanych do realizacji w przestrzeni publicznej i na terenach zieleni, np. projektowanym ogrodzie sensorycznym w sąsiedztwie dworca kolejowego. Na rycinie przedstawiono także lokalizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych mających na celu pobudzenie aktywności gospodarczej, w tym modernizacji targowiska miejskiego w rejonie ulicy Targowej. Na mapie zlokalizowano przedsięwzięcia inwestycyjne przyczyniające się do poprawy warunków bezpieczeństwa ulicznego, a jednocześnie zwiększeniu ładu przestrzennego. Ponadto uwzględniono projekty odnoszące się do modernizacji terenów przy placówkach wychowania przedszkolnego oraz szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Na mapie umiejscowiono projekty służące odnowie lub poprawie estetyki terenów zieleni ogólnodostępnej, w tym parków miejskich. Na załączniku graficznym usytuowano również przedsięwzięcie rewitalizacyjne związane z modernizacją budynków mieszkalnych wielorodzinnych wybudowanych przed 1989 rokiem stanowiących zasób komunalny Miasta i Gminy Krotoszyn. Na mapie umieszczono też przedsięwzięcia rewitalizacyjne polegające na remoncie obiektów użyteczności publicznej, w tym instytucji kultury, placówek oświatowych i usług zdrowia oraz starostwa powiatowego. Na rycinie przedstawiono również przedsięwzięcia rewitalizacyjne rozszerzające ofertę rekreacyjno-wypoczynkową i sportową. Na mapie nie zaznaczono przedsięwzięcia rewitalizacyjnego „*Rozbudowa sieci monitoringu wizyjnego w obszarze rewitalizacji miasta Krotoszyna*”, ponieważ jego realizacja przewidziana została na całym obszarze rewitalizacji.

Poniżej zaprezentowano rysunek mapy kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji.

Rycina 9. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

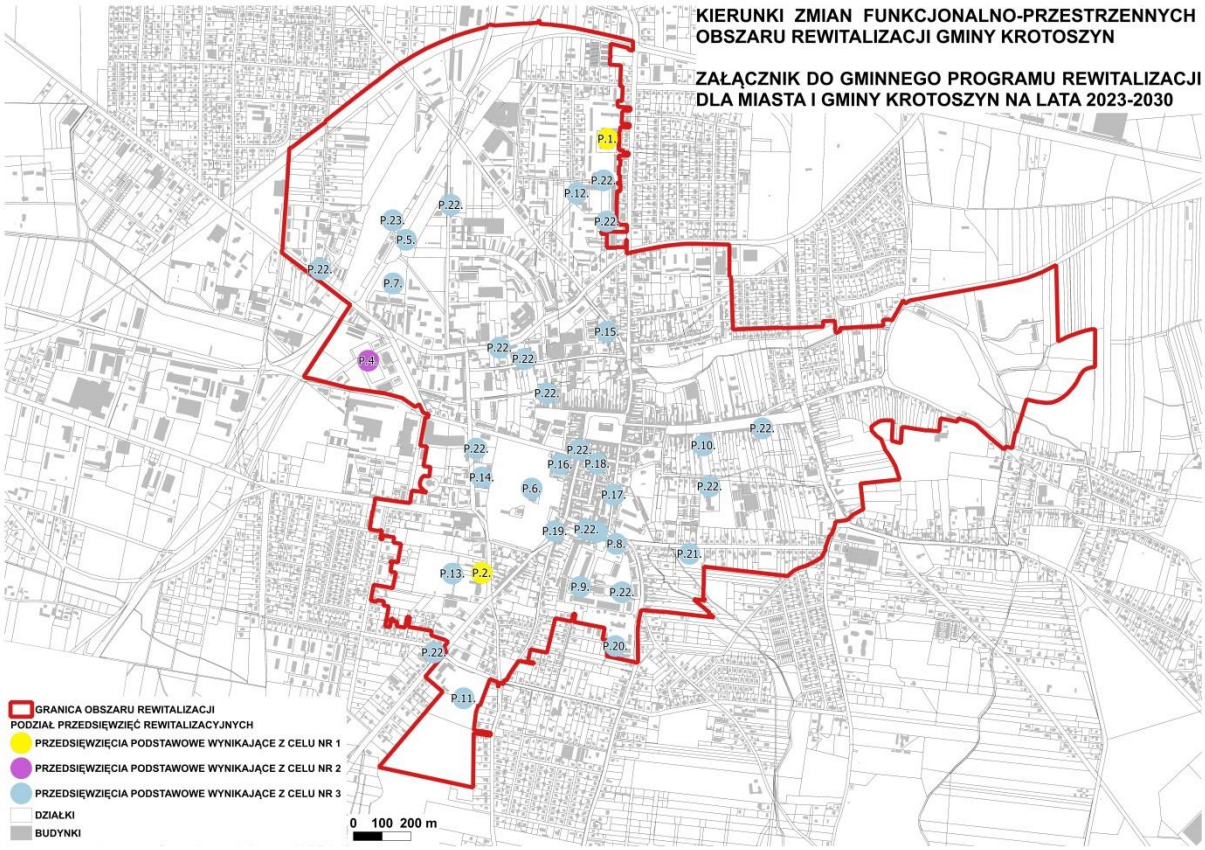

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych wnioskodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Powiązania celów strategicznych zawartych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2022-2030 z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 ... 9
Tabela 2. Powiązania celów operacyjnych określonych w Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku z kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 ... 23
Tabela 3. Obszary interwencji określone w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, na terenie których znajduje się Miasto i Gmina Krotoszyn, w tym obszar rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn ... 26
Tabela 4. Lista wskaźników delimitacyjnych ... 34
Tabela 5. Konstrukcja indeksów zbiorczych ... 38
Tabela 6. Wagi przyjęte dla obliczenia wystandaryzowanych wskaźników ... 39
Tabela 7. Wskaźnik sumaryczny w sferze społecznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 43
Tabela 8. Wskaźnik sumaryczny w sferze gospodarczej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 44
Tabela 9. Wskaźnik sumaryczny w sferze przestrzenno-funkcjonalnej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 44
Tabela 10. Wskaźnik sumaryczny w sferze środowiskowej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 45
Tabela 11. Wskaźnik sumaryczny w sferze technicznej w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 46
Tabela 12. Wskaźniki sumaryczne w poszczególnych sferach i łącznie w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 47
Tabela 13. Powierzchnia i liczba ludności obszaru rewitalizacji w gminie miejsko-wiejskiej Krotoszyn ... 48
Tabela 14. Wykaz żłobków w mieście Krotoszynie ... 56
Tabela 15. Wykaz przedszkoli w mieście Krotoszynie ... 56
Tabela 16. Średni wynik z egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych zlokalizowanych w granicach obszaru rewitalizacji w roku szkolnym 2022/2023 ... 58
Tabela 17. Ocena oferty dla dzieci i młodzieży na obszarze rewitalizacji ... 59
Tabela 18. Ocena poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji ... 62
Tabela 19. Ocena więzi społecznych oraz miejsc integracji i kultury na obszarze rewitalizacji ... 63
Tabela 20. Ocena dostępności do sklepów i rzemiosła na obszarze rewitalizacji ... 65
Tabela 21. Wykaz instytucji kultury na obszarze rewitalizacji ... 66
Tabela 22. Ocena miejsc odpoczynku i relaksu na obszarze rewitalizacji ... 70
Tabela 23. Ocena stanu infrastruktury rekreacyjnej i terenów zieleni ... 70
Tabela 24. Ocena skomunikowania obszaru rewitalizacji publicznym transportem zbiorowym ... 72
Tabela 25. Ocena stanu technicznego budynków mieszkalnych i ich otoczenia ... 74
Tabela 26. Ocena istnienia potencjalnych barier architektonicznych w przestrzeni miejskiej ... 75
Tabela 27. Ocena stanu oraz funkcjonalności jezdni i chodników ... 76
Tabela 28. Struktura źródeł ogrzewania na obszarze rewitalizacji ... 77
Tabela 29. Ocena stanu środowiska zurbanizowanego na obszarze rewitalizacji ... 77
Tabela 30. Problemy rozwojowe obszaru rewitalizacji ... 93
Tabela 31. Potencjały rozwojowe obszaru rewitalizacji ... 94
Tabela 32. Potrzeby rozwojowe obszaru rewitalizacji ... 95
Tabela 33. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych w podziale na cele rewitalizacji ... 102
Tabela 34. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 ... 138

Tabela 35. Szacunkowe ramy finansowe GPR- – zestawienie przedsięwzięć podstawowych..... 142
Tabela 36. Struktura wieku respondentów badania ankietowego..... 147
Tabela 37 Harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 152
Tabela 38 Wskaźniki monitorowania podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030 153
Tabela 39 Wskaźniki monitorowania skutków realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030..... 154

Rycina 1. Kierunki zagospodarowania przestrzennego miasta w granicach obszaru rewitalizacji Krotoszyna 7
Rycina 2. Rozmieszczenie przestrzenne rejonów wsi wykorzystanych na potrzeby przeprowadzenia badania delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji..... 32
Rycina 3. Podział obszaru miasta Krotoszyn na jednostki analityczne wykorzystane na potrzeby przeprowadzenia badania delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji 33
Rycina 4. Schemat postępowania analitycznego dla jednej sfery 37
Rycina 5. Zasięg obszaru zdegradowanego w mieście Krotoszynie..... 49
Rycina 6. Zasięg obszaru rewitalizacji w mieście Krotoszynie 50
Rycina 7. Rozmieszczenie ścieżek rowerowych w mieście Krotoszynie 68
Rycina 8. Rozmieszczenie terenów zieleni na obszarze rewitalizacji 71
Rycina 9. Kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji..... 162

Załącznik: Rysunek mapy kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI GMINY KROTOSZYN

ZAŁĄCZNIK DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY KROTOSZYN NA LATA 2023-2030

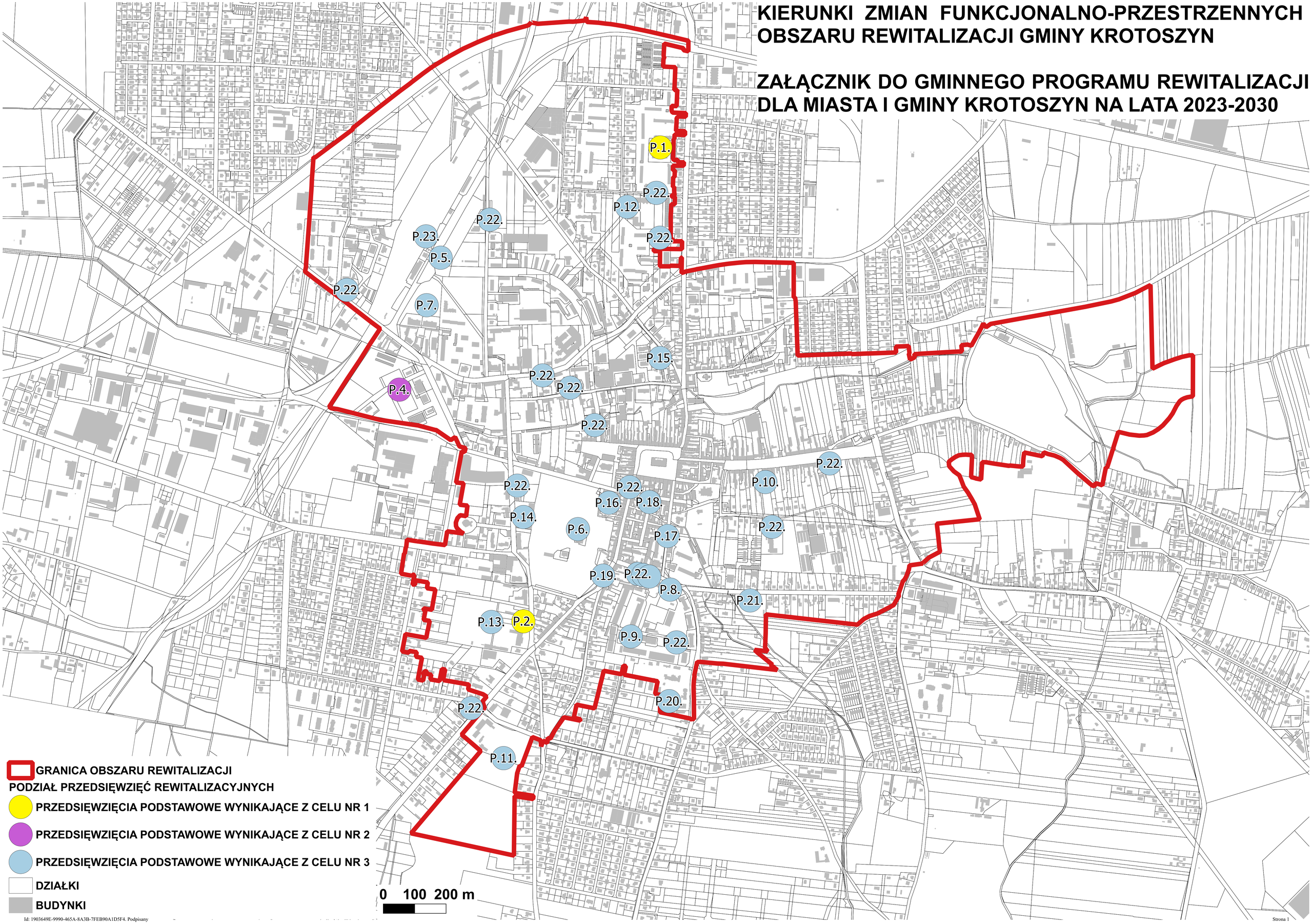

GRANICA OBSZARU REWITALIZACJI

PODZIAŁ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE WYNIKAJĄCE Z CELU NR 1

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE WYNIKAJĄCE Z CELU NR 2

PRZEDSIĘWZIĘCIA PODSTAWOWE WYNIKAJĄCE Z CELU NR 3

DZIAŁKI

BUDYNKI

UZASADNIENIE

Podstawą prawną niniejszej uchwały jest ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024r. poz. 278), która określa zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Podjęcie niniejszej uchwały jest konsekwencją przyjęcia Uchwały nr LV/497/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn na lata 2023-2030. Gminny Program Rewitalizacji został sporządzony dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze Uchwały nr LIV/483/2023 Rady Miejskiej w Krotoszynie z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Miasta i Gminy Krotoszyn. Wobec powyższego, zgodnie z zapisem art. 14 ust. 1 Ustawy o rewitalizacji, podjęcie stosownej uchwały jest uzasadnione.

Burmistrz

Natalia Robakowska